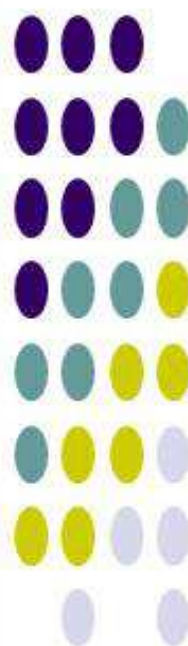

Servei d'Informació i Atenció a les Dones Montserrat Roig

MEMÒRIA 2017

Ajuntament de Manresa

ÍNDEX

1. Introducció	pàg. 3
2. Àmbits de treball	
2.1. II Pla d'igualtat de gènere	pàg. 4
2.2. Servei d'Informació i Atenció a les Dones	pàg. 5
3. Àrea d'assessorament i atenció	
3.1. Atenció individual	pàg. 6
3.2. Intervenció grupal	pàg. 22
3.3. Protocol d'actuació en casos de violència masclista a l'àmbit de la parella a Manresa i el Bages	pàg. 28
3.4. Suport al GAM Liliium	pàg. 33
3.5. Seguiment administratiu de telealarmes per violència de gènere	pàg. 34
4. Àrea d'informació i formació	
4.1. Informació de recursos i serveis	
4.1.1. Informacions puntuals	pàg. 36
4.1.2. Entrevistes informatives especialitzades	pàg. 39
4.1.3. Xerrades sobre temes de gènere	pàg. 40
4.1.4. Web municipal	pàg. 42
4.1.5. Centre de documentació i de recursos	pàg. 43
4.2. Formació	
4.2.1. Formació a professionals	pàg. 45
4.2.2. Coordinació alumnat en pràctiques	pàg. 48
4.2.3. Formació de les professionals del servei	pàg. 49
5. Àrea de promoció, sensibilització i prevenció	
5.1. Accions de promoció	
5.1.1. Suport al Consell Municipal de la Dona	pàg. 51
5.1.2. Projecte Dona Activa 2017	pàg. 52
5.1.3. Suport a les entitats de dones	
5.1.3.1. Assessorament i suport tècnic	pàg. 54
5.1.3.2. Subvencions	pàg. 54
5.1.3.3. Cessió d'espais	pàg. 55
5.2. Accions de sensibilització	
5.2.1. Campanya del 8 de març, Dia Internacional de les Dones	pàg. 55
5.2.2. Campanya del Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones	pàg. 63
5.2.3. Campanya del Dia Internacional per l'Eliminació de la Violència contra les Dones	pàg. 67
5.2.4. Col·laboració en altres campanyes	pàg. 76
5.2.5. Noves masculinitats	pàg. 78
5.2.6. Campanya per la Reforma Horària	pàg. 79
5.2.7. Campanya per la Festa Major 2018	pàg. 79
5.2.8. Plans d'igualtat a empreses	pàg. 83
5.2.9. Coordinació amb l'ASSIR	pàg. 84
5.2.10. Pla d'igualtat intern de l'Ajuntament de Manresa	pàg. 84
5.3. Accions de prevenció	
5.3.1. Accions als centres de primària	
5.3.1.1. Tallers de coeducació	pàg. 84
5.3.1.2. Maletes coeducatives per a infants de 3 a 12 anys	pàg. 90
5.3.2. Accions als centres de secundària	
5.3.2.1. Taller de prevenció de relacions abusives	pàg. 93
5.3.2.2. Prevenció a través de l'experiència d'agressors i víctimes	pàg. 101
6. Cronograma dels projectes 2017	pàg. 114
7. Recursos econòmics	pàg. 115
8. Valoració general	pàg. 116

1. INTRODUCCIÓ

Recursos humans estables

El **Servei d'Informació i Atenció a les Dones Montserrat Roig**, ubicat al carrer de la Canal núm. 6, 1r, amb el personal següent:

- Coordinadora de la Dona
- Informadora social, amb 37,5 hores setmanals.
- Psicòloga, 37,5 hores setmanals.
- Advocada, amb 21,26 hores (7 hores per al SIAD comarcal).
- Tècnica en gestió especialitzada, amb 37,5 hores setmanals.

Horari d'atenció al públic del servei

L'horari d'atenció al públic durant l'any 2017 ha estat de dilluns a divendres de 9 a 14 h, i els dilluns i dijous de 15 a 19 h.

2. ÀMBITS DE TREBALL

2.1. II PLA D'IGUALTAT DE GÈNERE

El juny del 2016 s'inicien els treballs de diagnosi per a l'elaboració del II Pla d'Igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Manresa. Es va comptar amb el suport de la Diputació de Barcelona i va ser elaborat de forma participativa. Es realitzaren qüestionaris dirigits a la ciutadania, entrevistes amb personal tècnic i polític, sessions de treball participatives amb el Consell de la Dona i obert també a la ciutadania i altres estratègies de treball per fer un document realista i adaptable a la ciutat de Manresa.

L'abril del 2017, s'aprova el Pla per unanimitat del Consistori i es crea la Comissió de Seguiment del Pla formada per personal tècnic municipal de totes les regidories i àrees implicades en les accions del Pla, en total 23 persones.

Les funcions de la comissió són:

- Vetllar per la implementació del Pla d'igualtat de gènere.
- Fer el seguiment i implementació de les accions.
- Prendre mesures i acords per a l'execució del Pla d'igualtat.
- Vetllar per incloure la perspectiva de gènere en la regidoria que representen.
- Difondre els acords presos, assessorar el personal i canalitzar les demandes del personal de les seves àrees.
- Donar suport a la detecció de qualsevol conducta contrària a la igualtat.

Metodologia de treball

Es convocaran dues reunions anuals.

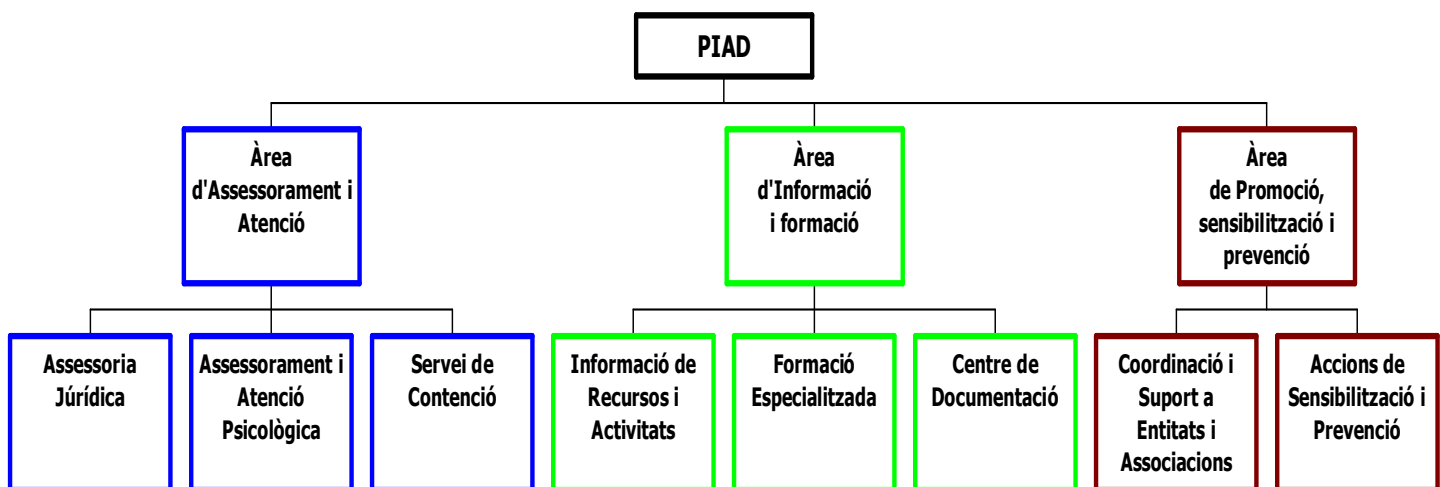
Per altra banda, es podran convocar reunions extraordinàries amb personal específic per treballar temes en concret.

Seguint els compromisos contrets amb l'aplicació del pla, anualment es fa un seguiment a final d'any de les accions realitzades, les no executades, causes i propostes de millora. L'avaluació del pla es pot consultar en un document a part.

2.2. SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES

El **SIAD Montserrat Roig** s'organitza en tres àrees d'actuació:

- 1. Àrea d'assessorament i atenció**
 - Assessoria jurídica
 - Assessorament i atenció psicològica
- 2. Àrea d'informació i formació**
 - Informació sobre recursos i activitats per a dones
 - Formació especialitzada
 - Centre de documentació
- 3. Àrea de promoció, sensibilització i prevenció**
 - Coordinació i suport a entitats i associacions
 - Accions de sensibilització, prevenció i promoció

3. ÀREA D'ASSESSORAMENT I ATENCIÓ

Aquesta àrea està formada actualment per:

- Atenció individual, tant a nivell jurídic com psicològic.
- Projecte d'intervenció grupal.
- Suport al Grup d'Ajuda Mútua Liliu per a dones víctimes de violència masclista.
- Protocol d'actuació contra la violència masclista a Manresa i a la comarca del Bages.

3.1. ATENCIÓ INDIVIDUAL

L'atenció individual del servei s'adreça prioritàriament a les dones de Manresa discriminades per motius de gènere, violència masclista, assetjament sexual, desigualtats laborals, etc.

Al servei s'hi accedeix per iniciativa de la mateixa dona o bé derivada per algun servei de la xarxa. Aquest primer contacte pot ser tant personal com telefònic. En sol·licitar l'hora concertada i depenent del que expressa la dona, se li concerta entrevista amb l'advocada o la psicòloga per iniciar la intervenció.

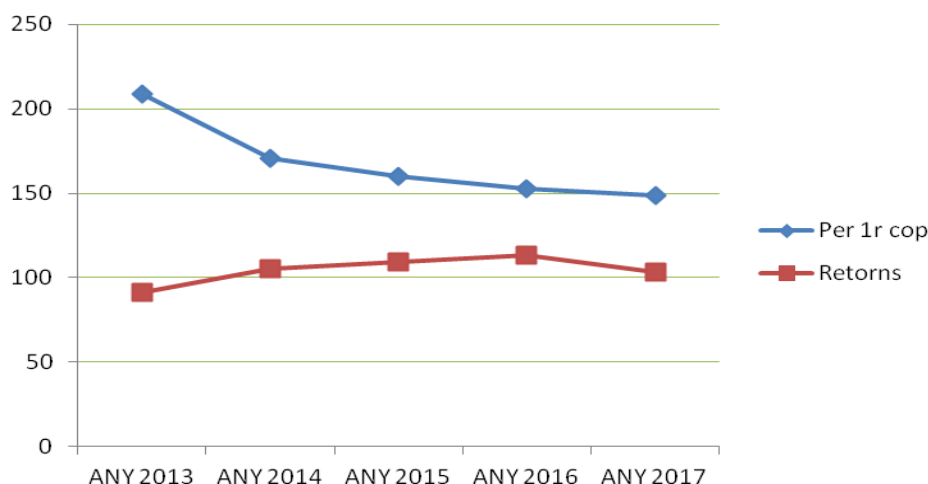
Si la demanda és urgent i cal atendre-la en aquell moment, s'activa el Servei de contenció i l'atendrà la professional que estigui lliure, l'advocada o la psicòloga.

La dedicació d'hores setmanals d'atenció directa és de 9 hores d'assessorament legal i 20 hores d'atenció psicològica.

3.1.1. DONES ATESES 2017

Durant el 2017, s'han adreçat al servei un total de **253** dones per sol·licitar atenció individual, **149** de les quals han vingut per primer cop, mentre que **104** ja el coneixien per demandes anteriors (retorns). A continuació comparem el nombre de dones ateses en els darrers cinc anys:

	Dones ateses		
	Per 1r cop	Retorns	Total
ANY 2013	209	91	300
ANY 2014	171	105	276
ANY 2015	160	109	269
ANY 2016	153	113	266
ANY 2017	149	103	253

3.1.2. INTERVENCIONS

Les dones que s'han adreçat al servei han generat un total de **432 intervencions o procedències**, de les quals **224** són noves, considerades **primeres visites**. S'obre una intervenció tant si la dona ve per primera vegada al SIAD com si ja havia vingut abans al servei, i per tant, ja té expedient. També una mateixa usuària pot fer obrir més d'una procedència dins l'any si fa diferents demandes.

La taula següent mostra el **nombre de procedències noves** per mesos (primeres visites) i en fa la comparativa amb anys anteriors.

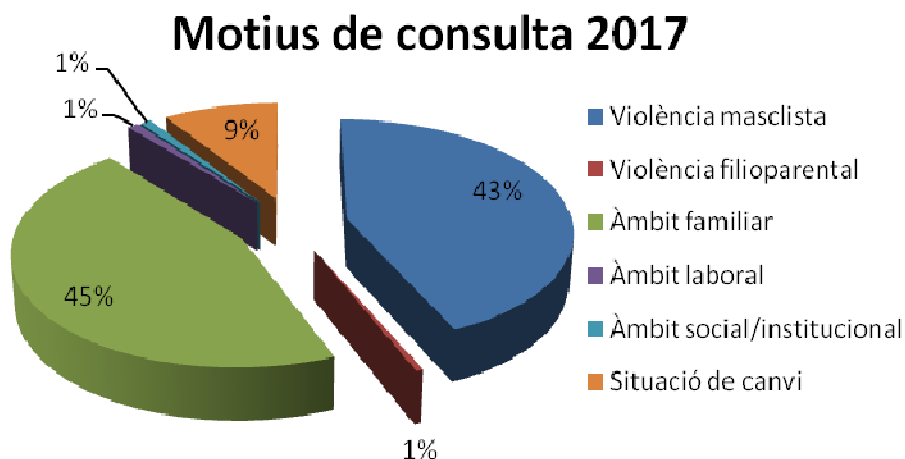
Comparativa mensual de primeres visites					
Mes	Any 2013	Any 2014	Any 2015	Any 2016	Any 2017
Gener	36	54	18	20	22
Febrer	26	25	22	29	19
Març	32	25	38	26	20
Abril	25	19	18	18	6
Maig	38	30	26	43	17
Juny	28	28	20	12	18
Juliol	38	29	12	13	19
Agost	4	0	3	0	3
Setembre	21	23	48	28	14
Octubre	17	22	22	32	26
Novembre	14	15	24	29	27
Desembre	21	32	21	12	33
Total	300	302	272	262	224

La mitjana de primeres visites al mes és de 19. El 2017 destaquen els mesos d'octubre i desembre, els períodes que registren més primeres visites. Continua el descens en el nombre de primeres visites respecte a l'any passat.

3.1.3. MOTIU DE CONSULTA

Per cada una de les procedències es recull el motiu pel qual les usuàries s'han adreçat inicialment al servei. Una mateixa dona pot tenir més d'un motiu de consulta.

Motiu de la consulta	2013	2014	2015	2016	2017
Violència masclista	132	128	162	171	187
Violència filioparental			6	3	2
Àmbit familiar	130	179	159	196	195
Àmbit laboral	11	4	4	7	4
Àmbit social/institucional	6	10	11	7	4
Situació de canvi	21	16	14	19	40
Total	300	337	356	403	432

Continuem observant que la violència masclista i els conflictes familiars són els motius majoritaris pels quals les dones s'adrecen al SIAD, que representen el 88% dels motius de consulta. Però si ho comparem amb els anys anteriors, al 2017 observem un augment substancial de casos atesos per situació de canvi, ja sigui derivat d'un trencament de parella o per sentiments de soledat.

Pel que fa a la **violència masclista**, **99 casos (un 53%)** són de **violència actual**, quan encara hi ha convivència o bé denúncia, ordre d'allunyament o situació de perill per a la dona, i **36 (un 19%)** corresponen a **violència antiga**, en què es treballen les conseqüències del maltractament un cop finalitzada la

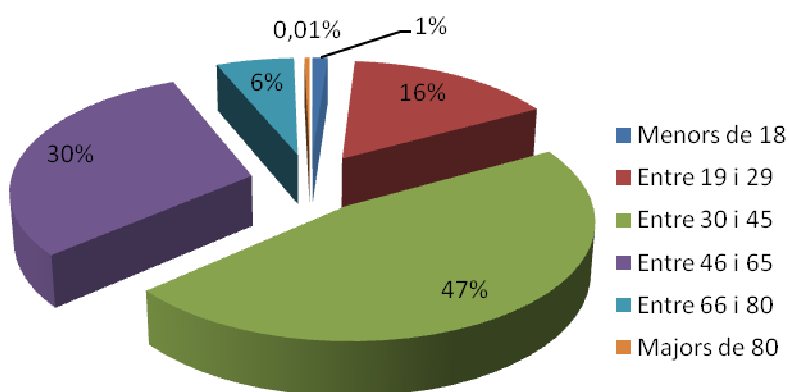
relació i en principi la persona no incorre en situació de risc. Hi ha 52 casos de violència masclista en què no s'han registrat aquests ítems. D'altra banda, cal remarcar que **dels casos de violència treballats, 106 corresponen només al 2017**, la resta (un 42%) s'arrossegueu del 2016.

El 2015 es va introduir l'ítem *violència familiar*, per a violència filiofamiliar. Els casos corresponents que s'han atès des del SIAD són dones amb fills o filles adultes, de les quals reben maltractament.

3.1.4. PERFIL DE LES DONES ATESES

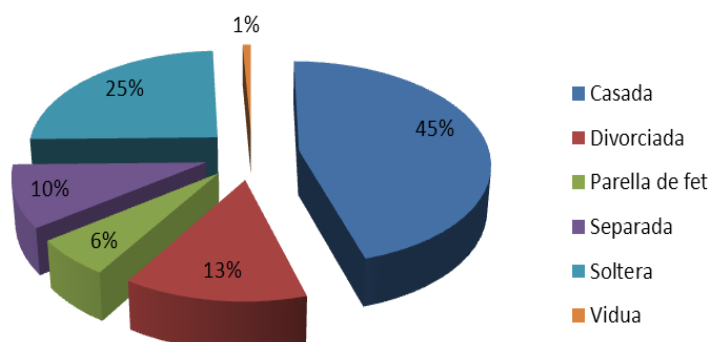
Quan s'obre expedient a la dona que s'ha d'atendre, es recullen les dades estadístiques per extreure'n el perfil.

Edat 2017	
Menors de 18	3
Entre 19 i 29	40
Entre 30 i 45	118
Entre 46 i 65	76
Entre 66 i 80	15
Majors de 80	1
Total	253

Aquest any la majoria d'usuàries que s'han adreçat al servei són dones d'edat situada entre la franja dels 30 als 45 anys, igual que en els darrers anys. Cal assenyalar que s'han atès 3 dones menors de 18 anys, 2 per violència masclista i 1 per conflictes familiars.

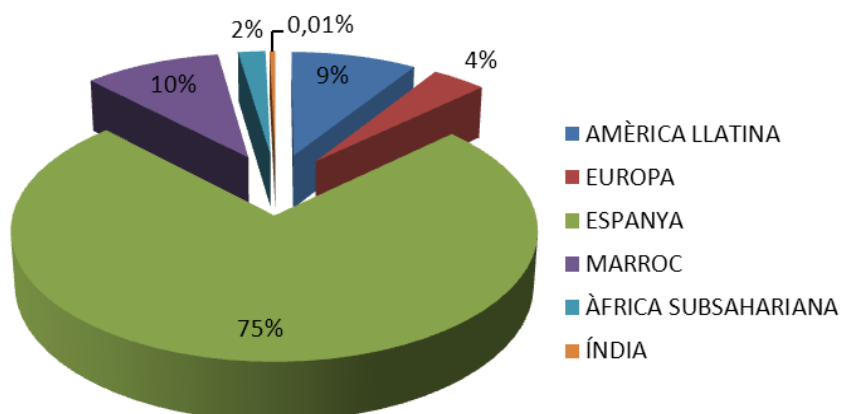
Estat civil 2017	
Casada	115
Divorciada	34
Parella de fet	15
Separada	25
Soltera	62
Vídua	2
Total	253

Nacionalitat

La gran majoria d'usuàries del servei continua tenint nacionalitat espanyola, i representa el 75% del total, gairebé com l'any passat. S'han atès dones de 23 països diferents. Entre les dones de nacionalitat estrangera continua destacant la nacionalitat marroquina, amb un 10%, una xifra una mica inferior respecte a l'any passat, que es situava prop del 13%. Aquest any la nacionalitat romanesa continua sent tercera, però al costat de Colòmbia i Equador.

Si agrupem les dones per continents, veiem que 30 (12%) procedeixen de l'Àfrica, 23 (9%) d'Amèrica Llatina, i 10 usuàries (4%) vénen d'Europa, majoritàriament de l'est. Aquest any hi ha una dona provinent dels països asiàtics.

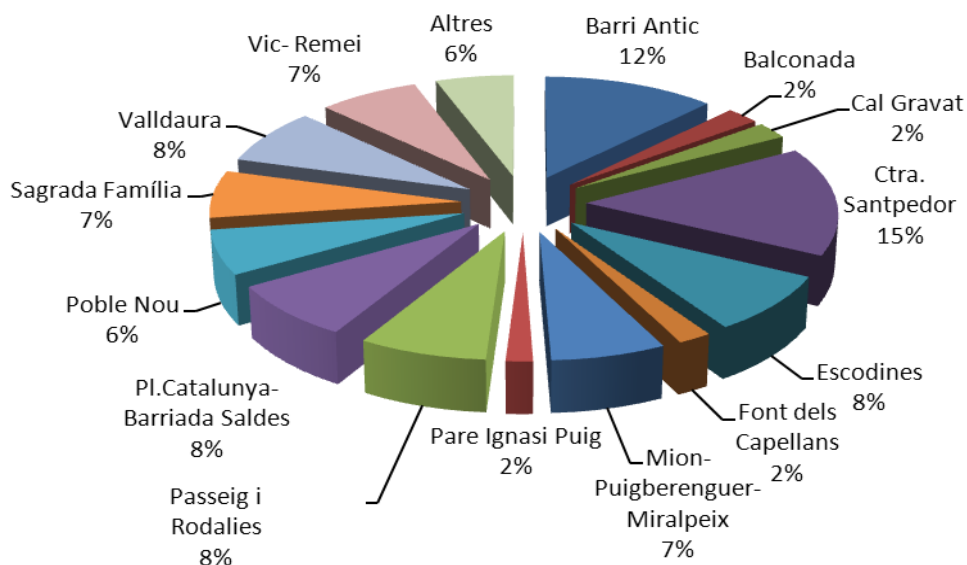

Barri

Segons observem a la taula, les usuàries del servei procedeixen de gairebé tots els barris de Manresa. Com al 2016, el barri amb més usuàries és la Carretera de Santpedor, amb 39 dones (15%). En canvi, al 2017 el segon barri és el Barri Antic, amb 31 dones (12%) que ha pujat respecte de l'any passat. El tercer barri de procedència és les Escodines, amb 21 dones (8%).

Procedència per barris 2017	
Barri Antic	31
Balconada	6
Cal Gravat	6
Ctra. Santpedor	39
Escodines	21
Font dels Capellans	5
Mion-Puigberenguer- Miralpeix	17
Pare Ignasi Puig	4

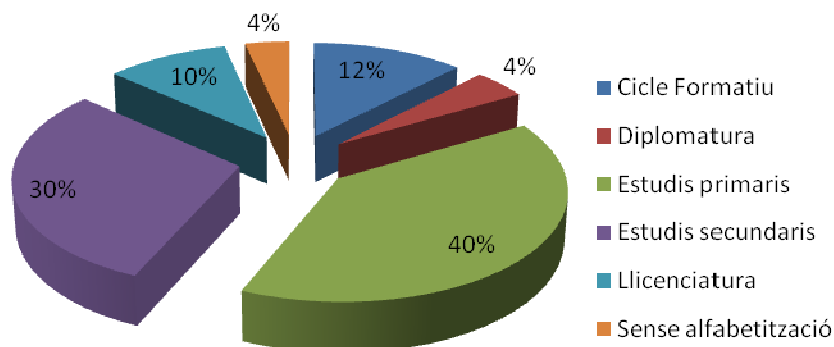
Passeig i Rodalies	19
Pl.Catalunya-Barriada Saldes	20
Poble Nou	16
Sagrada Família	17
Valldaura	20
Vic- Remei	18
Altres	14
Total	253

Formació

El nivell formatiu de les dones que han acudit al servei durant el 2017 no ha variat gaire respecte del 2016. El 40% de les usuàries ateses al SIAD tenen estudis primaris. Les segueixen les usuàries que tenen estudis secundaris, que representen el 30%. D'altra banda, el 14 % han cursat estudis superiors.

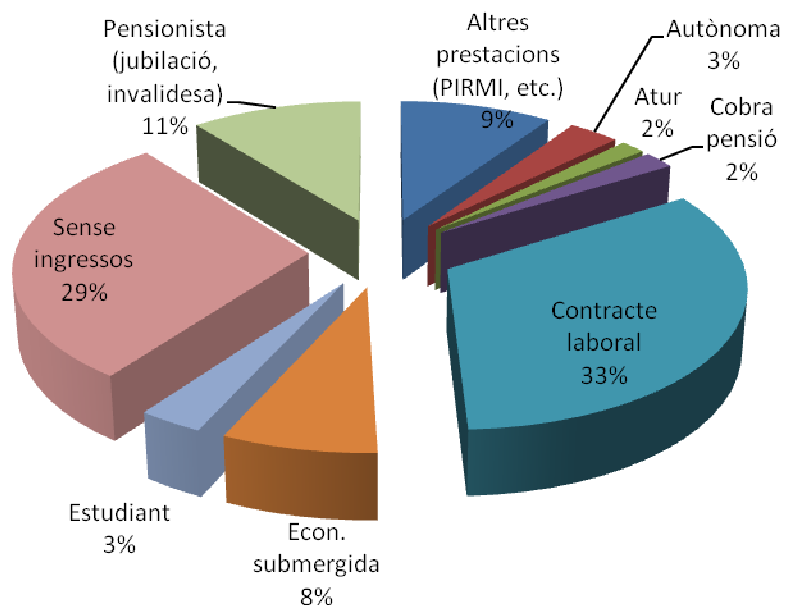
Nivell formatiu 2017	
Cicle Formatiu	31
Diplomatura	11
Estudis primaris	101
Estudis secundaris	76
Llicenciatura	25
Sense alfabetització	9
Total	253

Situació econòmica

El 56% de les dones ateses no treballen, la majoria de les quals no tenen cap ingrés; només un 2% perceben prestació per atur i un 9% reben la renda mínima garantida. A més, cal considerar que un 13% de dones cobren pensió per jubilació, invalidesa o altres. Destaquem també que **de les usuàries que treballen, el 18% ho fa en economia submergida.**

Situació econòmica 2017	
Altres prestacions (PIRMI, etc.)	24
Autònoma	8
Atur	4
Cobra pensió	5
Contracte laboral	84
Economia submergida	19
Estudiant	8
Sense ingressos	74
Pensionista (jubilació, invalidesa)	27

En resum, el perfil de la usuària atesa al servei durant el 2017 és similar als anys anteriors, el d'una dona entre 36 i 45 anys d'edat, casada, de nacionalitat espanyola, que viu al barri de la Carretera de Santpedor, amb estudis primaris i que no treballa.

3.1.5. CARACTERÍSTIQUES DE LES DEMANDES

Derivacions

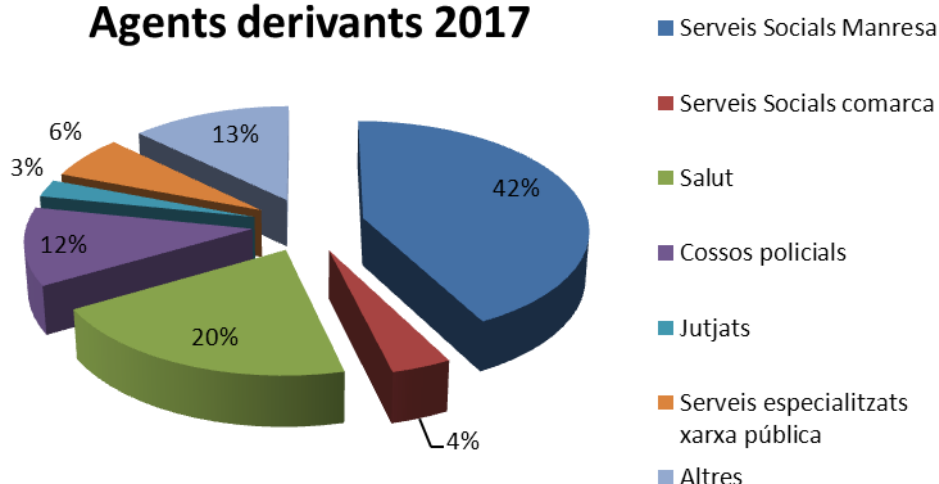
La taula següent recull com les usuàries arriben al servei. Aquestes usuàries poden ser derivades per més d'un servei i/o ser ateses en diferents moments al llarg de l'any.

El servei està consolidat en el territori com a referent, i els diferents serveis deriven de forma continuada. Continua sent majoritària l'entrada de dones per iniciativa pròpia. De fet, des que es va crear el SIAD aquest n'ha estat l'accés principal.

Procedència usuàries 2017	
Iniciativa pròpia	175
Serveis Socials Manresa	33
Serveis Socials comarca	3
Salut	16
Cossos policials	9

Jutjats	2
Serveis especialitzats xarxa pública	5
Altres	10
Total	253

Agents derivants 2017

Totes les dones que retornen al servei es comptabilitzen com a “iniciativa pròpia”. Per tant, també és normal que aquesta tendència sigui la més nombrosa.

Els serveis que deriven al SIAD són diversos. De les 78 dones derivades, un 42% provenen dels Serveis Socials del municipi. Els serveis bàsics de Salut i cossos policials són també agents derivants importants, amb 16 i 9 derivacions, respectivament, que en conjunt, representa el 32% del total d'usuàries derivades. Els serveis especialitzats de la xarxa pública (ASSIR, SAIA, CDIAP...), i altres de no especificats també deriven alguns casos. Cal destacar positivament les dues usuàries derivades de l'Oficina d'Atenció a la Víctima del jutjat, ja que l'any passat no van derivar cap cas.

Tipologia

Aquest any s'han registrat un total de **293** demandes, **107** de les quals han estat per **assessorament legal** i **186** per **atenció psicològica**. Una mateixa dona pot ser atesa tant per una demanda psicològica com jurídica.

A continuació, veiem com es classifiquen les demandes, i les taules amb el nombre de demandes rebudes per cada temàtica.

Assessorament legal

- **Dret de família:** Inclou assessoraments en el procés de divorci, separació, incompliment de mesures i en els processos de parella de fet.
- **Dret penal:** Comprèn els assessoraments relacionats amb violència masclista, violència domèstica, abusos sexuals, agressions i abandonament de família.

- **Dret laboral:** Inclou assessoraments relacionats amb la conciliació de la vida laboral i familiar, assetjament sexual a la feina, acomiadament discriminatori, etc.
- **Altres:** En aquest apartat s'inclouen aquelles situacions que requereixen un assessorament jurídic no classificable en les categories anteriors.

Tipus de demandes d'assessorament legal 2017		
Dret de família 64%	Divorci	43
	Processos de parella de fet	17
	Incompliment de mesures	8
	Separació	1
Dret penal 29%	Violència masclista	29
	Violència domèstica	2
Altres 7%		7
TOTAL		107

De les xifres sobre la tipologia de demandes legals, cal destacar que les demandes relacionades amb el dret de família continuen sent les més significatives, ja que representen un 64% del total, i ha augmentat un 10% l'atenció a dones en situació de violència en relació amb l'any anterior. S'ha prioritzat les demandes relacionades amb violència masclista malgrat que també hi ha crisis matrimonials.

Les demandes variades, classificades com a *altres*, representen un 6,54%.

Es manté la demanda derivada d'incompliments de mesures acordades en processos de família, sobretot la d'impagament de pensions d'aliments per als fills/filles i també la conflictivitat en les obligacions parentals (especialment el compliment o incompliment del règim de visites). Han augmentat les consultes derivades també de situacions d'insolvència que van unides a tot el procés de trencament. En aquestes demandes es detecten situacions d'extrema vulnerabilitat (dificultats extremes per trobar feina, esgotament de prestacions...) que implica una dificultat per executar decisions o bé denunciar.

Atenció psicològica

- **Per conflictes familiars:** Situacions relacionades amb els conflictes dins l'entorn familiar, amb la parella (no hi ha instaurat el model relacional de la violència), amb els fills (inclou la violència filioparental), amb els pares o altres familiars.
- **Per violència masclista:** Atenció a dones que són víctimes de violència masclista. El model relacional és clarament d'abús.
- **Per agressions i abusos sexuals:** Agressió o abús per part d'una persona que no és la parella de la usuària.
- **Per situacions de canvi:** trencament de parella, incorporació laboral o pèrdua del lloc de treball, maternitat, etc, que requereixen atenció psicològica per afrontar el canvi.

- **Altres motius:** En aquest apartat s'hi inclouen situacions que per la seva naturalesa requereixen una atenció psicològica no classificable en les categories anteriors.

Tipus de demandes atenció psicològica 2017		
Violència masclista 62%	Violència masclista	114
	Agressions i abusos sexuals	2
Situacions de canvi 16%	Trencament de parella	26
	Sentiments de soledat	3
	Maternitat	1
Conflictes familiars 18%	Conflictes de parella	9
	Altres conflictes familiars	8
	Conflictes fills dependents	9
	Conflictes amb pares	7
Altres	4%	7
TOTAL		186

Pel que fa a les dades sobre la tipologia de demandes psicològiques, cal destacar la gran quantitat de demandes generades a conseqüència de la violència masclista. Per pal·liar-ne els efectes negatius, normalment cal un treball psicològic que implica fer un seguiment intensiu i/o de llarga durada. Per això són molt habituals els retorns al SIAD de les persones que pateixen o que han patit aquest tipus de violència.

Aquest any hem seguit amb la diversificació de les demandes. En percentatges, un 62% de les demandes són sobre violència masclista, un 18% per conflictes familiars i un 16% per situacions de canvi. Així doncs, l'atenció psicològica es presta majoritàriament per violència masclista, que ha pujat 10 punts respecte de l'any passat.

Dins els conflictes familiars es manté la demanda per conflictes de parella. Per tant, es detecta una certa cronificació de les relacions de parella insatisfactòries, amb manca de recursos per fer efectiu el trencament. També es mantenen les demandes per conflictes amb els pares. Aquest fet pot estar relacionat amb dones que han retornat a les famílies d'origen i amb reagrupaments familiars amb motiu de la crisi econòmica.

De les situacions de canvi, destaquen les que es produeixen pel trencament de la parella. Es detecta situació abusiva de relació de parella masclista (estereotips de gènere, micromasclismes...), però sense expressió de violència per la dona de caràcter greu (denúncia).

3.1.6. SEGUIMENT DELS CASOS

El seguiment dels casos el formen diferents accions, ja siguin les mateixes entrevistes com també la realització d'altres tasques relacionades amb el cas.

Aquestes tasques poden ser:

- **Assessorament legal o psicològic:** Comprèn les entrevistes amb les usuàries.
- **Derivacions internes:** Es produeixen quan un cas requereix l'atenció de l'altra professional de l'equip.
- **Coordinacions:** Inclou les consultes i actuacions coordinades amb altres professionals externs, com professionals de salut, serveis socials, representants legals, etc.
- **Contacte telefònic:** Inclou aquells contactes telefònics que es consideren rellevants per al cas.
- **Grup:** Es proposa a la usuària de participar en un grup terapèutic. Es comptabilitzen tant les candidates que acaben participant en el grup com les que no.
- **Contenció:** Són les entrevistes realitzades dins el servei de contenció, per tant, no programades.
- **Tancament:** Equival a la finalització de la intervenció. Es pot recollir el motiu del tancament.
- **Documentació:** Documentar el seguiment dels casos en el programa informàtic i realitzar informes o altres documents que calguin.

3.1.7. ENTREVISTES

Aquest any les entrevistes s'han distribuït de la manera següent:

Professional	Entrevistes	Contenció	Total
Advocada	149	7	156
Psicòloga	610	10	620
Treballadora Social	0	1	1
Total	759	18	777

Es distingeixen dos tipus d'entrevistes, les programades i les de contenció, que són les no programades.

Al 2017 s'han fet un total de 777 entrevistes, 149 de les quals les ha fet l'advocada del servei, 627, la psicòloga, i la tècnica de gestió del Servei ha fet una contenció. La psicòloga ha fet un total de 10 contencions i l'advocada 7, però algunes de les quals les han fet de manera conjunta. També algunes visites de seguiment de la psicòloga s'han fet conjuntament amb l'advocada.

Veiem, a continuació, quina proporció d'entrevistes es dediquen a cada grup de demandes:

Entrevistes legals 2017		
Dret de família	93	62,42%
Dret penal	49	32,88%
Altres	7	4,7%
Total	149	100%

La gran part de les entrevistes legals es dediquen a dret de família. En aquest assessorament també s'inclou la informació necessària a les dones per si la situació esdevé de violència masclista. Sempre es recomana seguir el circuit establert en el territori per a aquests casos. Per tant, en aquest assessorament preventiu s'informa de recursos, telèfons d'urgència i es donen recomanacions. També es deriva amb el consentiment de la dona al servei d'atenció psicològica.

Entrevistes psicològiques 2017		
Conflictes familiars	72	11,8%
Situació de canvi	113	18,52%
Violència masclista	418	68,52%
Altres	7	1,15%
Total	610	100%

En canvi, en les entrevistes psicològiques, les dedicades a la violència masclista continuen sent les més nombroses.

Es confirma que la major part de les entrevistes psicològiques es dediquen a la violència, fet totalment coherent per la naturalesa d'aquesta temàtica.

S'observa que dones que segueixen un bon treball personal i tenen més recursos econòmics o laborals podrien ser capaces de tallar el cicle de violència. En aquests moments es mantenen al nucli per la incertesa d'un futur millor. Aquesta observació és tant per a les que poden optar a una feina qualificada com per a altres casos que amb la tramitació d'una renda garantida de ciutadania (RGC), per exemple, podrien prendre decisions. La dificultat de trencar les dependències econòmiques és rellevant a l'hora de decidir.

Val a dir que no hi ha un nombre d'entrevistes fixes per a cada dona, ja que això depèn de cada cas. Amb tot, hi ha unes **tendències generals de durada del seguiment**, segons la temàtica del cas, que s'especifiquen a continuació:

- **Violència masclista:** Entre 4 i 16 entrevistes, sovint combinades amb entrevistes d'assessorament jurídic (1 o 2).
- Val a dir que en els casos en què es detecta situació de violència, es prioritzen els seguiments.
- El treball individual es pot reforçar amb la participació de les dones als grups terapèutics per a persones que han patit o estan patint violència masclista.

- **Conflictes de parella:** Entre 2 i 6 entrevistes, sovint combinades amb entrevistes d'assessorament jurídic (1 o 2).
- **Conflictes familiars:** Entre 2 i 4 entrevistes.
- **Separacions:** Entre 2 i 8 entrevistes, depenent de l'evolució de la situació, atès que els processos legals poden incidir en l'agreujament o l'allargament de la situació. A més a més, també poden derivar en situacions de violència.
- **Malestar personal i moment de canvi:** Entre 1 i 6 entrevistes.
- **Altres:** Entre 1 o 2 entrevistes, ja que sovint impliquen derivacions cap a altres serveis.
- Pel que fa a la **freqüència de les entrevistes**, aquestes poden ser setmanals, en un primer moment, sempre segons la gravetat de la situació; quinzenals, mensuals o trimestrals. La freqüència més habitual de seguiments és la quinzenal.

Durada habitual de les entrevistes

- Primeres visites: Una hora
- Servei d'acollida: Una hora
- Seguiments del servei psicològic: Una hora
- Seguiments derivats de la psicòloga del servei a l'advocada: 45 minuts
- Seguiments advocada i entrevistes de tancament: 30 minuts

3.1.8. ALTRES SEGUIMENTS

Altres seguiments 2017		
Coordinacions	44	54,32%
Contacte telefònic	28	34,56%
Derivació interna	9	11,11%
Total	81	100%

3.1.9. VALORACIÓ

Punts forts

- Queda consolidat que el SIAD és un lloc de referència per a les dones que ja coneixen el servei.
- Som un lloc de referència per als serveis de la xarxa pública del territori.
- Oferim atenció individual de qualitat, amb un temps de dedicació a cada cas força adequat.
- En els casos de violència, estem portant seguiments de llarga durada.
- L'existència del grup terapèutic i del GAM, per a casos de violència masclista.
- El treball en xarxa (bona relació i coneixement dels professionals de la xarxa, especialment de la pública).

- Existència del protocol d'actuació en casos de violència masclista, que es consolida amb el circuit territorial de la Catalunya Central que s'ha reforçat amb el servei de contenció per als caps de setmana a l'alberg de dones de la Policia Local.
- L'equip de treball del Protocol de violència masclista de Manresa i el Bages és l'eix fonamental de treball quant al tractament coordinat de la violència masclista. Es coordina des del SIAD.
- Som referent en expertesa per altres professionals i agents en l'atenció de dones, especialment en situacions de violència masclista.

Punts febles

- En l'àmbit de l'assessorament psicològic caldria augmentar l'atenció grupal a les dones. Caldria iniciar projectes d'atenció a les dones de caràcter terapèutic i de diferent naturalesa que incideixin en l'augment de la seva xarxa social.
- Dificultats de coordinació amb Serveis Socials per a l'articulació de recursos i derivació de casos.
- La jornada a temps parcial de l'advocada impedeix el treball en equip, que participi en tot el programa del Servei i que lideri més accions des del Protocol de violència masclista de Manresa i el Bages. Cal tenir en compte que de la jornada laboral de l'advocada, hi ha la cessió d'hores al Consell Comarcal per cobrir l'assessorament a les dones dels municipis de la comarca.
- Les dificultats de mobilitat de les dones per desplaçar-se al SIE Catalunya Central ubicat a Igualada per rebre assessorament integral (dona + fills/es).
- El moment social de crisi fa que augmentin les dificultats per trencar amb les dependències econòmiques, fet que cronifica situacions de violència.
- Seguim destacant les dificultats per aconseguir traductores. Aquest fet destaca la situació de vulnerabilitat en què es troben les dones estrangeres que no dominen la nostra llengua. Des de la desaparició del servei de traducció que facilitava el Consell Comarcal hi ha una important mancança per donar veu a aquestes dones. A Manresa, el col·lectiu que ens ha calgut atendre més és el de dones marroquines, que s'han adreçat al servei per demanar assessorament.
- Manca de recursos en el mateix municipi per atendre altres membres de la unitat familiar que pateixin les conseqüències derivades de situacions de maltractament.

Propostes de millora

- Crear un projecte per atendre fills i filles directament o indirecta víctimes de violència al nostre territori.
- Pensar en la possibilitat de buscar una traductora d'àrab per recórrer-hi sempre que ens calgui.
- La coordinació amb Serveis socials del municipi, sobretot en situacions d'urgència.

Conclusions

L'atenció individual ha patit canvis. La psicòloga adscrita al servei aquest 2017 ha detectat la necessitat de donar suport continuat i setmanal a les víctimes de violència masclista. Aquesta dedicació ha significat un augment molt considerable de les entrevistes efectuades per aquesta professional. També ha posat de relleu la importància de fer entrevistes conjuntes amb l'advocada en aquestes situacions. Podem afirmar que per les dones ha estat molt satisfactori aquest seguiment intensiu, però ha significat una dedicació extraordinària de la psicòloga com a única referent en el seguiment dels casos, i coordinació amb altres professionals. Aquest abordament de la violència ha posat de manifest la **necessitat de supervisió**, així com de **l'ampliació del servei als fills i filles** per poder donar una resposta més integral. També ha posat en relleu la necessitat que a l'equip d'atenció hi hagi una **treballadora social** per tal d'assumir la tramitació de recursos, acollides, elaboració de pla de treball per atendre millor

les dones i millorar la coordinació amb Serveis Socials. Aquest equip comptaria en aquest pla de treball amb l'advocada, que hauria d'augmentar la seva jornada laboral per poder disposar d'espais de gestió, coordinació i suport a la resta de l'equip.

Entrant en l'àrea d'atenció a les dones, hem de seguir afirmant que no es detecta una millora de la situació econòmica, social i familiar en el nostre entorn. Les dones continuen venint al servei, demanant suport en situacions de crisi personal i sobretot quan pateixen violència masclista. **La resposta assistencial es únicament l'acompanyament terapèutic i l'assessorament legal en aquest procés, fet que limita la intervenció quan hi ha factors estressants, com no poder cobrir les necessitats bàsiques i no tenir a l'abast els recursos suficients per donar una resposta integral a la dona, sobretot en cas de violència masclista, tal com s'ha exposat més amunt.** Aquesta manca de recursos fa que el maltractament, tant físic com econòmic, emocional o sexual, es cronifiqui en el nucli de la parella, sobretot en les dones estrangeres que depenen totalment de la parella.

Detectem casos de violència subtil i emocional, es segueixen establint relacions abusives amb rols molt tradicionals, basades en el control per part de l'home, sobretot en joves i adolescents, que quan s'aconsegueix que la dona identifiqui, la resposta legal és totalment insuficient. Són relacions abusives que no obtenen normalment protecció si la dona decideix denunciar-ho, amb el consegüent desgast, frustració pel sentiment d'injustícia que genera i malestar. Per tant, la intervenció en l'atenció individual requereix posar més èmfasi en potenciar els recursos personals i la recuperació, al marge del procés legal. Per aquest motiu es destaca la gran implicació de la psicòloga del servei, que li ha comportat una càrrega de treball molt elevada. Ha seguit activant moltes TAM (telealarmes per a dones en situació de violència), malgrat que la dona no tingui ordre d'allunyament.

D'altra banda, observem la manca d'unitat de criteris a l'hora d'atorgar les ordres d'allunyament. Aquest fet preocupa les dones i les professionals del

servei, que no tenen definició clara dels elements jurídics que es tenen en compte a l'hora de valorar objectivament el risc, que depèn sempre de la declaració de la víctima, de les proves, de l'admissió o no dels fets per part de l'agressor, etc.

Respecte a la programació de visites, l'advocada té un temps d'espera de menys de 5 a 10 dies, mentre que la consulta per a la psicòloga té un temps mitjà d'espera de 14 dies de forma general. En aquest darrer semestre, i malgrat haver reservat 3 hores setmanals d'atenció psicològica per primeres visites, a temporades la reserva ha resultat insuficient i ha calgut donar alguna hora en l'espai no reservat a l'atenció, amb la consegüent sobrecàrrega de nombre de dones ateses. Cal recordar que en cas de requerir atenció immediata, la usuària és atesa per la professional disponible en aquell moment.

No obstant això, i per donar cobertura a la demanda en el temps, sobretot en el cas de l'advocada, s'ha reservat hores a la seva agenda a temporades per fer primeres entrevistes o acollides

Cal dir que algunes dones amb visita programada no acaben presentant-se al servei i s'apunta a l'agenda el motiu de l'absència. Però en la majoria de casos la dona ha tornat a demanar hora; són pocs els casos que es *perden*. També s'ha posat especial atenció en els casos derivats que no han vingut a la cita programada, fent-ne el retorn corresponent al professional.

La utilització d'aquest temps *alliberat* permet portar la documentació al dia, com també redactar informes i fer altres feines administratives que sorgeixen en el dia a dia. Actualment les agendes van molt ajustades al volum de dones que s'atenen. Si augmenten els casos, caldrà valorar la necessitat d'ampliar l'horari d'atenció individual.

En resum, la usuària atesa al servei durant el 2017 ha conegut el Servei per iniciativa pròpia, o bé, si ha estat derivada, ho han fet els Serveis Socials municipals o algun servei sanitari o policial. El motiu de consulta és referent al seu àmbit familiar o per violència masclista.

3.2. INTERVENCIÓ GRUPAL DE SUPORT PSICOSOCIAL PER A DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

3.2.1. FINALITATS I OBJECTIUS

El grup permet identificar, compartir i elaborar els processos que pateixen les dones, per contribuir a la seva recuperació i millora i potenciar els seus processos d'autonomia personal.

El treball terapèutic se centra a desenvolupar les potencialitats de la dona ajudant-la a recuperar el control de la seva vida, a augmentar la seva seguretat i a posar remei a l'impacte psicològic del maltractament.

Per assolir l'objectiu general i/o finalitat del programa de suport psicosocial, ens plantejàvem uns objectius més específics:

- Augmentar la seguretat de la dona.
- Reduir i/o eliminar les conseqüències a nivell psicològic.
- Augmentar la seva autoestima i autoconfiança.
- Aprendre i/o millorar els estils d'afrontament, de solució de problemes i de presa de decisions.
- Fomentar una comunicació i unes habilitats socials assertives.
- Modificar les creences tradicionals sobre els rols de gènere i les actituds sexistes.
- Trencar l'aïllament social i potenciar la xarxa personal de les dones.

3.2.2. METODOLOGIA

La direcció del grup es porta a terme conjuntament amb el Consell Comarcal i compta amb les dues psicòlogues de cada SIAD, amb funcions equivalents.

La metodologia utilitzada són exposicions teòriques, dinàmiques grupals, suports audiovisuals i test.

Es fa una sessió final per avaluar el funcionament del grup, tant de les sessions com de la metodologia, mitjançant un qüestionari que es lliura a les participants.

Organització del grup

Les dones que han participat en el grup terapèutic han estat prèviament ateses al servei psicològic individual d'ambdós SIAD. S'han seleccionat les participants mitjançant una entrevista individual prèvia. Es valora la idoneïtat i el moment adequat d'entrada en el grup de dones. S'ha tingut en compte que el total d'usuàries que havien de constituir el grup havia de ser d'entre 5 i 15 dones. Cal considerar que el nombre de dones convocades sempre és més gran, ja que no totes les dones hi acaben assistint.

Els grups es constitueixen de forma tancada.

Planificació del grup

Les 12 sessions grupals s'estructuren amb temes relacionats directament amb la comprensió del fenomen i treballats des de la perspectiva social i estructural del maltractament vers la dona:

- Presentació
- Cicle i escalada de la violència
- Tipus de maltractaments
- Relaxació
- Característiques de l'agressor
- Mites i estereotips entorn de la violència
- Família d'origen
- Fills/es
- Noves parelles
- Assessorament jurídic
- Impacte del maltractament en la salut de la dona
- Mesures de seguretat
- Autoestima
- Identificació i gestió de les emocions
- Serveis i recursos disponibles
- Avaluació del grup terapèutic

Cada setmana es planifica la sessió següent i es valora l'anterior.

Recursos humans

- Psicòlogues d'ambdós SIAD com a executores del projecte i dinamitzadores del grup
- Advocada d'ambdós SIAD per fer la sessió d'assessorament legal.

Avaluació

L'avaluació global dels grups terapèutics es duu a terme en finalitzar cadascun dels grups, mitjançant els ítems següents:

- Assistència
- Participació de les dones
- Satisfacció de les dones
- Test - retest Escala Autoestima de Rosenberg (RSES)

Durant el grup hi ha avaluació contínua que valora l'efectivitat de les sessions, els seus continguts i les dinàmiques de grup.

3.2.3. GRUPS TERAPÈUTICS REALITZATS DURANT EL 2017

Durant el 2017 s'han fet 2 grups terapèutics, tenint en compte que un grup va començar el novembre de 2016 i ha finalitzat el març de 2017, amb un total de 8 sessions durant aquest any. El segon grup s'ha dut a terme íntegrament durant el 2017, concretament entre abril i juny. En total, durant el 2017, s'han realitzat 20 sessions grupals.

La durada dels grups terapèutics és de 12 sessions, amb una freqüència setmanal i amb una durada de dues hores cada sessió.

Perfil de les dones participants

Procedència	Total dones
Bages	10
Manresa	10
Total	20

Origen	Total dones
Espanya	16
Europa	1
Àfrica	2
Sud-amèrica	1
Total	20

Edat	Total dones
26 - 35 anys	8
36 - 50 anys	7
51 - 60 anys	5
Total	20

Situació laboral	Total dones
Treballen	10
No treballen	10
Total	20

El 85% de les dones participants tenen fills que no han rebut atenció directa com a víctimes de violència masclista.

Participació i avaluació

Primer grup terapèutic (novembre 2016 – març 2017)

S'han convocat 12 dones, 3 no van assistir i 9 van consolidar la seva participació; una de les participants va participar a la meitat de les sessions i va deixar d'assistir per motiu laboral.

La participació d'aquest grup ha estat molt nombrosa en totes les sessions, amb una mitjana de 8 dones per sessió.

Avaluació quantitativa

- **Nombre de participants:** El nombre més alt de participants per sessió va ser de 9, mentre que el més baix va ser de 4.
- **Participació:** S'han valorat molt positivament totes les aportacions que ha fet cadascuna de les participants, així com la seva actitud durant les sessions grupals.
- **Satisfacció de les participants:** Les dones que han assistit de forma continuada al grup han omplert l'avaluació i han expressat un alt nivell de satisfacció i la impressió que els ha estat útil participar-hi.
- **Test – retest Escala Autoestima de Rosenberg (RSES):** Es passa l'escala en la primera i en l'última sessió del grup terapèutic. Totes les participants al grup terapèutic han vist millorada la seva puntuació en l'escala.

Segon grup terapèutic (abril - juny 2017)

S'han convocat 14 dones, 4 no van assistir i 2 van participar només a les dues primeres sessions, i la resta, 8 dones, van consolidar la seva participació.

Avaluació quantitativa

- **Assistència:** El nombre més alt de participants per sessió va ser de 8, mentre que el més baix va ser de 2. Val a dir que com que era un grup amb menys consolidació d'assistència de dones, la participació a les sessions ha sigut més irregular i baixa, sobretot a partir de la setena sessió, que va coincidir amb incorporació al món laboral i/o educatiu d'algunes de les dones que participaven regularment.
- **Participació:** S'han valorat molt positivament totes les aportacions que ha fet cadascuna de les participants, així com la seva actitud durant les sessions grupals.

- **Grau de satisfacció:** Les dones que han assistit de forma continuada al grup han respòs el qüestionari d'avaluació, en què han expressat un alt nivell de satisfacció i que els ha estat útil participar-hi.
- **Test - retest Escala Autoestima de Rosenberg (RSES):** Es passa l'escala en la primera i en l'última sessió del grup terapèutic. Totes les participants al grup terapèutic han vist millorada la seva puntuació en l'escala.

Valoració global dels grups terapèutics

Valoració de les dones participants

Han avaluat la seva experiència grupal de manera individual, anònima i per escrit, i de manera conjunta amb el grup.

Quant a l'organització del grup, totes les participants creuen que el temps de durada del treball grupal es podria ampliar (és l'ítem de l'avaluació que han puntuat més baix) i a les valoracions qualitatives una gran part de les participants destaca la possibilitat de realitzar un grup de continuació un cop finalitzat el grup amb una freqüència mensual.

En general, totes les dones donen puntuacions elevades a l'ítem "t'ha servit participar del grup?", Totes consideren que han tingut temps suficient per participar a les sessions (per expressar-hi les seves opinions, vivències, pensaments...).

Pel que fa a la seva participació, les dones manifesten que s'han sentit a gust i respectades per expressar-se.

Valoració de les psicòlogues

El treball en grup és una metodologia terapèutica vàlida, ja que les participants han aconseguit adonar-se de la complexitat de la problemàtica que han viscut i que les reaccions que ha generat en elles no són desmesurades, sinó que formen part de les conseqüències derivades de la violència masclista.

Punts forts

- Que hi hagi aquest grup de suport és un recurs més del servei.
- La cohesió del grup i les xarxes de suport que s'han creat entre les participants han estat molt positives. Ens consta, a més, que algunes han creat una xarxa relacional per oferir-se suport en situacions de crisi i mantenen contacte un cop finalitzada la teràpia. Cal destacar que aquest fet es dona en tots els grups realitzats.
- El treball d'aspectes relacionats amb la violència des de la pròpia experiència l'ha fet més proper i útil a les participants.
- La transmissió d'estratègies derivades de l'experiència de les mateixes participants ha estat molt útil.
- L'efecte mirall, sentir que altres dones han tingut vivències molt similars a les pròpies, les ajuda en els seus processos de recuperació.

- La utilització de recursos audiovisuals ajuda a entendre els conceptes treballats.
- El grup permet treballar conceptes amb altres estratègies diferents de les utilitzades en el treball individual: expressió corporal, expressió plàstica, tècniques de relaxació..., totes elles molt vàlides i sovint poc practicades per les dones, ja que són un espai de cura i creixement personal que moltes vegades els hi manca.
- El treball conjunt entre els dos SIAD permet un funcionament més eficaç dels grups terapèutics i la col·laboració entre serveis de forma dinàmica.
- Ha millorat la coordinació de les professionals i el temps que dediquen a preparar les sessions.
- És un projecte dinàmic, que permet incorporar-hi suggeriments, millores o altres aspectes que aporten les dones en les seves valoracions.

Punts febles

- Incompatibilitat de l'horari de les sessions amb l'horari d'algunes dones. Per això algunes candidates no han pogut entrar en el grup, i altres que sí que hi han entrat finalment han hagut d'abandonar-lo per motius de feina.
- La vinculació és molt més fàcil quan les conductores del grup ja coneixen prèviament la dona pel treball individual que quan són derivades per altres professionals de la xarxa.
- La sala on es reuneixen els grups terapèutics podria millorar, tot i considerar que són espais polivalents dels serveis.

Propostes de millora

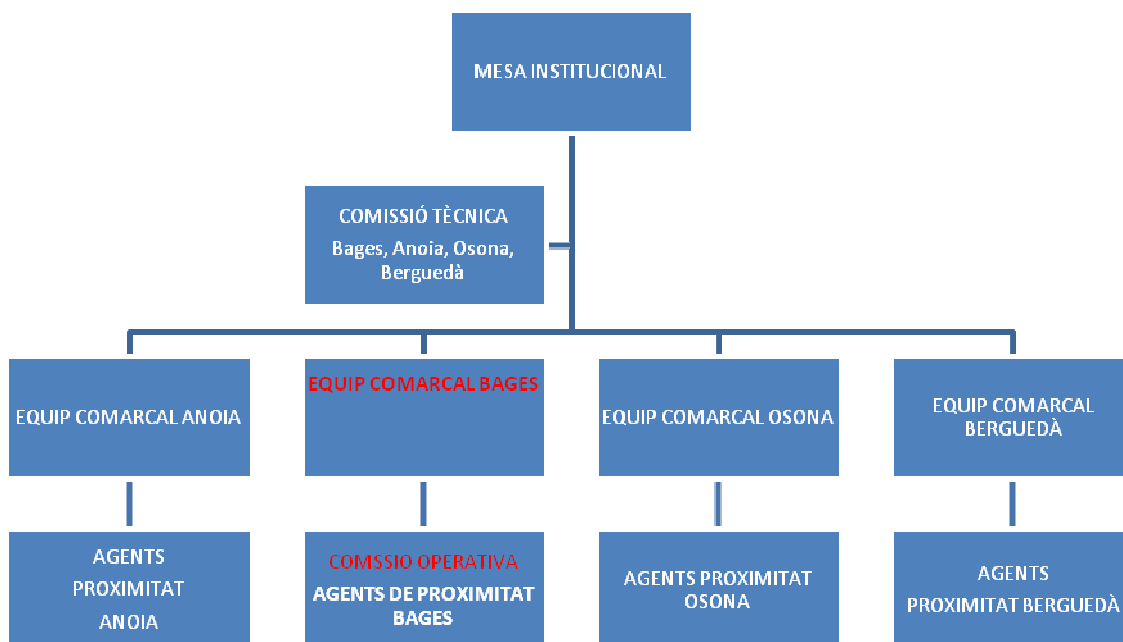
- Continuar revisant les sessions actualitzant-ne els continguts i canviar les dinàmiques que calguin.
- Revisar els criteris de selecció de participants als grups. De cara a noves edicions ens plantejem **no incloure dones que encara conviuen amb l'agressor**, en les quals s'observa menys aprofitament de les sessions, i és més probable que se n'absentïn. També s'hi observen diferències respecte a les dones que ja han trencat la convivència, amb la consegüent manca o dificultat d'identificació entre elles.
- Arran de l'experiència adquirida en la conducció de grups terapèutics i de les peticions de les pròpies dones participants, les professionals ens plantejem ampliar el projecte oferint grups de seguiment del grup inicial, tenint en compte que aquests grups tindrien temàtiques de treball diferents amb durada i freqüència més baixa (per exemple un cop al mes durant tres mesos).
- Un motiu per també valorar l'opció de fer aquest treball de suport (amb més baixa freqüència) és el fet que algunes dones més endavant retornen a l'espai terapèutic individual fent altra vegada la demanda d'atenció.

3.3. PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA EN L'ÀMBIT DE LA PARELLA A MANRESA I AL BAGES

3.3.1. DESCRIPCIÓ

El protocol d'actuació contra la violència masclista en l'àmbit de la parella es lidera des del SIAD Montserrat Roig des de la seva creació l'any 2004. Aquest lideratge consisteix en ser referent per a la xarxa de professionals que s'ubiquen en aquest àmbit, tant per comunicar irregularitats en la xarxa com per compartir novetat i informacions relacionades.

Paral·lelament, formem part del **Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les comarques de la Catalunya Central** (Anoia, Bages, Berguedà i Osona). Aquest circuit de la Catalunya Central recull les diferents realitats de cada territori (n'hi ha que encara estan elaborant el seu propi circuit) però serveix com a marc de referència per a les polítiques d'igualtat a la zona referenciada.

L'Equip Comarcal del Bages (originàriament, comissió de seguiment del Protocol) està consolidat, amb més de 13 anys de funcionament regular, i s'ha vist reforçat amb la incorporació de nous representants de diferents àmbits com: Justícia, EAIA, Ocupació.. Així doncs, l'Equip Comarcal del Bages coordina i fa el seguiment del Circuit d'atenció a la violència en la parella a Manresa i la comarca del Bages. Té una secretaria estable, que lidera l'Ajuntament de Manresa, i en formen part i des del seu inici, un/a representant polític/a de l'Ajuntament de Manresa que la presideix, i del Consell Comarcal, a

diferència dels altres equips comarcals de la Catalunya Central. L'equip comarcal es reuneix dos cops a l'any com a mínim.

L'estructura organitzativa dels citat circuit és:

La persona referent del protocol de l'equip del SIAD (l'advocada del servei), programa i coordina les reunions de l'Equip Comarcal del Bages. També gestiona la comissions de treball del protocol: Comissió operativa del Protocol i realitza la funció tècnica de les decisions que es prenen en aquestes reunions.

També s'encarrega de vetllar per la formació dels nous professionals de la xarxa i per a l'especialització d'aquells que ja porten temps treballant en aquest àmbit.

Actualitzar el document del Protocol i fer-lo més àgil també és una de les activitats que es realitzen des del SIAD Montserrat Roig de l'Ajuntament de Manresa.

3.3.2. OBJECTIUS

- Mantenir actualitzat el Protocol i els documents que se'n deriven.
- Potenciar el treball conjunt de les comissions del Protocol.
- Incrementar la participació i la implicació de l'estament judicial
- Incloure la representació de tots aquells agents que configuren la detecció, tractament i recuperació de les víctimes.
- Començar a preveure els agents que treballen directament en la recuperació de l'agressor.
- Incrementar el coneixement de la funcionalitat del Protocol als nous agents de la xarxa.
- Fer més àgil la informació representada en el document del Protocol.

3.3.3. ACTIVITATS 2017

L'activitat derivada del Protocol es centra bàsicament en el resultat dels acords que es prenen en l'Equip Comarcal del Bages. Aquesta estructura organitzativa compta a més amb una comissió de treball (Comissió operativa de l'Equip Comarcal), formada pels diferents professionals de la xarxa d'atenció a les dones víctimes de violència masclista, que es reuneix de forma trimestral. De totes les sessions es realitza la pertinent acta.

Accions realitzades durant l'any

Dues reunions de l'Equip Comarcal del Bages

Primera reunió, del dia 31 de març del 2017

Assistència de 18 representants institucionals per tal de preparar les accions anuals del protocol, amb els següents punts d'acord:

- Seguir amb el recull de dades d'atenció a dones víctimes de violència dels serveis i institucions que formen el Protocol, i millorar-ne el registre.
- Donar compte de l'entrada en funcionament del projecte de contenció per a dones víctimes de violència masclista allotjades a l'alberg de la Policia Local de Manresa.
- Aprovar el pla de treball de la Comissió operativa que consisteix en conèixer els perills de les xarxes socials pel que fa a la violència masclista.

Segona reunió, del dia 17 de novembre del 2017

Assistència de 19 representants institucionals per tal de preparar les accions anuals del protocol, amb els següents punts d'acord:

- Prioritzar el treball d'atenció a les dones joves (adolescents). Cal conèixer el marc competencial i legal d'actuació: s'acorda elaborar fitxes per cada servei.
- Informar del funcionament del projecte de contenció per a dones víctimes de violència masclista.
- Organització d'una xerrada informativa per al 2018 a càrrec dels professionals dels Mossos d'Esquadra en relació a la violència masclista i les xarxes socials.
- Acordar fer accions formatives en relació a la violència masclista que s'exerceix a través de les xarxes socials i dones víctimes de violència masclista.
- Donar compte del Protocol d'actuació davant les agressions sexistes en l'espai públic.
- Dissenyar estratègia d'actualització del Protocol de violència masclista.
- Fixació del calendari de reunions per els dies 6 d'abril del 2018 i 16 de novembre del 2018.

Quatre reunions de la comissió operativa de l'Equip Comarcal del Bages

Aquesta comissió de treball està formada majoritàriament pels/les professionals que atenen directament dones víctimes de violència masclista.

Aquest 2017 els treballs de la comissió s'han tornat a centrar en:

- a) Retorn a l'exposició clínica de casos en aquestes sessions. Retrobar aquest espai ajuda a millorar l'atenció a les dones. També serveix per millorar la coordinació entre serveis i per conèixer competències i recursos de cada un de nosaltres davant d'un cas pràctic (derivacions, coordinacions, conceptualització de la violència masclista). S'acorda que sempre que hi ha un cas pràctic que cal coordinació immediata, evidentment no s'esperarà a

la reunió de la comissió operativa, però si es vol fer una exposició d'algun des de aquesta perspectiva es demanarà que els serveis més afectats puguin ser-hi i es demanarà a la secretaria amb la suficient antelació per tal que pugui fer comunicació expressa. També es comptarà amb la presència dels professionals que han portat el cas en seguiment.

- b) Treball en violència, dones i xarxes socials.
- c) Xerrada informativa a càrrec de Miquel Angel de Paz, dels Mossos d'Esquadra, sobre violència i noves TIC: recomanacions per a les dones víctimes de violència masclista.
- d) Fer extensiva aquesta xerrada informativa a la resta de professionals de la xarxa.

La comissió operativa s'ha reunit els dies següents:

- 20 de gener del 2017
- 17 de març del 2017
- 22 de setembre del 2017
- 20 d'octubre del 2017

Reunions del Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les comarques de la Catalunya Central (Anoia, Bages, Berguedà i Osona)

La comissió tècnica de la Catalunya Central, de la qual formem part, s'ha reunit:

- 23 de març
- 1 de juny
- 9 de novembre

Per altra banda, dins d'aquest protocol, formem part de dues comissions de treball: la de formació i la d'anàlisi de dades.

3.3.4. SERVEI DE CONTENCIÓ PSICOLÒGICA PER A VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA MASCLISTA A L'ALLOTJAMENT D'URGÈNCIES DE LA POLICIA LOCAL DE MANRESA

EL març del 2017 entra en funcionament el servei de contenció. Aquest consisteix en una primera atenció psicològica immediata i de durada limitada, per professionals de la psicologia amb coneixements d'intervenció en situacions de crisi i perspectiva de gènere. La intervenció s'ha fet a l'alberg de la policia local de Manresa. El servei funciona els caps de setmana i festius per tal de cobrir l'atenció a les usuàries quan els SIAD i/o Serveis Socials estan

fora de servei. L'atenció psicològica s'ha fet dins del període de disponibilitat contractat, és a dir, de les 17 a 21 h de dissabte, diumenge i/o festius, respectivament.

Aquest servei va adreçat a les dones i fills/es víctimes de violència masclista de la ciutat de Manresa i comarca del Bages que es trobin allotjades a l'alberg.

Objectius del servei

General

Millorar la intervenció prestada a les dones víctimes de violència masclista, dins del Protocol d'actuació en situacions de violència masclista en l'àmbit de la parella a la ciutat de Manresa i al Bages.

Específics

- Contenir i acompanyar les dones i els seus fills/es mitjançant una primera ajuda emocional.
- Atenuar l'esdeveniment estressant i alleugerir l'impacte immediat.
- Oferir orientació a la dona respecte al moment en què es troba del procés personal.
- Informar i facilitar els recursos que hi ha a la xarxa de violència masclista.
- Valorar l'estat psicològic de la dona i els seus fills/es, per decidir si és viable el suport psicològic o bé requereix activar el Servei d'Emergències Mèdiques.

Desenvolupament de la intervenció

1. La intervenció es durà a terme en funció de cada cas i de les necessitats i l'estat emocional de la dona i els seus fills i filles.
2. La durada de la intervenció haurà de ser orientativament de dues hores.
3. En cas que la dona tingui dificultats amb l'idioma, i sigui impossible la contenció psicològica amb ella, la psicòloga farà la seva intervenció i oferirà les orientacions que calguin a través de la línia 900 900 120, en què hi ha professionals que parlen una gran diversitat d'idiomes i a través de la trucada telefònica poden intervenir en la comunicació (fer de traductors).
4. La professional que intervingui elaborarà un informe que contingui una primera diagnosi-avaluació del cas i un resum de l'actuació realitzada que facilitarà, via correu electrònic, a les caps de Serveis Socials si la dona és de Manresa, o a la psicòloga del SIAD comarcal si la dona és de comarca.
5. La intervenció s'inicia amb una trucada telefònica des de la Policia Local de Manresa, al telèfon d'urgències de la persona responsable de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (618 092 818).

Aquest 2017 s'ha atès una usuària el mes de novembre i està pendent de valoració.

Alberg municipal

La gestió i coordinació que realitzava el SIAD per garantir el bon funcionament de les instal·lacions de l'alberg pels casos de violència de gènere es va derivar a principis del 2017 a Serveis Socials. Aquest servei ha registrat les pernoctacions següents per violència masclista:

ESTADANTS 2017 A L'ALBERG per violència de gènere	Total persones	Pernoctacions
DONES SOLES Manresa	2	2
DONES AMB FILLS/ES Manresa	3	9
FILLS/ES Manresa	8	26
DONES SOLES comarca	3	6
DONES AMB FILLS comarca	2	2
FILLS/ES comarca	3	3
TOTALS	21	48

3.4. SUPORT AL GAM LILIUM

El Grup d'Ajuda Mútua Liliu té com a objectiu donar suport a les dones que han patit o estan patint violència masclista. Es va constituir com a associació el 2011 i actualment realitzen diferents taques relacionades amb el suport a les dones víctimes.

Durant el 2017 el grup d'ajuda mútua ha ampliat les accions per visualitzar la seva tasca, reeditant el seu tríptic informatiu, que distribueix en llocs estratègics (Mossos d'Esquadra, Policia Local, SIAD, centres mèdics, etc.) i creant una pàgina web de l'entitat.

Entre les tasques de suport a les dones que realitza l'entitat hem de destacar:

- Participació activa de la seva presidenta en el Consell Municipal de la Dona i a la Comissió de Sensibilització encarregada d'organitzar les campanyes del Dia Internacional de les Dones i del Dia Internacional per l'eradicació de la Violència contra les Dones.
- Participació de la presidenta en el projecte "Prevenió de la violència masclista a través de l'experiència personal de agressors i víctimes" aportant la seva experiència com a víctima davant l'alumnat dels centres de secundària que participen en el projecte.

- Suport i acompanyament a les dones víctimes de violència masclista que resten temporalment a l'alberg municipal i als seus fills i filles.
- Acompanyament de les víctimes a judicis i altres gestions que impliquen un suport més proper i personalitzat (legals, mèdiques, etc.)
- Suport grupal en les reunions setmanals de les sòcies i atenció individualitzada a les dones noves.
- Organització d'activitats reivindicatives i de sensibilització sobre la violència masclista.
- Tallers i xerrades sobre temes d'interès de les sòcies.

Vista la importància de les tasques del GAM Liliu, des del SIAD donem suport a l'entitat i, de forma especial, a la presidenta, que assumeix gran part de les responsabilitats:

- Cessió de l'espai per les seves reunions i gestions i suport administratiu puntual.
- Suport psicològic i supervisió a la presidenta en la realització de les seves tasques.
- Suport de la tècnica en gestió en l'assessorament per temes relacionats amb la gestió, legalització i funcionament intern de l'entitat.
- Coordinació i enllaç amb altres serveis davant la demanda de tasques de suport a les seves usuàries (Serveis Socials, ASSIR...)

Creiem que per la importància i delicadesa de la seva tasca hem de continuar donant aquest suport especial a l'entitat.

3.5. SEGUIMENT ADMINISTRATIU DE TELEASSISTÈNCIA MÒBIL PER VIOLÈNCIA DE GÈNERE

L'Ajuntament de Manresa està adherit al servei estatal ATENPRO, d'atenció i protecció a dones víctimes de violència masclista mitjançant teleassistència mòbil (TAM) o telealarmes. Els Serveis Socials municipals donen d'alta i són referents d'aquest recurs que gestiona Creu Roja Espanyola, i el SIAD fa el seguiment administratiu mensual d'altres i baixes del servei en l'àmbit de Manresa.

El 2017 s'han produït al municipi 13 altes al servei ATENPRO, un 40% menys que el 2016. De les TAM activades aquest any, 8 han causat baixa en el mateix període.

A més a més, s'han seguit gestionant 21 telealarmes provinents d'anys anteriors, 16 de les quals van causar baixa el 2017.

En resum, **el 2017 s'han gestionat 34 telealarmes per violència de gènere, es van produir 24 baixes i 10 van estar actives durant tot l'any**, 5 donades d'alta el mateix 2017 i altres 5 provinents d'anys anteriors.

4. ÀREA D'INFORMACIÓ I FORMACIÓ

4.1. INFORMACIÓ DE RECURSOS I SERVEIS

Descripció

La participació de les dones en la nostra societat implica que aquestes coneguin tot allò que els interessen i doni resposta a les seves inquietuds i necessitats. Alhora, per la seva autonomia i benestar, cal que coneguin quins recursos tenen al seu abast, a la seva comunitat.

D'altra banda, per aconseguir una societat més equitativa entre homes i dones, cal incorporar la perspectiva de gènere en tots els àmbits, que pot comptar amb diverses estratègies que ho facilitin. La informació especialitzada pot ser-ne una.

Amb aquesta finalitat es va crear el servei d'informació del SIAD, que el formen quatre espais informatius:

- Informacions puntuals que es proporcionen telefònicament o des del taulell.
- Entrevistes individuals que fa la tècnica en gestió, per oferir informació més completa als casos que ho requereixin.
- Sessions grupals sobre temes d'igualtat adreçades a grups de dones, alumnat de secundària i altres col·lectius.
- Pàgina web municipal.

Objectius

- Informar a totes les persones interessades, tant de forma individual com grupal, sobre temes de gènere, i intentar ser un referent a la zona en aquesta temàtica.
- Informar sobre el nostre servei i les polítiques per a la igualtat de gènere a la nostra ciutat.
- Informar sobre les activitats i els recursos del SIAD.
- Informar sobre els recursos per a les dones que hi ha a la ciutat.
- Informar sobre els recursos generals per a les dones, en l'àmbit local i de país.
- Conèixer els projectes d'altres entitats o departaments que siguin útils per als diversos col·lectius de dones i així informar-les degudament.

4.1.1. INFORMACIONS PUNTUALS

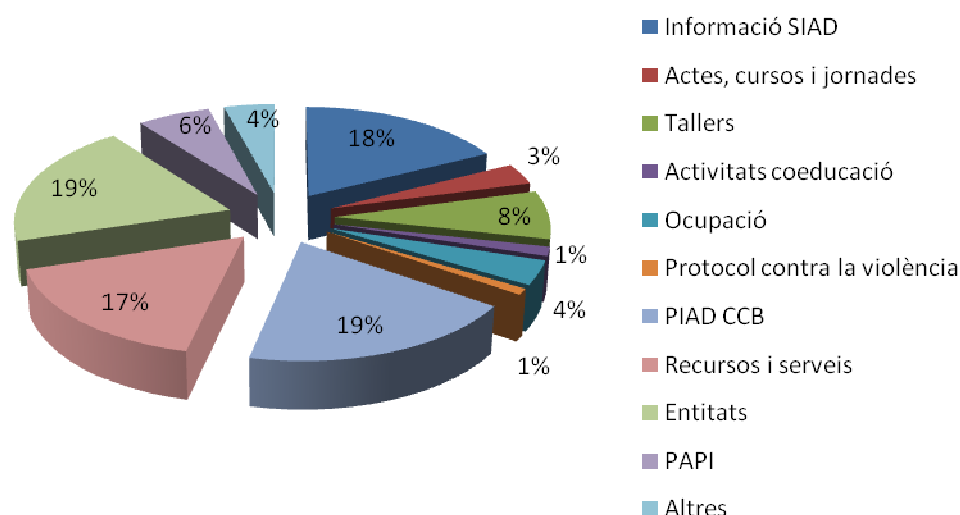
Els assessoraments puntuals donen resposta a aquelles demandes que per la seva naturalesa no poden ser tractades per l'assessorament legal o l'atenció psicològica i que no requereixen d'una entrevista en profunditat. **El 2017, un total de 7 entitats, 16 professionals, 119 dones i 26 homes han demanat informació puntual al SIAD.**

Aquest tipus d'atenció es duu a terme presencialment, per telèfon o per correu electrònic. Seguint aquest ordre, **el 2017 el SIAD ha atès 77 demandes d'informació presencials, 76 per telèfon i 15 per correu electrònic. En total, 168 consultes.**

S'utilitza el programa de gestió de procediments o Workflow per recollir, tractar i registrar les demandes d'informació puntual, que ens permet fer-ho amb més precisió i agilitza la tasca. La temàtica de les demandes té 12 apartats:

- **Informació SIAD**
Comprèn la informació relacionada amb les tasques, el servei que ofereix el SIAD i els recursos de què disposa, com ara l'atenció personalitzada o el fons documental del SIAD. **En total hi ha hagut 37 demandes.**
- **Actes, jornades i cursos**
Comprèn les informacions facilitades sobre actes i jornades, com els relacionats amb el 8 de març o el 25 de novembre, o cursos i tallers destinats a professionals. **En total hi ha hagut 7 demandes.**
- **Tallers**
Inclou informació sobre cursets, tallers per a les dones organitzats directament o indirectament pel SIAD, com els tallers del programa Dona Activa. **Aquest any hi ha hagut 16 demandes.**
- **Activitats coeducació**
Comprèn aquelles informacions facilitades sobre els tallers de coeducació que es duen a terme a les escoles i instituts. **Aquest any hi ha hagut 3 demandes.**
- **Ocupació**
Respon a la demanda d'usuaris/es sobre processos de selecció i recursos d'inserció laboral de la ciutat. **S'ha respost a 8 sol·licituds.**
- **Protocol contra la violència**
Agrupa totes aquelles preguntes relacionades amb com s'ha d'actuar davant d'una situació de violència i provenen tant de professionals com de víctimes o gent del seu entorn. **Aquest any s'ha atès 2 demandes.**
- **PIAD CCB**
Comprèn les sol·licituds d'informació i/o d'atenció de persones que no són de Manresa i que es deriven al SIAD del Consell Comarcal del Bages. **Al 2017 se n'ha informat un total de 40 vegades.**
- **Recursos i serveis**
Recull les informacions sobre els equipaments i recursos de la ciutat, com ara altres organismes de l'Ajuntament o d'altres administracions. **En total s'ha respost a 35 demandes d'aquest tipus.**

- **Entitats**
Comprèn tant la informació facilitada sobre les entitats de la ciutat com les informacions de suport a les entitats. **Al 2017 s'han donat 41 informacions relacionades amb entitats.**
- **Consell Municipal de la Dona**
Inclou les informacions relacionades amb el Consell Municipal de la Dona. **Aquest any no hi ha hagut cap demanda d'informació d'aquest tipus.**
- **PAPI**
Són les demandes d'accés lliure al punt d'Internet, que poden utilitzar les usuàries del SIAD. **S'han registrat 13 demandes.**
- **Altres**
Recull totes aquelles demandes que no poden ser classificades en les categories anteriors; com adreces i telèfons diversos. **El total de demandes recollides en aquest apartat ha estat de 9.**

Es pot veure que **el 2017 la informació més sol·licitada ha estat sobre entitats i el SIAD comarcal**. En segon lloc hi ha les demandes d'informació sobre el nostre servei, seguida de la demanda sobre recursos i serveis.

D'altra banda, cal tenir en compte que tant les demandes relacionades amb projectes de l'àmbit de promoció i sensibilització com les demandes d'atenció individual, que al principi acudeixen al taulell, no s'inclouen aquí, sinó que es registren en els programes corresponents.

A la pàgina següent, es pot veure la taula amb el nombre i tipus de demandes d'informació per mesos:

Tipus de demanda informació SIAD 2017 per mesos													
	GEN	FEB	MARÇ	ABR	MAIG	JUNY	JUL	AGO	SET	OCT	NOV	DES	Total
Informació SIAD			5	7	3	2	2	4	8	4	2		37
Actes, cursos i jornades			1	2		1		1	2				7
Tallers		2	1	2		1		1	6	2	1		16
Activitats coeducació			1	1								1	3
Ocupació				2		2				4			8
Protocol contra la violència				1						1			2
PIAD CCB		2	4	2	2	4	1	4	8	4	7	2	40
Recursos i serveis		1	4	7	2		4	3	7	4	2	1	35
Entitats	8	10	16	2	5		1	1	1	3	1	1	41
PAPI		1	4	2			3		1	1	1		13
Altres		1		3	1	1	1				1	1	9
Total	8	17	36	31	13	11	12	14	33	23	15	6	211

4.1.2. ENTREVISTES INFORMATIVES ESPECIALITZADES

Nombre de persones ateses

El 2017 el servei d'informació del SIAD va dur a terme un total de **21** entrevistes informatives, realitzades per la tècnica del servei a dones, a demanda d'elles. Els principals temes sobre els quals se les va informar van ser:

➤ Temes de gènere

Informació sobre violència de gènere, situació de les dones en àmbits concrets, com la publicitat, la salut, la maternitat, etc. Aquestes demandes provenien majoritàriament d'estudiants de diversos nivells (treball de recerca, investigació universitària, etc.) i es van fer un total de **6 entrevistes**.

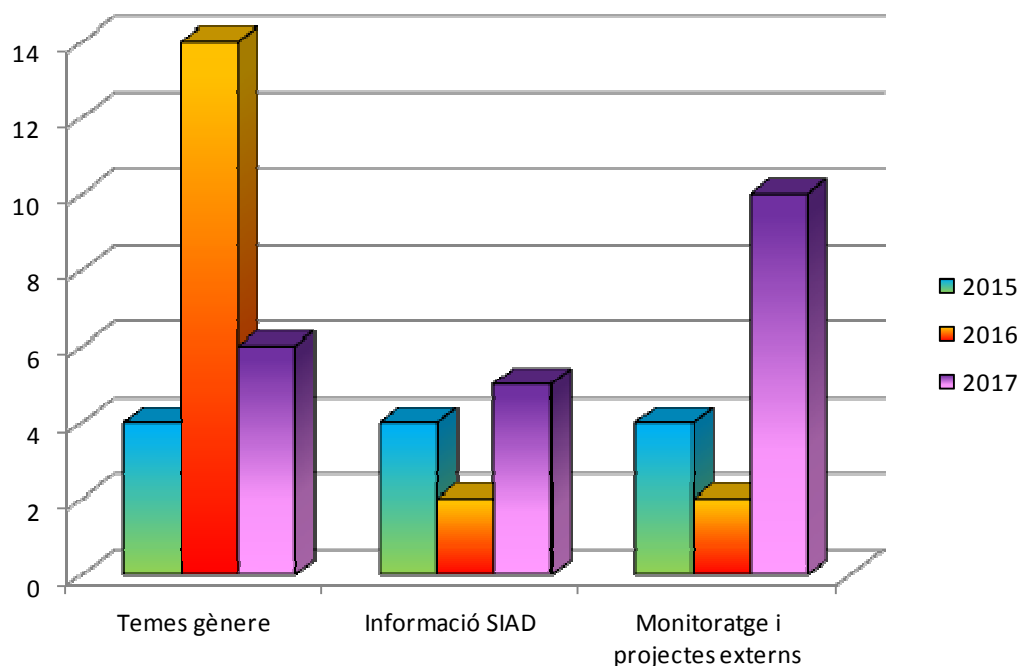
➤ Informació sobre activitats i/o funcionament del SIAD

Les principals demandants van ser usuàries del centre que volien ampliar els seus coneixements per fer activitats, com també professionals que volien conèixer millor el servei . Es van fer un total de **5 entrevistes**.

➤ Presentació de projectes externs i propostes de tallers

Davant l'oferta de persones individuals interessades a realitzar tallers al SIAD o demanar col·laboració en projectes externs, ens hi entrevistem per tal de conèixer els continguts i les metodologies proposades. Aquest any hem fet **10 entrevistes** d'aquest tipus.

Comparativa temes entrevistes individuals

El total d'entrevistes realitzades el 2017 ha augmentat en relació als darrers dos anys, malgrat que la distribució per temes és diferent.

Així, s'observa un descens en el total d'entrevistes informatives sobre temes de gènere durant el 2017, de 14 a 6 respecte al 2016, però en relació amb l'any passat han augmentat lleugerament les entrevistes informatives sobre el SIAD, amb una xifra molt similar a la del 2015.

L'augment més destacat s'observa en les entrevistes realitzades amb persones interessades a fer tallers al SIAD i per la demanda de col·laboracions en projectes externs, que han passat de les 4 del 2015 i les 2 del 2016 a les 10 d'aquest 2017.

4.1.3. XERRADES SOBRE TEMES DE GÈNERE

Amb l'objectiu de dur a terme una tasca sensibilitzadora i preventiva, el SIAD ofereix xerrades sobre diversos temes relacionals amb la igualtat i el gènere. Les xerrades van adreçades principalment a joves, grups de dones i altres col·lectius interessants de la ciutat.

Funcionament de les xerrades

La durada de les sessions és d'una hora i mitja a dues, ja que s'hi fomenta la participació, les preguntes i l'expressió de les opinions de totes les persones participants.

Per tal de fer-les més visuals i properes, es van elaborar una sèrie de diapositives en PowerPoint per acompanyar les explicacions, i també un

conjunt de dinàmiques participatives. Aquestes presentacions han informat principalment sobre:

- Què és i com funciona el SIAD
- Existeix la igualtat real entre homes i dones?
- Documental *Lliures. Quan l'amor fa mal*
- Joguines sexistes
- Desconstrucció de la violència masclista

Les sessions es fan, en la majoria dels casos, a les dependències del SIAD, amb l'objectiu que les persones participants també coneguin la ubicació del servei. Però si escau, es fan en el local que l'entitat sol·licitant disposi.

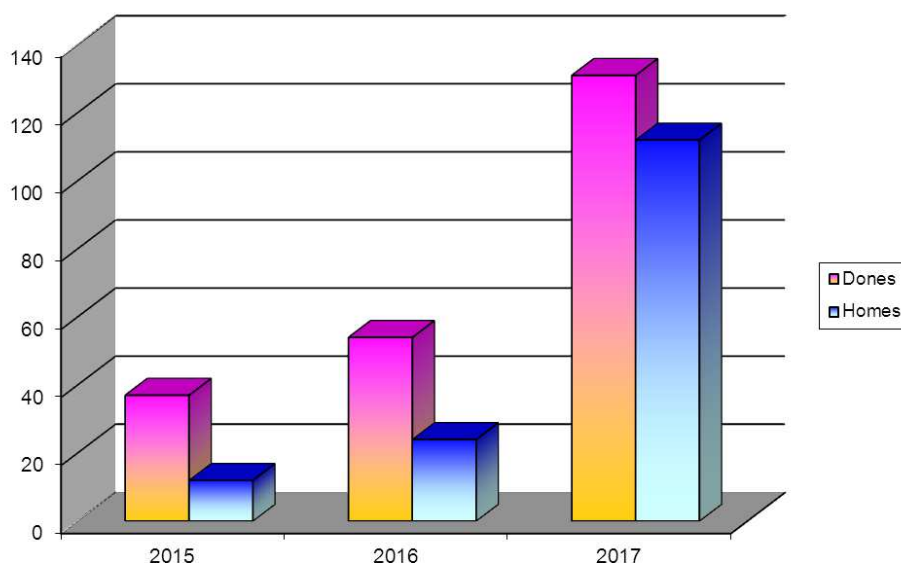
Sessions realitzades

Durant el 2017 es van fer **17** xerrades, amb un total de **242 participants**, 131 dels quals eren dones i 112, homes.

Grups que van participar

- Alumnat del mòdul d'inserció social del Guillem Catà
- Alumnat del mòdul d'animació sociocultural del Guillem Catà
- Alumnat d'ESO del Guillem Catà
- Alumnat d'estètica i mecànica del CIO
- Alumnat de vendes del CIO
- Alumnat de paletes del CIO
- Alumant de elèctrica del CIO
- Alumnat de magatzem del CIO
- Grup de dones de Càritas
- Interns del Centre Penitenciari Lledoners
- Famílies de la ludoteca Ludugurus
- Joves de la Kampana
- Joves de la Clau
- Públic en general

Dades comparatives de sessions grupals i participants

Podem observar com el nombre de sessions realitzades ha augmentat progressivament en els darrers anys. Aquest fet ha suposat també un important augment del nombre total de participants.

Malgrat que l'augment del nombre de dones ha estat molt important, hem de destacar com a més significatiu el fort augment del nombre d'homes que han participat. Així, dels 12 participants del 2015 es va passar als 24 del 2016 i als 112 del 2017, quantitat quatre vegades superior.

La realització de les xerrades ha anat majoritàriament a càrrec de les tècniques del SIAD, però alguns els ha fet l'entitat Filigrana mitjançant contractació externa (taller de joguines i taller de desconstrucció de la violència masclista).

Les sessions es van realitzar en els locals del SIAD, però també en els espais de les diferents entitats demandants com UManresa, CIO, Centre Penitenciari Lledoners, Centre Cultural El Casino, La Kampana, ludoteca Ludugurus o l'Oficina Jove.

4.1.4. WEB MUNICIPAL

Durant aquest 2017 s'han actualitzat els continguts següents a la web municipal:

- Cartell i programa en PDF de les campanyes del 8 de març i 25 de novembre.
- Nou catàleg dels tallers de coeducació 2017.
- Elaboració i penjada dels documents Dades Dona 2015 i 2016 a partir de les corresponents memòries del SIAD.
- PDF del II Pla d'igualtat de gènere de l'Ajuntament de Manresa

Els actes del SIAD que es publiquen a la web *lapuntador.cat*, el butlletí municipal digital que publicita les activitats que es fan a la ciutat, també surten a l'apartat "Agenda" de la web municipal. Hi han sortit els següents:

- Tallers Dona Activa 2017
- Taller de suport a dones cuidadores (col·laboració amb Dia Internacional de la Gent Gran)
- Taller de noves masculinitats
- Sortida a la Maternitat d'Elna (col·laboració amb Dia Internacional dels Refugiats)
- Actes del SIAD per les campanyes següents:
 - 8 de març
 - campanya Dia internacional per la Salut de les Dones (maig-juny)
 - 25 de novembre

L'actualització de la web va a càrrec de la informadora social.

4.1.5. CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I DE RECURSOS

El centre de documentació del SIAD disposa de prop de 700 documents classificats segons les àrees següents: audiovisual, temes legals, educació, feminisme, guies, contes infantils, literatura, infància, teràpies i salut, treball i violència.

La darrera actualització del catàleg de fons documental és del 2011. Durant el 2017 s'han revisat i endreçat els prestatges de gairebé totes les àrees i s'han detectat alguns llibres extraviiats, sobretot a l'àrea de teràpies i salut. La revisió de documentació va a càrrec de la informadora social. Així doncs, **el recompte general de les àrees revisades dona el resultat de prop de 600 títols** catalogats a les àrees següents:

- Temes legals: 35 títols
- Educació: 109 títols
- Feminisme: 86 títols
- Guies: 141 títols
- Contes: 29 títols
- Literatura: 30 títols
- Teràpies i salut: 12 títols
- Treball: 88 títols
- Violència: 67 títols

Queda per al 2018 la revisió de l'àrea audiovisual i la d'infància.

Aquest recompte inclou els nous documents que s'han incorporat al fons i al catàleg durant el 2017, fruit de donacions, i que són els següents:

Feminisme

1. Sanmartí, C.; Sanmartí, M. *Catalanes del IX al XIX*. Eumo Editorial/Publicacions URV, 2010
2. Segarra, M. (ed.) *Ningú no neix dona. Antologia d'El segon sexe de Simone de Beauvoir*, Eumo Editorial, 2010
3. Diversos autors. *Cicle Dones del Món 2003-2007*. Gènere i Gèneres, ass. Artística, 2007
4. Diversos autors. "Comunicar la igualtat i els nous valors". *Dossier Dones* núm. 40, Associació de dones periodistes, 2011
5. Llinàs, C.; Masó, A.; Sánchez, M.J. *Les dones i les filosofies. Gènere i pensament occidental*. Diputació de Barcelona, 2002
6. "Dones i esport". *Reflexions en femení*, 29. Diputació de Barcelona.
7. Boyé, A. *Matriarcats*. Ed. de l'autora, 2006
8. Institut Català de les Dones. *Treball Social: una genealogia femenina*. ICD, 2010

Violència

1. Montserrat, C.; Casas, F. *L'impacte de la violència masclista i processos de recuperació en la infància i adolescència, en les mares i en les relacions maternofiliars*. Ajuntament de Barcelona. Direcció de feminismes i LGTBI, 2017
2. Celma, A.; Larios G.; Bou D. "El laberint de les violències sexuals". Setmanari *La Directa*, 2017
3. Berengueras, S; Prat, M. "Violència de gènere entre joves". Revista *El Pou de la gallina*, novembre 2017.

Guies

Dachs Bernad, C. *II Pla d'igualtat de gènere 2017-2020 Ajuntament de Manresa*. Diputació de Barcelona, 2017

Literatura

1. Laforet, C. *Nada*. Destino, 1984
2. Serra Pujol, R. *Jo, l'ajuda i Déu*. Círculo Rojo, 2017
3. Mohino Balet. A. *La prosa de Rosa Leveroni*. Eumo Editorial, 2004
4. Ayensa, E.; Foguet, F. (ed.) *Compromís de poeta. Articles de M. Àngels Anglada*. Eumo Editorial, 2009
5. Lunati Maruny, M. *Imma Monsó: la narrativa de la ironia i la diferència* Eumo Editorial, 2007
6. Julià, J. *L'abrupta llengua. Mercè Rodoreda, una poeta a l'exili*. Eumo Editorial, 2013

Treball

Les polítiques dels nous usos del temps en el municipis petits de la província de Barcelona. Diputació de Barcelona, Sèrie "Igualtat i Ciutadania", 2011

Educació

Martín Gaité, C. *Usos amorosos de la posguerra española*. Barcelona, Anagrama, 1987

Préstec de documents i recursos

Pel que fa al centre de documentació, el 2017 s'hi han efectuat un total de **4 préstecs de llibres dels apartats de Treball (1) i Teràpies i Salut (3)**.

El SIAD també disposa de **materials i recursos** que deixa en préstec per un mes prorrogable a entitats i institucions, centres educatius, etc. Són els següents:

- “Donem veu a les dones que ja no en tenen”: 30 siluetes de dona de color negre amb un peu perquè s’aguantin i s’hi interactuï.
- “El Joc de la Igualtat”. Mural amb imatges i fitxes creat per l’Escola Valldaura i cedit al SIAD
- Maleta Coeducativa. El préstec d’aquest recurs es tracta a l’apartat “Accions de prevenció”
- Exposició “Què ens oculten els contes”. 10 plafons de cartró ploma verticals de 60 x 80 cm
- Exposició “Paraules contra la violència” en dues modalitats: 13 pòsters o mupis de 140 x 200 cm i 23 plafons de cartró ploma verticals de 49 x 80 cm

Aquest any el SIAD ha deixat en préstec les exposicions següents:

“Què ens oculten els contes” a la Biblioteca Ateneu Les Bases, del 13 al 31 de març de 2017.

Mupis de “Paraules contra la violència” a la Biblioteca UPC Manresa, del 31 d’octubre al 30 de novembre de 2017.

Plafons de “Paraules contra la violència” a l’IES Pius Font i Quer, del 16 de novembre al 18 de desembre de 2017.

4.2. FORMACIÓ

4.2.1. FORMACIÓ A PROFESSIONALS

Violència masclista dins del col·lectiu de joves

El 2017 el SIAD Montserrat Roig ha gestionat i ofert als professionals que formen part de l’Equip Comarcal Bages del Circuit de la Catalunya Central

contra la violència masclista una formació programada per l'Institut Català de les Dones: “**Violència masclista dins del col·lectiu de joves**”, que es va fer a la Casa Lluvià de Manresa els dies 26 de setembre, 10, 17, 24 i 31 d'octubre de 2017, amb un total de 25 hores. Hi van assistir 28 professionals de diferents institucions i serveis: SIAD i Serveis Socials de Manresa i el Bages, ASSIR, EAP, SAIA i SIE de la Catalunya Central, Policia Local i Mossos, àrees bàsiques de Salut, etc. Els continguts del curs van ser els següents:

Sessió 1. Violències masclistes i adolescència

Introducció i marc conceptual, impartida per l'entitat Candela, investigació i acció comunitària

- Breu recordatori de conceptes i anàlisi del sistema sexe gènere i les seves conseqüències.
- Joves i construcció de la identitat.
- Violència masclista i joves: definició, tipologia, àmbits i conseqüències.
- Amor romàntic i violències afectiu-sexuals a l'adolescència i joventut.
- Claus per a la detecció en els joves.

Sessió 2. Violències 2.0

Les tecnologies d'informació i comunicació (TIC), adolescència i violència masclista, impartida per Carla Rigol, psicòloga de l'entitat Helia

- La societat de la informació i la comunicació.
- Tipus de violència a través de les TIC.
- El ciberassetjament.
- La intervenció en casos de violència masclista a través de les TIC.

Sessió 3. L'atenció en l'adolescència

Impartida per Noemí Elvira, psicòloga del CJAS (Centre Jove per l'Anticoncepció i Sexualitat)

- L'atenció a adolescents
 - L'autonomia progressiva de les persones menors d'edat.
 - El concepte de menor competent.
 - Derivació i atenció en casos d'adolescents i joves.
- Els drets sexuals i reproductius
- Recursos específics per a noies joves adolescents.
 - El vincle en l'atenció
 - L'experiència del CJAS

Sessió 4. Adolescència i treball en xarxa

Impartida per Laia Rosich, psicòloga. Experta en treball en xarxa i abordatge de les violències masclistes

- El treball en xarxa en violències masclistes. Metodologia i incorporació dels diversos nivells, àmbits i manifestacions.
- Elements per a la incorporació del treball amb l'adolescència.

- L'accés de les adolescents a la xarxa de serveis públics especialitzats en violència masclista i la responsabilitat professional de detectar situacions de violència masclista en l'adolescència.
- Autonomia de l'adolescent, dret a la intimitat i cessió de dades a terceres persones en cas d'adolescents i joves.
- Eines i projectes d'intervenció
 - Estàndards de servei.
 - Models i projectes d'intervenció.
- El treball comarcal
 - Serveis a identificar i procediments per a la incorporació del treball amb adolescència.
 - Propostes de futur per a l'equip comarcal.

Sessió 5. Drets de les adolescents i joves davant la violència masclista

Marc legal de referència: àmbit judicial, adolescència i violència masclista. Impartida per Ester Garcia, advocada amb llarga trajectòria en atenció jurídica de les violències masclistes. Membre de Dones Juristes

- Marc normatiu i de protecció de les adolescents.
- L'interès superior de l'adolescent.
- Exercici dels drets propis per part dels i de les adolescents.
- Recomanacions legals.
- L'agressor menor d'edat.
- La mediació penal en seu de menors.

Gènere i polítiques públiques

Aquest curs es programà des del l'oferta de formació de Recursos Humans de l'Ajuntament i va consistir en 12 hores de formació destinades a la comissió de seguiment del II Pla d'igualtat de gènere per tal d'unificar criteris i conceptes.

El curs va formar part del Pla de Formació de l'Ajuntament de Manresa i es va gestionar des de Recursos Humans de l'Ajuntament.

Continguts

- Marc conceptual i normatiu bàsic de les polítiques de gènere. Models i evolució de les polítiques de gènere (igualtat d'oportunitats, accions positives, transversalitat de gènere).
- Introducció de la perspectiva de gènere en les diferents fases de l'actuació municipal: anàlisi de la realitat, implementació i avaluació.
- La planificació estratègica: concepte, objectius, definició d'accions i pressupost.
- Instruments de seguiment i avaluació de les polítiques de gènere. Indicadors de gènere.

Es va realitzar del 25 de maig a l'1 de juny, i hi participaren 8 dones i 5 homes.

Les docents del curs van ser Amanda Alexanian i Miriam Esther Solà, de la Fundació Surt.

Comunicació no sexista i llenguatge inclusiu

La formació es programà des del l'oferta de formació de Recursos Humans de l'Ajuntament.

Curs de 8 hores de formació a càrrec de Montserrat Vallvé Viladoms, del 5 al 8 de juny. Hi participaren 8 dones.

4.2.2. COORDINACIÓ ALUMNAT EN PRÀCTIQUES

El SIAD va tenir, durant el 2017, dues alumnes de pràctiques:

Alumna de 2n del CFGS Animació Sociocultural i Turisme a l'IES Guillem Catà de Manresa

Durada de les pràctiques: del 16 d'octubre de 2017 al 30 de abril de 2018. 200 hores

Tasques

- Observadora en els tallers de coeducació als centres de primària.
- Observadora en els tallers de prevenció de relacions abusives als centres de secundària.
- Col·laboradora en la campanya programada per al 25 de novembre, Dia Internacional per l'Eliminació de la Violència contra les Dones: Acció "Sabates Vermelles"
- Col·laboradora en la campanya del dia 8 de març, Dia Internacional de les Dones

Alumna de 2n del CFGS d'Integració Social a l'IES Guillem Catà de Manresa. Amb conveni dual amb l'Ajuntament de Manresa

Durada de les pràctiques: del 4 d'octubre de 2017 al 15 de juny de 2018. 348 hores

Tasques

- Elaboració d'un projecte sobre l'aplicació de la coeducació en patis escolars de primària i a les escoles bressol.
- Observadora en els tallers de coeducació als centres de primària.
- Observadora en els tallers de prevenció de relacions abusives als centres de secundària.

4.2.3. FORMACIÓ DE LES PROFESSIONALS DEL SERVEI

Coordinadora del Programa de la Dona

- Jornada “Les polítiques LGTBI al món local, articulacions i aliances”. Xarxa de municipis LGTBI de Catalunya, 27 de gener. 8 hores.
- Claus per a la implementació de polítiques públiques d'igualtat i LGTBI. Diputació de Barcelona, març del 2017. 8 hores.
- Seminari “Feminisme: lluita de lluites”. CUP Catalunya Central, març 2017. 10 hores.
- Violències sexuals, festes majors i mitjans de comunicació. Fundación de Salud y Comunidad. Abril 2017. 6 hores.
- Gènere i polítiques públiques. Diputació de Barcelona, maig 2017. 12 hores.
- Formació d'aprofundiment en el disseny i desplegament de polítiques públiques LGTBI. Generalitat de Catalunya, novembre 2017. 21 hores

Psicòloga:

- Diploma inicial en artteràpia. 6, 13, 20 i 27 de març i 3 i 24 d'Abril. Metàfora Centre d'estudis, Barcelona. 46 hores
- Mindfulness aplicat a l'àmbit social. Escola d'estiu de l'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona. Del 10 al 14 de juliol. 20 hores.
- Violència masclista dins el col·lectiu de joves. Institut Català de les Dones. 26 de setembre, 10, 17, 24 i 31 d'octubre de 2017. 25 hores.

Tècnica en gestió:

- Jornada amb motiu del Dia Internacional de l'Educació No Sexista. “Posem en valors els sabers femenins”. Institut Català de les Dones. 27 de juny. 5 hores.
- Introducció a les xarxes socials. Àrea d'Informàtica de l'Ajuntament de Manresa. 15 de desembre de 2017. 2 hores.

Advocada:

- Curs sobre Programació Neurolingüística aplicat a l'àmbit professional. Banc Accions Formatives de la Diputació de Barcelona. Juny 2017. 20 hores

Informadora social:

- Nova llei del procediment administratiu. Banc Accions Formatives de la Diputació de Barcelona. Març-abril 2017. 20 hores

- Comunicació no sexista, llenguatge inclusiu. Banc Accions Formatives de la Diputació de Barcelona. Del 5 al 8 de juny de 2017. 8 hores.
- Introducció a les xarxes socials. Àrea d'Informàtica de l'Ajuntament de Manresa. 15 de desembre de 2017. 2 hores.

5. ÀREA DE PROMOCIÓ, SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

Pel que fa a l'àrea de promoció, sensibilització i prevenció, el 2017 s'ha seguit treballant en la línia dels anys anteriors. Així, el SIAD ha treballat per consolidar projectes i difondre'ls entre la ciutadania, com les campanyes de sensibilització, de prevenció, projectes d'intervenció comunitària, suport a les entitats, etc.

Objectius

- Visualitzar el paper de les dones a la nostra ciutat.
- Sensibilitzar la ciutadania sobre les desigualtats que hi ha entre homes i dones.
- Prevenir i intervenir en les diverses situacions de desigualtat mitjançant accions compensatòries.
- Vetllar i potenciar les entitats i associacions de dones i les que treballen per la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Línies de treball

- La coordinació i suport a les entitats de dones i col·lectius que treballin per a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.
- La realització de projectes de promoció de les dones, sensibilització i prevenció de la discriminació per raó de gènere.

5.1. ACCIONS DE PROMOCIÓ

5.1.1. SUPORT AL CONSELL MUNICIPAL DE LA DONA

El Consell Municipal de la Dona és un òrgan de participació ciutadana que es va crear l'any 1997.

L'abril del 2009 es va aprovar al Ple de la corporació la nova reorganització del Consell Municipal i l'actualització de les associacions i membres que en formen part. Aquesta nova organització implica treballar amb comissions de treball, la de sensibilització i altres que sorgeixin per a temes concrets. D'altra banda, el plenari del Consell es reuneix cada tres mesos. En el plenari es marquen les línies de treball de les comissions, les quals també poden fer propostes al plenari i exposar tot el que han anat treballant.

Composició del Consell durant el 2017

- 12 associacions
- 6 partits polítics

- 11 persones a títol personal
- Una presidenta del Consell
- Una secretària del Consell

Aquest any el **plenari del Consell Municipal de la Dona** es va reunir en 3 sessions:

05/04/2017 presentació Pla Igualtat

16/05/2017

21/11/2017

Durant el 2017 les comissions de treball del Consell que han estat actives, han estat:

- Comissió permanent
- Comissió del 8 de març
- Comissió del 25 de novembre

5.1.2. PROJECTE DONA ACTIVA 2017

Definició

El Servei d'Informació i Atenció a les Dones Montserrat Roig va iniciar el setembre de 2010 el programa Dona Activa, amb l'objectiu de fer del servei un centre de trobada i de relació per a les dones de la ciutat.

Aprofitant les potencialitats del nou local del servei, en què disposem d'espai per fer grups de trobada per a dones i l'oportunitat de comptar amb personal a través dels plans d'ocupació, hem organitzat diverses activitats dirigides a millorar la formació i les habilitats bàsiques de les dones en el món de les noves tecnologies i del creixement personal.

Objectius

- Donar a conèixer el SIAD Montserrat Roig a les dones de la ciutat com a centre de trobada i de relació per a les dones.
- Oferir activitats per donar un respir a l'activitat quotidiana de les dones i així millorar el seu benestar personal i les seves habilitats.

Evolució del projecte en els darrers anys

La crisi econòmica va fer necessari prioritzar alguns projectes del servei i finalitzar-ne d'altres. En el cas de Dona Activa es va decidir mantenir només les activitats que es poguessin fer amb voluntariat. Però una nova llei del 2016,

que prohibeix als ajuntaments tenir voluntariat, va impedir que es pogués seguir utilitzant aquest recurs des de llavors. Per tant, el projecte com a tal va desaparèixer i només es van mantenir algunes activitats esporàdiques realitzades per les mateixes dones, l'alumnat de pràctiques o personal de l'Ajuntament.

Durant el 2017 la situació s'ha mantingut i només es van poder organitzar tres tallers, un gestionat per les pròpies dones, un a càrrec d'una professional de l'Ajuntament i un altre cedit pel CIO.

Resum de les activitats organitzades

TALLER	DATES	DIA	PARTIC	HORES
Autoconeixement i benestar emocional	20, 27 de setembre, 4, 11 i 18 d'octubre	dimecres	21	10
Manualitats autogestionat	Del 12 de gener al 22 de juny del 14 de setembre al 21 de desembre	dijous	16	76
Gestió dels recursos personals	21 i 28 de setembre, 5, 19, 26 octubre, 2, 9, 16, 23, 30 novembre i 14, 21 de desembre	dijous	18	36

Valoració del projecte

Vista la situació actual no es poden comparar els resultats dels darrers tres anys, però sí que podem fer una valoració positiva de les activitats realitzades.

Hi ha participat un total de 55 dones, amb una mitjana de 17 participants per taller.

En total s'han realitzat 122 hores, amb una important diferència entre els tallers. Així, el de Benestar Emocional ha durat unes 10 hores, però el de Gestió dels Recursos Personals ha estat molt més llarg, amb un total de 36 hores. El de Manualitats autodirigit, donat que és el mateix des ja fa uns anys i que es manté de gener a desembre, també ha tingut una durada llarga, de 76 hores.

La valoració de les participants ha estat molt positiva en tots els tallers, amb una mitjana de 8 punts sobre 10 el de Recursos Personals, i de 9 punts el de Benestar Emocional.

Propostes de millora

Atès que la demanda de tallers es manté per part de les dones i que la situació econòmica ha millorat, creiem que pel 2018 es podrien organitzar de nou alguns tallers amb contractació de monitoratge per part del servei.

5.1.3. ASSESSORAMENT I SUPORT A LES ENTITATS DE DONES

El moviment associatiu femení de Manresa compta, actualment, amb un conjunt important d'entitats de dones. Un total de 18 grups, alguns legalitzats

com a associació, altres dependents d'entitats més grans i d'altres com a grups informals.

Un objectiu important del SIAD és donar suport i assessorament a totes aquestes entitats per fomentar la participació de les dones manresanes en el teixit associatiu de la ciutat.

5.1.3.1. ASSESSORAMENT I SUPORT TÈCNIC

Accions realitzades durant el 2017

Reunions d'assessorament

S'han dut a terme reunions informatives i d'assessorament amb **6** grups de dones sobre els temes següents:

- Recursos existents
- Millores en el seu funcionament
- Suport en la gestió i/o l'organització de l'associació
- Elaboració de material de difusió de l'entitat
- Organització d'actes
- Canvi de junta
- Memòries per la justificació de la subvenció
- Informació sobre terminis i requisits per demanar la subvenció municipal
- Tràmits diversos
- Donar de baixa l'entitat

Els grups amb què s'han mantingut aquestes reunions informatives han estat:

- GAM Liliu
- Nord de la Dona
- L'Olivera
- Associació de Vídues
- Dones Ctra. Santpedor
- Associació de Dones Senegaleses
- Fem Pit

5.1.3.2. SUBVENCIONS

Per tal de continuar donant suport a les entitats de dones, s'han atorgat subvencions consignades nominativament al pressupost municipal. La dotació de la partida ha estat de 3.000 €.

L'any 2017 s'ha subvencionat nominativament 5 entitats:

- El Nord de la Dona: 600 €
- Associació L'Olivera: 600 €
- Associació Dones en Acció: 300 €
- Associació GAM Liliu: 600 €
- Associació Dones Senegaleses: 300 €

A la majoria d'entitats esmentades se'ls ha donat suport tècnic tant per reunir la documentació necessària per sol·licitar la subvenció, com per lliurar la justificació pertinent.

5.1.3.3. CESSIÓ D'ESP AIS

Que les dependències del Servei disposin de sala d'entitats i formació, sala de reunions i despatx d'entitats ha permès continuar donant suport a les entitats de dones, a les quals s'han cedit aquests espais per motius diversos. També se'ls ha proporcionat suport administratiu, a través de la informadora social, i suport tècnic quan ha estat necessari.

L'any 2017 s'han cedit la sala d'entitats/formació i el despatx d'entitats com a seu permanent de les entitats següents:

- Associació L'Olivera (associació d'ajuda mútua i de lluita contra el càncer de mama). Cada dilluns de 18 a 20 h.
- Associació GAM Liliu m (Grup de suport a la dona maltractada). Cada dimecres de 17 a 19 h.
- Projecte de atenció a la prostitució. Cada dimarts de 19 a 20 h.
- Fem Pit, grup de suport a l'alletament matern: Dimecres i dijous alterns, de 10 a 12 i de 17 a 19 h, respectivament.
- Associació de Vídues de Manresa i Comarca. L'entitat es va donar de baixa, però disposen d'un armari que es va traslladar de la sala d'entitats al magatzem.

També s'ha cedit la sala d'entitats/formació i la sala de reunions de forma puntual per fer diversos tallers per a grups de dones.

A la sala de reunions, a part dels grups que la utilitzen periòdicament, també s'hi han reunit diferents departaments de l'Ajuntament o ha servit com a espai per a reunions de diferents professionals de la casa.

5.2. ACCIONS DE SENSIBILIZACIÓ

5.2.1. CAMPANYA DEL 8 DE MARÇ, DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

Descripció

Com cada any, la campanya del Dia Internacional de la Dona ha pretès reivindicar i fomentar la presència i la participació de les dones en la societat, com també detectar les desigualtats envers les dones, que es donen encara en molts àmbits.

Els actes organitzats pel SIAD se centren en aquests objectius, però també van fomentar la participació dels diversos grups i col·lectius de dones de la ciutat,

que van organitzar diferents actes: vocalies de dones de les associacions de veïns i veïnes, grups i associacions de dones, centres formatius, etc.

Hem de destacar també la diversitat d'actes formatius, lúdics i participatius organitzats per altres regidories i entitats de la ciutat dins d'àmbits tan diversos com cultura, joventut, educació, gent gran...

Ítems quantitius amb relació a la participació

- Nombre d'actes organitzats a la ciutat: 46
- Actes organitzats pel SIAD: 11
- Actes organitzats pel Consell Municipal de la Dona: 1
- Nombre d'entitats que van participar en els actes: 15
- Total de persones participants: aproximadament 3.055. Aquesta quantitat inclou el total de persones que van visitar les diferents exposicions. Amb tot, es tracta d'un càlcul aproximatiu, ja que és una dada molt difícil de comptabilitzar pel fet de ser llocs d'accés públic. A més a més, és molt difícil desglossar la participació per sexes en tots aquests d'actes.

Ítems quantitius amb relació a la difusió de la campanya

- Correus electrònics adreçats a les entitats i diferents col·lectius de la ciutat:
 - Tríptic general dels actes de la campanya: 869
- Cartells en paper de la campanya:
 - Cartell general: 150
 - Cartell d'activitats infantils: 150
- Cartells digitals específics:
 - Cantata "La petita puça". 5
 - Dinàmica grupal "I si fossis tu?" 207
 - Cursa de la Dona: 207
 - Cartell d'activitats infantils: 115
- Roda de premsa per informar sobre la campanya
- Informació a les agendes d'activitats dels diferents mitjans de comunicació (web municipal, L'Apuntador, etc.)

Ajuntament de Manresa

8 DE MARÇ DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

PROGRAMA D'ACTIVIATS

CONCURS DE FOTOGRAFIA LA IGUALTAT, COSA DE TOTS I DE TOTES
Adreçat a l'alumnat dels centres de secundària de Manresa
Organitzador: SAG Montserrat Roig
Col·labora: Centres de secundària de Manresa, Consell Municipal de la Dona i Força Femina

CONCURS DE FOTOGRAFIA LA IGUALTAT A L'ESCOLA
Adreçat a l'alumnat de 6a i 7a (5a i 6a) de les escoles de primària de Manresa
Organitzador: SAG Montserrat Roig

Fins al 7 i 8 de març a l'AV Cots-Guix-Pujada Roja
2n CONCURS DE FOTOGRAFIA DONES, HOMES, FEU DE REPORTERS
Organitzador: Col·lectiu de dones AV Cots-Guix-Pujada Roja

Dimecres 3 de març
A les 18 h a la Biblioteca del Centre
L'HORA DEL CONTE PRINCESSES BLAVES I PRINCEPS ENCANTADORS
Per a infants a partir de 3 anys.
A càrrec de Lúcia Clua
Organitzador: Biblioteca del Centre

A les 20 h a l'Auditori Plaça de l'Om
EL DOCUMENTAL DEL MES SHADOW GIRL, DE MARIA TERESA LARRAIN
Entrada Gratuïta
Organitzador: Grup de dones i Muntatge d'Equipament Cultural i d'Espais urbans

ORGANITZA: SAG Montserrat Roig

COL·LABORA: Generalitat de Catalunya Institut Català de les Dones Diputació de Barcelona Ajuntament de Manresa

Ajuntament de Manresa

Fem créixer la llavor per una societat en igualtat de gènere

8 de març Dia Internacional de les Dones

PROGRAMA D'ACTIVITATS PER A INFANTS

Dimecres 3 de març a les 18 h a la Biblioteca del Centre
L'Hora del Conte PrincesSES blaves i prínceps encantadors
Per a infants a partir de 3 anys
A càrrec de Lúcia Clua
Organitzador: Biblioteca del Centre

Dijous 9 de març a les 17.15 h al Casal Cívic Manresa Molló
Contes en femení
Activitat per a totes les edats, sobretot infants i famílies
Organitzador: Casal Cívic Manresa Molló (P. de la Democràcia, 1)

A les 17.30 h al Teatre Conservatori
Cantata per la igualtat
A càrrec de l'alumnat de 1r, 2n i 3r de primària de les escoles La Flama, La Font, Sant Ignasi, Valladuresa i Ave Maria
Organitzador: SAG del Consell Municipal del Bages i SAG Montserrat Roig/Ajuntament de Manresa

Dimecres 15 de març a les 18 h a l'Àrea infantil de la Biblioteca Ateneu Les Bases
L'Hora del Conte I així qui ho ha dit?
Conte sobre estereotips sexistes en els jocs de les nenes
A càrrec de Sandra Rossi
Organitzador: Ajuntament de Manresa i Biblioteca Ateneu Les Bases

Dijous 23 de març a les 18 h al Centre Cultural del Centre
Entrega de premis dels concursos fotogràfics La igualtat, cosa de tots i de totes i La igualtat a l'escola
A càrrec de la regidora de la Dona, Cristina Cruz
Organitzador: SAG Montserrat Roig
Col·labora: Consell Municipal de la Dona

Del 14 al 24 de març al vestíbul de la Biblioteca del Centre
Exposició dels treballs del concurs fotogràfic La igualtat a l'escola
Organitzador: SAG Montserrat Roig
Col·labora: Escola de primària de Manresa

Del 13 al 31 de març a la Biblioteca Ateneu Les Bases
Exposició Què ens oculten els contes
Organitzador: Biblioteca Ateneu Les Bases i SAG Montserrat Roig

Organitzador: SAG Montserrat Roig

Col·labora: Generalitat de Catalunya Institut Català de les Dones Diputació de Barcelona Ajuntament de Manresa

DIUMENGE, 26 DE MARÇ A LES 10 H

1a CURSA DE LA DONA MANRESA

VELA CLUB FITNESS & ELENA VERS ESTUDI PILATES

5km caminant o corrent
Sortida des del Vela Club & Fitness
Somarreta oficial per a les 200 primeres inscripcions
Wellcome pack de benvinguda per a tots els participants
Sorteig de regals amb un cap de setmana a Andorra
Actuacions de ballet, gimnàstica rítmica, hip-hop, Zumba...
Lectura manifest pels Drets i igualtat de la Dona
Village amb stands dels principals patrocinadors

#CursaDonaManresa2017 #JuntesGuanyem

INSCRIPCIONS: A LA RECEPCIÓ DEL VELA CLUB & FITNESS
VELA CLUB & FITNESS: Carrasca i Fontguerra, 11 | 01240 Manresa - Tel. 93 166 19 75 | info@velaclubfitness.cat

ORGANITZA: Vela Club & Fitness AQUEST ANY 51

COL·LABORA: Ajuntament de Manresa, Elena Vers Estudi Pilates, SAG Montserrat Roig, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Manresa

La Petita Puça canta per la igualtat

Dijous 9 de març a 2/4 de 6 de la tarda

Al **Teatre Conservatori de Manresa**

Amb la Participació de:
Escola Valladuresa
Escola La Font
Escola Flama
Escola Ave Maria
Escola Sant Ignasi

Narració del Conte i música:
a càrrec d'Al Caral

Organitzador: Consell Municipal de les Bases, SAG Montserrat Roig, Ajuntament de Manresa, Diputació de Barcelona

I SI FOSSIS TÚ?

- Dinàmiques grupals entorn de l'exposició *Podries ser tu*, per apropar-nos en primera persona a la situació de les dones refugiades.
- A càrrec de **Betty Puerto**, experta en cultura de pau i resolució de conflictes
- Activitat adreçada als grups, entitats de dones i a totes les persones interessades
- Data: dimecres 22 de març
- Hora: 17 h
- Lloc: Casa per la Pau i la Solidaritat Flors Sirera
- Hi haurà servei d'atenció als infants, amb reserva prèvia al 93 875 23 10. Data límit de reserva: 20 de març
- Organitzador: Programa de Cooperació i SAG Montserrat Roig

Ajuntament de Manresa

Tasques de suport a les entitats i regidories durant la campanya

S'han dut a terme coordinacions i suport tècnic a les entitats següents:

- Associacions de dones i vocalies de les AV
 - Nord de la Dona
 - Liliu
 - AV Sant Pau
 - AV Ctra. Santpedor
 - AV Cots-Guix-Pujada Roja

- Entitats de la ciutat
 - Teatre Kursaal
 - Cineclub
 - Biblioteca del Casino
 - Biblioteca Ateneu Les Bases
 - Casal Cívic Mion
 - Club de la Cançó
 - Foto Art Manresa

- Serveis municipals
 - Casa de Solidaritat Flors Sirera
 - Regidoria de Cultura
 - Oficina Jove
 - Regidoria de Gent Gran

- Centres de secundària
 - Col·legi Mare de Déu del Pilar
 - IES Pius Font i Quer
 - IES Lacetània
 - FEDAC Manresa

- Escoles de primària
 - Mare de Déu del Pilar
 - Valldaura
 - La Font
 - Sant Ignasi
 - Bages
 - Muntanya del Drac
 - Flama

- Consell Comarcal del Bages (Cantata per la igualtat)

Objectius de la campanya

- Sensibilitzar la població manresana sobre aquells aspectes de la nostra societat que encara queden pendents per assolir una societat paritària, especialment els relacionats amb les barreres culturals, socials i/o professionals que han de superar les dones en una societat sexista.
- Implicar els diversos grups, entitats i associacions de dones de la ciutat.

- Fomentar la participació i col·laboració d'altres regidories i entitats ciutadanes.
- Arribar amb els nostres actes de sensibilització i reivindicació a col·lectius diversos: infants, joves, gent gran, grups de dones i població en general.

Regidories que hi han participat

En la campanya del 2017 vam comptar amb la col·laboració de les regidories de Cultura, Cooperació, Joventut i Gent Gran per organitzar alguns actes.

Cultura va col·laborar en l'organització de la cantata infantil per la igualtat "La petita puça", cedint l'ús del teatre Conservatori. Cooperació amb la l'organització de l'activitat grupal "I si fossis tu?". Joventut, amb la dinàmica grupal per a joves a l'Hora del Pati en els centres de secundària i campus universitari, Gent Gran, amb l'activitat " Gènere i relacions intergeneracionals. Experiències del projecte Art K'Suma."

La col·laboració d'aquestes quatre regidories es pot valorar com a molt positiva.

La col·laboració amb el Consell Comarcal del Bages va fer possible la realització de la Cantata, projecte del SIAD comarcal que va oferir també a les escoles de Manresa. Aquesta col·laboració va ser molt positiva

Participació en els diversos actes de la campanya organitzats pel SIAD i el Consell Municipal de la Dona

Durant el mes de febrer

Concurs fotogràfic *La igualtat, cosa de tots i de totes*

Adreçat a l'alumnat dels centres de secundària de Manresa

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Col·laboren: Centres de secundària de Manresa, Consell Municipal de la Dona i Kursaal

Participació: 2 escoles. Treballs presentats: 10

Concurs fotogràfic *La igualtat a l'escola*

Adreçat a l'alumnat de cicle mitjà (3r i 4t) i superior (5è i 6è) de les escoles de primària de Manresa

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Participació: 4 centres. Treballs presentats: 65

Dimarts 8 de març

Col·locació del Ilaç lila a la façana de l'Ajuntament

Organitzen: Consell Municipal de la Dona i Ajuntament de Manresa

Acte institucional del Dia Internacional de les Dones

Representació de fragments de l'obra *Ens havíem barallat tant!*. Un diàleg entre Montserrat Roig i M. Aurèlia Campmany

A càrrec de Tàtels Pérez i Mireia Cirera

Lloc: Saló de sessions de l'Ajuntament

Hora: 20 h

Es va oferir servei d'atenció als infants, amb reserva prèvia

Organitza: Ajuntament de Manresa

Col·labora: Consell Municipal de la Dona

Participació: 78 dones i 32 homes. Total participants: 110 persones

Dimecres 9 de març

Cantata per la igualtat *La petita puça*

A càrrec de l'alumnat de 1r, 2n i 3r de primària d'escoles La Font, Flama, Sant Ignasi Valldaura i Ave Maria de Manresa.

Lloc: Teatre Conservatori

Hora: 17.30 h

Organitzen: SIAD del Consell Comarcal del Bages i SIAD Montserrat Roig de l'Ajuntament de Manresa

Participació: 230 alumnes participants. 500 persones de públic. Total: 730 persones

Diumenge 12 de març

Pel·lícula: *Bar Bahar*

De Maysaloun Hamoud

Lloc: Auditori de la Plana de l'Om

Hora: 18.30 h

Organitza: Cineclub Manresa

Col·labora: Consell Municipal de la Dona

Participació: 103 dones i 17 homes. Total: 120 persones

Dimecres dia 22 de març

I si fossis tu?

Dinàmiques grupals entorn de l'exposició *Podries ser tu*, per apropar-nos en primera persona a la situació de les dones refugiades.

A càrrec de Betty Puerto

Lloc: Casa per la Pau i la Solidaritat Flors Sirera

Hora: 17 h

Organitza: Consell Municipal de Solidaritat, SIAD Montserrat Roig

Col·labora: Diputació de Barcelona

Es va oferir servei d'atenció als infants, amb reserva prèvia

Participació: 50 dones

Dijous 23 de març

Entrega de premis dels concursos de *La igualtat, cosa de tots i totes i La igualtat a l'escola*

A càrrec de la regidora de la Dona Cristina Cruz

Lloc: Centre Cultural El Casino

Hora: 18 h

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Col·labora: Consell Municipal de la Dona

Participació: 50 dones i 20 homes. Total: 70 persones

Diumenge 26 de març

1a Cursa de la Dona: *Juntes guanyem*

Lloc de sortida: Pl. de la Font de les Oques

Hora: 10 h

Recorregut de 5 km corrent o caminant, oberta a tothom

Inscripcions al gimnàs Vela: C/ Carrasco i Formiguera, 11. Preu: 10 euros

Organitzen: Vela club Fitness

Col·laboren: Estudi Pilates Elena Vers, Ajuntament de Manresa i SIAD

Montserrat Roig

Participació: 600 persones

EXPOSICIONS

Del 14 al 24 de març, al vestíbul de la Biblioteca del Casino

- Exposició dels treballs del concurs fotogràfic *La igualtat, cosa de tots i totes*
Organitza: SIAD Montserrat Roig
Col·laboren: Centres de secundària de Manresa
- Exposició dels treballs del concurs fotogràfic *La igualtat a l'escola*
Organitza: SIAD Montserrat Roig
Col·laboren: Escoles de primària de Manresa.

Participació: 800 persones

Del 13 al 31 de març, a la Biblioteca Ateneu Les Bases

Exposició “Què ens oculten els contes”

Organitzen: Biblioteca Ateneu Les Bases i SIAD Montserrat Roig

Participació: 500 persones

Valoració general de la campanya 2017

Punts forts

- Bon nivell de participació en la majoria dels actes.
- Malgrat el menor nombre de centres educatius que van participar en els concursos, la proposta ha comportat més implicació del professorat i de l'alumnat participant i així es reforça la tasca sensibilitzadora.
- La realització, un any més, de l'acte institucional del 8 de Març al Saló de Sessions de l'Ajuntament va comportar més implicació política, amb la presència de tot l'equip de Govern.
- Bon nivell de públic i una acció teatral molt adient per l'acte institucional
- L'entrega de premis dels concursos per a primària i secundària, separada de l'acte institucional, va permetre una organització més adient al públic infantil i juvenil, a qui s'adreçava.

- La realització de certificats per les obres finalistes dels dos concursos va permetre donar un reconeixement a més participants i per tant fomentar més motivació.
- La diversitat dels col·lectius als quals s'ha arribat (infància, joventut, grups de dones, gent gran i població en general).
- S'ha mantingut el nivell en la participació d'homes en la majoria dels actes de la campanya.
- La implicació d'altres entitats i regidories ha permès l'organització d'activitats conjuntes.
- Augment en el nombre d'entitats que han organitzat actes.
- La lectura del manifest per part del Consell abans dels actes amb més aflluència de públic. Que visibilitza el paper de les dones.
- Poder comptar amb el suport de les persones que formen part del projecte Entre Tothom en el muntatge de l'exposició.
- La col·laboració amb el Consell Comarcal, que va fer possible la participació de més de 230 nens i nenes en la cantata. Una activitat molt adient per treballar la prevenció entre els infants.
- La Cursa de la Dona va suposar un èxit de participació de dones de totes les edats.

Punts febles

- Poca implicació per part de la comissió de sensibilització del Consell en l'organització d'activitats, que van dipositar totes les responsabilitats en un petit nucli de dones que no podien assumir totes les tasques.
- Derivat del punt anterior, organització de només una activitat i compartida, per part del Consell Municipal de la Dona.
- Alguns obsequis que van aportar els patrocinadors de la Cursa de la Dona anaven molt destinats a millorar l'aspecte físic que resultaven un mica sexistes i estereotipats.
- Els cartells de les exposicions de fotos dels concursos, tant de primària com de secundària, no deien qui ho organitzava, sinó que eren fotocopies en color i massa petits.

Propostes de millora

- Continuar prioritant les activitats preventives adreçades als alumns de primària i secundària.
- Millorar la qualitat i el disseny dels cartells informatius que acompanyen les exposicions.
- Visibilitzar millor els actes que organitzi el SIAD.
- Treballar prèviament amb els centres educatius, tant de primària com de secundària, per assolir més participació i implicació del professorat.
- Crear espais propis a les xarxes socials per fer una difusió més eficaç de totes els actes i serveis de la Regidoria de la Dona i del Consell Municipal.
- Millorar la qualitat dels cartells per acompanyar les exposicions dels materials dels concursos.
- Realitzar reunions prèvies de coordinació i suport amb totes les entitats que vulguin organitzar activitats dins la campanya

- Mantenir l'organització i suport en la realització anual de la Cursa de la Dona.
- Conscienciar i intentar minimitzar els estereotips masclistes davant els possibles patrocinadors de la cursa.

Conclusions

La valoració general de la campanya del Dia internacional de la Dona de 2017 és positiva, ja que els objectius plantejats s'han assolit, tant els quantitius com els qualitius.

Tanmateix caldria mantenir com a objectiu prioritari de la campanya la reivindicació de la igualtat entre homes i dones davant el seu progressiu i evident retrocés.

5.2.2. CAMPANYA DEL DIA INTERNACIONAL D'ACCIÓ PER LA SALUT DE LES DONES

La Xarxa de Salut de les Dones Llatinoamericanes i del Carib va proposar doncs el 28 de maig com una data per a la mobilització mundial i la reivindicació, on la salut de les dones fos la protagonista.

El sexe és un element rellevant que explica diferències en la salut. Històricament, però, s'ha accedit a l'avenç mèdic a través d'un model masculí, posteriorment generalitzat al femení. Actualment, l'evidència científica demostra que existeixen diferències de gènere entre els homes i les dones en quant a la salut, que s'han de tenir en compte per tal de garantir la prevenció, la major precisió en el diagnòstic i la igualtat de drets de les dones a ser ateses i tractades eficientment per les seves problemàtiques.

Des de la Regidoria de la Dona es va valorar important introduir en la programació anual del SIAD l'organització d'un conjunt d'accions de promoció de la salut femenina coincidint en la commemoració d'aquesta diada.

Aquestes accions formen part del nou Pla d'Igualtat de la ciutat dins la seva línia estratègica per treballar els drets i qualitat de vida. Una línia estratègica que té com a objectiu prioritari tenir en compte la diversitat de les situacions i el cicle de vida de les persones en tots els plans, programes i objectius que es portin a terme, especialment en els àmbits de salut, atenció social i diversitat .

Ítems quantitius amb relació a la participació

- Nombre d'actes organitzats: 8
- Total de persones participants: 870, aproximadament. Majoritàriament dones.
- Aquesta quantitat inclou el total de persones que van visitar l'exposició. Amb tot, es tracta d'un càlcul aproximatiu, ja que és una dada molt difícil de

comptabilitzar pel fet de ser llocs d'accés públic. A més a més, és molt difícil desglossar la participació per sexes en aquets tipus d'actes.

- Nombre d'entitats que van participar en els actes: 6

Ítems quantitius amb relació a la difusió de la campanya

- Correus electrònics adreçats a les entitats i diferents col·lectius de la ciutat:
- Díptic general dels actes de la campanya en paper: 2.000.
- Cartells digitals específics:
 - Taller de salut i cicles vitals femenins
 - Xerrada "I després del dolor què?"
 - Salut femenina i exercici físic
 - Alimentació saludable
 - Taller de suport vital.
- Roda de premsa per informar sobre la campanya.
- Informació a les agendes d'activitats dels diferents mitjans de comunicació. (web municipal, L'Apuntador, etc.)

28 DE MAIG
DIA INTERNACIONAL
D'ACCIÓ PER LA SALUT
DE LES DONES

DIMARTS 23 I 30 DE MAIG I DIVENDRES 2 DE JUNY
De 9.30 a 12.15 h al SIAD
Taller de salut i cicles vitals femenins: hàbits saludables, sexualitat i cicles reproductius
A càrrec de l'associació Cúrcuma
Inscripcions fins al 19 de maig
Organitzat: SIAD Montserrat Roig i Diputació de Barcelona

DIJOURS 25 DE MAIG
A les 10.15 h
Sessió de teràpia d'esquena
A càrrec de Marc Ortanoeves, monitor de gimnàstica
Lloc: Espai Social-Manresa de la Fundació Catalunya-La Pedrera IC/ Carrat, 141
Inscripcions fins al 23 de maig
Organitzat: Espai Social - Manresa de la Fundació Catalunya-La Pedrera

A les 17.30 h, al SIAD
Xerrada "I després del dolor, què?"
A càrrec de Sara Martín, psicòloga especialista en dolor crònic
Hi haurà servei d'atenció als infants, sota demanda prèvia, abans del 23 de maig
Organitzat: SIAD Montserrat Roig

DEL 30 DE MAIG AL 30 DE JUNY
Exposició a l'Espai Memòries del Museu Comarcal de Manresa: "La medicina de les dones. Ginecologia històrica a Catalunya"
Dins del projecte "Néixer a Manresa 1930-1960", una producció del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya.
Amb les aportacions del taller de memòries
Inauguració dimarts 30 de maig a les 19 h
Horari: De dimarts a divendres de 10 a 14 h, Dimecres de 10 a 14 h i de 17 a 20 h, Diumenges de 10 a 14 h
Organitzat: Museu Comarcal de Manresa

DIMERCRES 31 DE MAIG
A les 16 h, a les Piscines Municipals
Sessió d'aiguagim
Activitat gratuïta
Inscripcions fins al 26 de maig. Places limitades
Organitzat: SIAD Montserrat Roig i Piscines Municipals

DIJOURS 1 DE JUNY
A les 9.30 h, al SIAD
Xerrada sobre alimentació saludable i tastet d'esmorzar
A càrrec de Bea Abenmar, metgessa nutricionista
Inscripcions fins al 30 de maig. Places limitades
Organitzat: SIAD Montserrat Roig i Unitat de Salut de l'Ajuntament de Manresa

DIMARTS 6 DE JUNY
De 9 a 13 h, al SIAD
Taller de primers auxilis, autoprotecció i suport vital per a dones
A càrrec de Sílvia Formació
Inscripcions fins al 2 de juny
Organitzat: SIAD Montserrat Roig i Piscines Municipals

DIJOURS 15 DE JUNY
A les 10.30 h, a les Piscines Municipals
Sessió de gimnàstica suau
Activitat gratuïta.
Inscripcions fins al 13 de juny. Places limitades
Organitzat: SIAD Montserrat Roig i Piscines Municipals

Per inscripcions i més informació:
SIAD Montserrat Roig
Carrer de la Canal, s/n, 11 Manresa
Telèfon: 93 875 23 10 / Correu electrònic: siad@ajmanresa.cat
Horari: De dilluns a divendres de 9 a 2 del matí.
Dillars i dijous de 9 a 7 de la tarda.

TALLER DE PRIMERS AUXILIS, AUTOPROTECCIÓ I SUPORT VITAL PER A DONES

Taller per dotar les participants d'eines i recursos necessaris per identificar una situació d'emergència i saber com actuar

Data: dimarts 6 de juny
Horari: de 9 a 13 h
Lloc: SIAD Montserrat Roig
A càrrec de: SIS Prevenció
Inscripcions: fins al 2 de juny
siad@ajmanresa.cat
93 875 23 10

Continguts a treballar:

- Introducció i cultura de l'autoprotecció (conceptes de perill, autoprotecció i prevenció).
- Situacions d'emergència més freqüents i llur maneig.
- **RAC** (Protegir, Avisar, Socorrer).
- **RIS** (Posició Lateral de Seguretat), SVB (Suport vital bàsic).
- **RCP** (Reanimació Cardíopulmonar).
- **OYAD** (Obstrucció de la Via Aèria per Cas Estrany).
- Demostració de Desfibril·lació Externa Automatitzada (**DEA**).

Ajuntament de Manresa, SIAD, Diputació de Barcelona, Centre de Recerca i Formació de Manresa

Xerrada
I després del dolor, què?

Quan estem sans no pensem en el dolor, però quan apareix i sobretot si sabem que serà per a tota la vida, el nostre estat d'ànim també i solen aparèixer emocions negatives com la depressió, l'ansietat i la ira. Tendim a creure que **no podem controlar ni evitar** ni portar una vida normal. Però **no te perquè ser així**.

La xerrada ens parlarà de com es pot **apropiar a controlar** aquest dolor i tenir una bona vida, mitjançant tècniques del control del dolor, de focalització, de relaxació... Tècniques que ens ajuden a tenir en compte i **no deixar que el dolor** en comptes de centrar-nos en les limitacions.

Data: 25 de maig
Hora: 17.30
Lloc: SIAD Montserrat Roig, c/ Canal, 6, 1r pis
A càrrec de: Sara Martín, psicòloga especialista en dolor crònic
Hi haurà servei d'atenció als infants fent reserva prèvia abans del 23 de maig, al 93 875 23 10 o bé a siad@ajmanresa.cat

Ajuntament de Manresa, SIAD

Ajuntament de Manresa

SALUT FEMENINA I EXERCICI FÍSIC

Sessió d'aiguagim **Sessió de gimnàstica suau**

- ▶ **Dimecres 31 de maig**
- ▶ **A les 16 h**
- ▶ **Inscripcions abans del 29 de maig**

- ▶ **DIJOURS 15 DE JUNY**
- ▶ **A les 10.30 h**
- ▶ **Inscripcions abans del 13 de juny**

Activitats gratuïtes
Lloc: Piscines Municipals
Inscripcions: siad@ajmanresa.cat
tel. 93 875 23 10

SIAD, AJUNTAMENT DE MANRESA, PISCINES MUNICIPALS, AGOS DE MANRESA, S.A.

TALLER DE SALUT I CICLES VITALS FEMENINS

- Taller enfocat a treballar la salut i sexualitat des d'una visió àmplia i com a estratègia d'empoderament de les dones a través de l'autoconeixement i autogestió del propi cos i les seves emocions
- Continguts:**
 - Diferents formes de viure les sexualitats de les dones i la seva relació amb l'efectivitat
 - La salut des d'una visió integral: física, emocional, psicosocial i social
 - Cicles reproductius i les diferents etapes vitals de les dones
 - Autocura i hàbits saludables
 - Divisió sexual del treball i coresponsabilitat: tasques reproductives i productives
 - Sororitat de les dones
- Dates:** 23 i 30 de maig i 2 de juny
- Horari:** de les 9.30 a les 12.15
- Lloc:** SIAD Montserrat Roig
- A càrrec de l'Associació Cúrcuma**
- Inscripcions fins al 22 de maig**
93 875 23 10 /siad@ajmanresa.cat

XERRADA

ALIMENTACIÓ SALUDABLE I TAST D'ESMORZAR

- Data:** dijous 1 de juny
- Hora:** 9.30
- Lloc:** SIAD Montserrat Roig
- Inscripcions abans del 30 de maig**
 - siad@ajmanresa.cat
 - 93 875 23 10

Ajuntament de Manresa

Regidories que hi han participat

En aquesta primera campanya vam comptar amb la col·laboració de les regidories de Cultura i de Sanitat per organitzar alguns actes.

Cultura va col·laborar en l'organització de l'Exposició "La medicina de les dones. Ginecologia històrica a Catalunya". Sanitat va col·laborar aportant la xerrada sobre alimentació saludable i el tast d'esmorzar.

La col·laboració d'aquestes dues regidories es pot valorar com a molt positiva.

També hem de destacar la col·laboració de les Piscines Municipals que va aplicar un preu reduït per la realització, en les seves instal·lacions i amb el seu personal, de les activitats físiques (aiguagim i gimnàstica suau).

Programa d'actes

Dimarts 23 i 30 de maig i divendres 2 de juny

Taller de salut i cicles vitals femenins: hàbits saludables, sexualitats i cicles reproductius

A càrrec de l'associació Cúrcuma

Horari: de 9.30 a 12.15 h.

Lloc: SIAD

Organitza: SIAD Montserrat Roig i Diputació de Barcelona

Participants: 12 dones

Dijous 25 de maig

Sessió de teràpia d'esquena

A càrrec de Marc Ortonoves, monitor de gimnàstica

Hora: 10.15 h.

Lloc: Espai Social - Manresa de la Fundació Catalunya - La Pedrera

Organitza: Espai Social - Manresa de la Fundació Catalunya - La Pedrera
Participants: 5 dones

Xerrada “I després del dolor, què?”

A càrrec de Sara Martin, psicòloga especialista en dolor crònic

Hora: 17.30 h.

Lloc: SIAD

Es va oferir servei d'atenció als infants, sota demanda prèvia

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Participants: 16 dones i 1 home

Del 30 de maig al 30 de juny

Exposició “La medicina de les dones. Ginecologia històrica a Catalunya”.

dins el projecte “Néixer a Manresa 1930-1960”, una producció del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya. Amb les del taller de memòries.

Inauguració: 30 de maig a les 19 h

Horari: De dimarts a divendres de 10 a 14 h. Dissabtes de 10 a 14 h i de 17 a 20 h i diumenges de 10 a 14 h

Lloc: Espai Memòries del Museu Comarcal de Manresa

Organitza: Museu Comarcal de Manresa

Participants: 800

Dimecres 31 de maig

Sessió d'aiguagim

Hora: 16.00 h

Lloc: Piscines municipals

Organitza: SIAD Montserrat Roig i Piscines de Manresa

Participants: 9 dones

Dijous 1 de juny

Xerrada sobre alimentació saludable i tast d'esmorzar

A càrrec de Bea Almenar, metgessa nutricionista

Hora: 9.30 h

Lloc: SIAD

Organitza: SIAD Montserrat Roig i de Unitat de Sanitat de l'Ajuntament de Manresa

Participants: 9 dones i 1 home

Dimarts 6 de juny

Taller de primers auxilis, autoprotecció i suport vital per a dones

A càrrec de Sisformació

Horari: de 9 a 13 h

Lloc: SIAD

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Participants: 5 dones

Dijous 15 de juny

Sessió de gimnàstica suau

Hora: 10.30 h

Lloc: Piscines municipals

Organitza: SIAD Montserrat Roig i Piscines de Manresa

Participants: 12 dones

Valoració de la campanya

Punts forts

- La quantitat d'actes organitzats malgrat el poc temps de què es va disposar.
- Abordatges de diferents aspectes de la salut de les dones en les activitats (alimentació, sexualitat, exercici físic, dolor crònic, etc.)
- Poder comptar amb activitats subvencionades per la Diputació
- La col·laboració amb altres entitats en l'organització d'algunes accions (Espai Social, Piscines Municipals, Sanitat, Espai Memòries...)

Punts febles

- Activitats de poc impacte en el conjunt de la ciutadania.
- No hi havia varietat en els col·lectius de dones participants, sent majoritàriament dones de mitjana edat.
- El fet de realitzar algunes de les activitats al mati ha fet que les dones que treballen no poguessin venir.
- Poc seguiment dels mitjans de comunicació.

Propostes de millora

- Fer activitats coordinades amb altres entitats que permetin arribar a un major nombre de dones.
- Organitzar accions en horaris que permetin la participació de dones treballadores.

5.2.3. CAMPANYA DEL DIA INTERNACIONAL PER L'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES

Objectius

Els objectius de la campanya al voltant del Dia Internacional contra la violència de gènere són:

- Sensibilitzar la població sobre aquest greu problema social.
- Treballar la prevenció especialment entre els col·lectius més joves.
- Mostrar públicament el rebuig de la societat tant des de les institucions públiques com des de la ciutadania.

Dades quantitatives

Nombre d'actes organitzats pel SIAD	6
Actes organitzats conjuntament amb altres entitats o serveis	3
Entitats que han organitzat activitats	12
Entitats que han col·laborat en l'acció "Sabates vermelles"	20
Centres d'ensenyament de secundària que han col·laborat	9
Núm. de participants en la campanya	4.550
Cartells generals distribuïts	100
Cartells digitals específics	916
Programes digitals distribuïts	1.016

Participació dels centres de secundària

Activitat	Centres	Alumnat
Concurs de manifestos	8	150 manifestos
Assistència a l'acte institucional	7	388 alumnes
Obra de teatre	5	352 alumnes
Acció artística "Sabates vermelles"	4	70 alumnes
Exposició "Joves contra la violència"	2	170 obres
Vídeo de l'acte institucional	1	30 alumnes
Prestatges de fusta per l'encesa d'espelmes	1	26 alumnes
<i>Performance</i> acte institucional	1	10 alumnes

Col·laboracions a la campanya

Enguany ha augmentat el nombre d'entitats i serveis que s'han sumat a l'organització d'activitats contra la violència masclista:

- Consell Municipal de la Dona
- Consell Municipal de Solidaritat
- Oficina Jove
- GAM Liliu
- Departament de visuals i plàstica de l'IES Lacetània
- Pla de Desenvolupament Comunitari de les Escodines
- Col·legi d'Advocats de Manresa
- Grup de dones de Foto Art Manresa
- Biblioteca del Campus Universitari de Manresa
- Casal de Joves La Kampana
- Federació d'Associació de Veïns
- Cine Club Manresa
- Col·lectiu de dones d'AV Cots-Pujada Roja

Imatge i difusió de la campanya

cartell

programa digital

Cartells

Esguany es van imprimir i distribuir 100 cartells.

L'enviament es va fer mitjançant el Departament de Comunicació de l'Ajuntament.

Programa digital

Es va fer un programa digital amb tots els actes de la campanya, que es va enviar per correu electrònic.

Cartells d'actes concrets

Roda de premsa

Es van convocar els mitjans de comunicació per presentar la campanya.

Seguiment dels mitjans de comunicació

“Accions d'impacte visual i implicació col·lectiva contra la violència masclista”. *L'Apuntador*, novembre 2017, p. 3

“Sabates vermelles en el Dia per l'Eliminació de la Violència Contra la Dona”. *NacióManresa*, 17-11-2017

“Una xerrada analitzarà per què la violència de gènere no s'atura”. *Regió7*, 19-11-2017, p. 4

“El servei de la Dona de Manresa ha atès enguany 118 dones per violència masclista” *Regió7.cat*, 21-11-2017

“Sabates vermelles a Manresa per denunciar la violència envers les dones”. *NacióManresa* (NacióDigital.cat), 24-11-2017

“Manresa torna a clamar contra la violència masclista”. *Manresadiari.cat*, 24-11-2017.

“Manresa viu el dia contra la violència masclista amb una estesa de sabates vermelles” *Regió7.cat*, 24-11-2017

“Acte sabates vermelles contra la violència a la dona a Manresa”. A *Infotaronja* de Canal Taronja Catalunya Central, 24-11-2017. 2,25 min.

Entrevista a Conxita Almarcha, Carme Batista i Mercè Pla al programa *Catalunya Directe* de 8TV, 24-11-2017

“El color vermell tenyeix l'acte contra la violència masclista a Manresa”. *Regió 7*, 25-11-17, p. 12-13

“Manresa, contra la violència masclista”. *El Punt Avui*, 25-11-17, p. 26

“La plana de l'Om s'il·lumina d'espelmes contra la violència masclista” . *NacióManresa*, (NacióDigital.cat), 25-11-2017

“La violència contra les dones”, amb participació de Sandra Pujol i Paloma Masnou al programa *Barra Lliure*, de Canal Taronja Catalunya Central, 28-11-2017.

“Manifest guanyador”. *Regió7*, 03-12-2017, p. 4

“L'urbanisme de Manresa mirat amb ulls de dona ni tan sols aconsegueix l'aprovat”. *Regió7*, 09-12-2017, p. 5

“Dues exposicions a la biblioteca del Casino denuncien la violència masclista”.
Regió7, 09-12-2017, p. 5

“Femení, o millor”. Editorial de *Regió7*, 09-12-2017, p.19

Actes organitzats pel SIAD i el Consell Municipal de la Dona i participació

Durant el mes de novembre

Concurs de manifestos contra la violència

Adreçat a l'alumnat de secundària

Organitza: SIAD Montserrat Roig

Col·laboren: Centres d'educació secundària de Manresa i Consell Municipal de la Dona

Participació: 8 centres de secundària, 150 manifestos

Divendres 24 de novembre

- **Penjada del Ilaç blanc a la façana de l'Ajuntament**
- **Espectacle “3,2,1, zero. Contra la violència masclista”**
A càrrec de Puça Espectacles. Adreçat a l'alumnat de secundària
Sessions a les 9.30 h i a les 12.30 h
Lloc: Auditori de la Plana de l'Om
Organitzen: SIAD Montserrat Roig i Associació Liliu
Participació: 350 persones
- **Acció artística “Sabates vermelles”**
Replica de l'obra d'art pública i col·lectiva de l'artista mexicana Elina Chauvet
Horari: d'11 a 20 h
Lloc: Plaça Major
Organitza: SIAD Montserrat Roig
Col·laboren: Entitats i grups de la ciutat
Participació: 20 entitats, 400 sabates, 900 assistents
- **Acte institucional contra la violència de gènere**
Lectura del manifest guanyador, actuació musical i acció artística al voltant de l'exposició “Sabates vermelles”.
Lloc: Plaça Major de Manresa
Hora: 12 h
Organitza: SIAD Montserrat Roig - Ajuntament de Manresa
Col·laboren: Centres d'educació secundària, Taller de cançons de tots els temps del Programa de gent gran de l'Ajuntament de Manresa i Consell Municipal de la Dona
Participació: 650 persones

Dissabte 25 de novembre

Encesa d'espelmes

Hora: de 18 a 20 h

Lloc: Plana de l'Om

Organitza: Consell Municipal de la Dona

Col·labora: Ajuntament de Manresa

Participació: 800 persones

Dimarts 28 de novembre

Taller d'autodefensa per a dones

A càrrec del col·lectiu AutodefensaésActitud

Hora: De 10h a 13 h

Lloc: Casal de les Escodines

Organitza: SIAD

Participació: 16 dones

Dijous dia 30 de novembre

Manresa amb ulls de dona: Recorregut per analitzar els espais quotidians

A càrrec del col·lectiu Punto6

Es va oferir servei d'atenció a infants prèvia petició

Hora: de 17 a 19.30 h

Lloc: Centre Cultural el Casino

Organitza: SIAD i Diputació de Barcelona

Participació: 30 persones

De l'1 al 15 de desembre

- **Exposició fotogràfica "Trencant el silenci "**
A càrrec del grup de dones de Foto Art i GAM Liliium
- **Exposició "Joves contra la violència"**
A càrrec de l'IES Pius Font i Quer i FEDAC Manresa
Lloc: Vestíbul de la Biblioteca del Casino
Organitza: Grup de Dones de Foto Art, Liliium, IES Pius Font i Quer, FEDAC Manresa i SIAD Montserrat Roig
Participació: 1.300 persones

Del 13 al 30 de novembre

Exposició "Paraules contra la violència"

Lloc: Biblioteca del Campus Universitari de Manresa (BCUM)

Organitza: BCUM i SIAD Montserrat Roig

Participació: 600 persones

Valoració de la campanya

Punts forts

- L'alt nivell de participació en tots els actes organitzats.
- Més entitats que van organitzar actes.
- Més seguiment dels actes de la campanya per part dels mitjans de comunicació.
- La col·laboració desinteressada de moltes persones i grups que han fet possible la realització d'alguns actes, com l'institucional i la creació artística "Sabates vermelles"
- Acció "Sabates vermelles":
 - La bona resposta a la demanda de col·laboració a les entitats per pintar les sabates. 20 entitats van participar i van aconseguir vora 400 sabates.
 - La capacitat sensibilitzadora dels tallers de pintura.
 - El seguiment per part dels mitjans de la iniciativa que va cridar la seva atenció.
 - Gran impacte visual de l'acció artística.
- Més implicació del jovent en molts dels actes realitzats:
 - La implicació del professorat va fer possible el treball previ de sensibilització i prevenció a les aules, que es va reflectir en l'alt nivell de participació de l'alumnat:
 - 352 al teatre "3,2,1, zero. Contra la violència masclista"
 - 150 manifestos elaborats
 - 388 participants a l'acte institucional
 - 4 tallers de pintura de sabates vermelles
 - 9 centres van participar en les activitats proposades.
 - Participació en l'acció artística de l'acte institucional al voltant de l'obra "Sabates vermelles" a càrrec de l'alumnat de batxillerat de l'IES Pius Font i Quer.
 - Gravació i edició del vídeo de l'acte institucional per part de l'alumnat de l'optativa d'audiovisuals de l'IES Lacetània.
 - L'exposició "Joves contra la violència" a càrrec de l'alumnat del Pius Font i Quer i de FEDAC.
 - Disseny i creació de 3 prestatges per a l'encesa d'espelmes a càrrec de l'alumnat de mòdul de fusteria del Guillem Catà.
 - Un cop més, va ser decisiva la implicació del professorat dels tres centres, que van saber motivar i conscienciar el seu alumnat per crear els seus treballs artístics contra la violència masclista.
- Encesa d'espelmes i acció artística del Consell Municipal de la Dona:
 - Repetir l'espai per fer l'encesa va permetre mantenir l'impacte visual. La Plana de l'Om permet fer una encesa més vistosa.
 - L'augment d'espelmes va crear més impacte visual
 - Més autonomia i capacitat organitzativa per part de la comissió de sensibilització en l'organització dels actes del Consell.
 - La col·laboració del projecte EntreTothom aportant-hi persones de suport pel muntatge de l'acte.
 - La realització d'un roll-up aportava informació sobre el SIAD

- Els leds distribuïts per les parets mitjançant prestatges, els aparadors i alguns balcons van procurar més visualització de l'encesa.
- Acte institucional:
 - Èxit de públic, sobretot jove.
 - Una acció artística "Sabates vermelles" va causar un gran impacte visual.
 - La coreografia de Montserrat Circuns va aportar una gran emotivitat a l'acte així com la música de Manel Camp.
 - La participació de l'ICD a través de la seva delegada territorial a l'acte institucional va donar més repercussió a la implicació política.
 - La participació del "Taller de cançons de tots els temps", fet de persones grans que van interpretar una cançó creada pel mateix director per a l'ocasió, significa compromís en treball intergeneracional a l'acte institucional.
 - Poder disposar per segona vegada d'un document visual de l'acte especialment de l'acció artística, gravat i editat per joves.
- Creació d'un fulletó digital per recollir totes les accions programades a la ciutat.
- Tallers programats:
 - Bon nivell de participació en tots dos tallers.
 - El taller d'autodefensa va aportar una perspectiva oberta del concepte de autoprotecció (actitud, veu, postura...)
 - El taller "Manresa amb ulls de dona" va permetre debatre aspectes relacionals amb el disseny i utilització dels espais públics de la ciutat entre col·lectius diversos.
- Exposicions:
 - L'exposició de les dones de Foto Art i el GAM Liliu aporten una gran qualitat visual i estètica a la sensibilització contra la violència.
 - Els murals realitzats per joves impliquen un treball pedagògic previ a les aules sobre el tema.
 - L'exposició "Paraules contra la violència" s'ha exposat en espais directament relacionats amb joves, la biblioteca del Campus Universitari i el centre de secundària Pius Font i Quer.
- La imatge de la campanya utilitzant la foto de l'exposició "Trencant el silenci", pel resultat estètic i per posar en valor la tasca del grup de dones de Foto Art i de Liliu
- Més seguiment de la campanya per part dels mitjans de comunicació, tan locals com autonòmics.

Punts febles

- La llum dels leds era molt poc intensa.
- La quantitat de espelmes va quedar curta.
- No es va poder aconseguir l'objectiu d'il·luminar tots els balcons i finestres de la Plana de l'Om.
- L'acció artística "Sabates vermelles" va poder exposar-se només un dia per la manca de disponibilitat de l'espai públic.

- Hauria calgut una persona que coordinés la col·locació de les espelmes per tal de garantir un únic criteri.

Propostes de millora

- Continuar fomentant més autonomia i implicació de la comissió de sensibilització.
- Mantenir la implicació de la ciutadania i els col·lectius més joves en alguns actes de la campanya.
- Conèixer i contactar directament amb el professorat estratègic de cada centre per sensibilitzar i implicar l'alumnat i fer-li arribar directament les nostres propostes.
- Ampliar l'encesa amb més espelmes, però concentrant-les només en el terra i les parets.
- Realitzar la valoració del manifestos preseleccionats amb una sistema de puntuació que possibiliti objectivar millor.
- Exposar "Sabates vermelles" en altres espais públics de la ciutat.
- Coordinació amb Cineclub perquè programin amb temps un documental o pel·lícula sobre violència masclista el mateix dia de l'encesa a l'auditori de la Plana de l'Om amb l'objectiu de complementar l'encesa.
- Utilitzar els leds per il·luminar simbòlicament també l'escenari de l'auditori.
- Fer un spot publicitari en contra de la violència comptant amb la participació de entitats i persones mediàtiques de la ciutat.

Valoració global

La campanya de sensibilització contra la violència de gènere està assolint una repercussió molt important quant a nombre de participants.

Es valoren molt positivament totes les col·laboracions d'entitats, associacions i persones que desinteressadament mostren el seu rebuig contra la violència masclista i l'augment d'activitats organitzades amb aquest objectiu.

Enguany, però, aquesta col·laboració s'ha vist augmentada per l'organització de diverses accions que requerien d'una implicació especial de la ciutadania, i així han tingut més capacitat sensibilitzadora,

La campanya ha assolit tots els seus objectius i en especial el de mantenir el treball amb els centres educatius de secundària de la ciutat i altres col·lectius de joves. D'aquests s'ha aconseguit més implicació, no només amb la seva presència als actes sinó també en l'organització de molts d'ells, cosa que reforça l'objectiu de la prevenció.

5.2.4. COL·LABORACIÓ EN ALTRES CAMPANYES

Dia Internacional de les Persones Refugiades

Exposicions

Refugiats a Grècia
Del 6 al 22 de juny a la Biblioteca del Casino.
Fotografies d'Aliaza Dikhhan i Karim Al-Azawi

"Els Murs d'Europa"
Del 12 al 25 de juny a l'Espai Plana Om.
Creïda per Fotomoviment i Nova-Innovació Social

L'exposició dona testimoni de com centenars de quilòmetres de tanques de filat i concertines ens arriben veient fins a convertir Europa en territori tancat; una presó. Va caure el mur de Berlín, però una sèrie de filat talla el continent com una cicatriu en el territori i marca un abisme i un després en el centre d'una Europa solitària, de les persones i dels pobles.

Col·labora: IRIDIA, WOV, etc.

Organitzat: Ajuntament de Manresa, SIAD, FLORS SIRERA, etc.

Col·labora: memoria.cat, Casinó, etc.

Àmbit d'aport del: Diputació de Barcelona

Dimarts 13 de juny
a les 19h a la Biblioteca de l'Ateneu les Bases
Presentació del llibre
'Trenes tallades, records d'una nena de Rússia'
A càrrec de l'autora Roser Rosés
Fila 0 amb vivències d'exili actuals

Divendres 16 de juny
a les 19:30h a l'Espai Plana Om
Presentació de l'exposició
Els Murs d'Europa
A càrrec de fotoperiodistes de Fotomoviment i Nova-Innovació Social
En imatges: tanques, concertines, tendes, cues, desesperança, impotència... Un viatge per l'èxode més greu des de la 2a Guerra Mundial.

Dimarts 20 de juny
a les 17:30h a la Plaça Sant Domènec
Dia internacional de les persones refugiades
L'Acollida amb Ulls d'Infant
Mims, contes i música per la Pau
amb xocolatada de Comerç Just
Actuacions: Egressa't, Ortel Barri i Bambuscat's
Participants: Centres Oberts i Casal-Oi

Dimarts 21 de juny
a les 19:30h al Centre Cultural El Casino
Xerrada
Guerra Civil, ahir; Síria, avui. Experiències d'Acollida a Elna i Manresa
A càrrec d'Assumpta Montellà i Josep Alert
Historiadora i autora de La Maternitat d'Elna i Historiador estudiós de l'acollida de refugiats a Manresa durant la guerra civil.

Dijous 22 de juny
sessions a les 18h i a les 20h, al Teatre Kursaal
Cantata per a cor i orquestra
'El món és prou gran'
Música: David Martell
Textos: Carles Suero i Lluís Forcada
Interpretació: Alumnes de l'Escola Municipal de Música d'Artes
Preu: 10 euros
Els beneficis es destinaran a INTERMÓN OXFAM

Diumenge 9 de juliol
Sortida a la Maternitat d'Elna
Visita guiada per l'Assumpta Montellà

Horari: De 7:30h a 19h
Llocs de sortida: Pl. Espanya i C/ la Pau (davant la Salle)
Cost: 2/6€ (opció de dinar amb increment de 1/6€)
Més informació i inscripcions al SIAD:
Tel 938752310 o email siad@ajmanresa.cat

Accions organitzades pel SIAD

Xerrada "Guerra Civil, ahir; Síria, avui. Experiències d'Acollida a Elna i Manresa", a càrrec d'Assumpta Montellà i Josep Alert.

Assumpta Montellà va centrar la seva xerrada en recordar el fet històric de l'exili republicà de l'any 1939, durant el qual 476.000 persones van fugir cap a França. Homes, dones, criatures, tropes del exercit en retirada... Moltes d'aquelles persones van ser tancades en el camp de concentració de la platja d'Argelers en condicions extremes. Van passar set, gana, fred... La xifra de mortalitat infantil era esgarrifosa. Però una dona va saber reaccionar i en un casalot abandonat situat a la població d'Elna va organitzar una maternitat. Gràcies a la l'Elisabeth Eidenbenz, es van salvar 597 nadons, la majoria espanyols, d'una mort segura.

Al seu torn, l'historiador Josep Alert, en col·laboració amb l'Associació Memòria i Història de Manresa, va explicar com es van acollir els refugiats republicans a Manresa en el seu camí cap a França.

La xerrada va fer també un paral·lelisme entre aquests dramàtics fets de la nostra història i els actuals exilis, en què milers de persones estan patint actualment el mateix drama, el mateix dolor d'haver de marxar de casa, de perdre-ho tot..., per fugir de la guerra a Síria i d'altres països en conflicte.

Assistència: 35 persones

Repetim la història?

Dia Internacional de les Persones Refugiades

Xerrada "Guerra civil, ahir; Síria, avui"
Experiències d'acollida a Elna i Manresa

Sortida a la Maternitat d'Elna
Visita guiada per l'Assumpta Montellà

- A càrrec d'Assumpta Montellà, historiadora i autora de "La Maternitat d'Elna" i Josep Alert, historiador estudiós de l'acollida de refugiats a Manresa durant la guerra civil.
- Es visitarà la platja de Argelers, la tomba d'Antonio Machado i la Maternitat d'Elna
- Dimecres 21 de juny
- A les 19.30 h al Centre Cultural El Casíno

Organitza:

- Diumenge 9 de juliol
- De 7.30 a 19 h
- Llocs de sortida: Pl. Espanya i C/ de la Pau (davant del col·legi L'a Salle)
- Cost: 26 € (opció de dinar amb increment de 16€)
- Inscripcions al SIAD abans del 4 de juliol
 - Tel 938732310
 - siad@ajmanresa.cat

Sortida a la Maternitat d'Elna

La xerrada es va completar amb una visita guiada per la pròpia Assumpta Montellà a la maternitat d'Elna, on es va visitar també la tomba d'Antonio Machado a Cotlliure i les platges d'Argelers.

Assistència: 46 persones

Dia Internacional de la Gent Gran

Acte organitzat pel SIAD: **Taller de suport a la dona cuidadora**

TALLER

SUPORT A LA DONA CUIDADORA

Dia Internacional de la Gent Gran

- A càrrec de Mireia Marin, terapeuta Gestalt
- El taller pretén ser un espai de suport a les dones que tenen cura de persones, on aprenguin a valorar la seva tasca i a la vegada a trobar un espai propi.

- Dimarts de 10 a 11.30
- Inici: 17 d'octubre
- Finalització: 21 de novembre
- Lloc: **SIAD Montserrat Roig**
- Inscripcions:
siad@ajmanresa.cat
Tel. 93 875 23 10

● Organitza:

El taller va tenir com a objectiu crear un espai de trobada per a les dones que tenen cura de persones (gent gran, persones dependents, etc.), per tal que aprenguessin a valorar el que fan i alhora que hi sàpiguen trobar un lloc propi.

Era un taller adreçat a les dones, ja que és sobre elles que recau sovint la tasca de cuidadora, ja sigui en l'àmbit familiar o bé professional.

Participants: 10 dones

5.2.5. NOVES MASCULINITATS

“Amb dos pebrots cap a la igualtat”: taller de noves masculinitats

El taller, realitzat per l'entitat Ulleres per Esquerrans, anava adreçat exclusivament a homes. Es va realitzar en una sessió de 3 hores, al Casal de les Escodines. Per tal de facilitar la conciliació de la vida familiar amb el taller es va oferir servei d'atenció als infants.

La finalitat del taller era treballar les noves masculinitats mitjançant l'aproximació dels participants a la presa de consciència del poder i privilegis que la societat atorga als homes pel fet de ser-ho i l'impacte que això provoca.

Durant el taller, subvencionat per la Diputació de Barcelona, es va treballar col·lectivament la construcció social masculina i el seu estereotip nociu, es va

reflexionar sobre l'autoconeixement i l'ús que es fa del poder individual i es van donar claus d'apoderament personal per fomentar la responsabilitat masculina dels privilegis.

El total de participants en el taller va ser de 10 homes, que van expressar una valoració molt positiva i l'interès per continuar treballant el tema.

5.2.6. CAMPANYA DE LA REFORMA HORÀRIA

Manresa forma part de les més de cent ciutats i pobles de Catalunya que s'han adherit a la Xarxa de Ciutats i Pobles per la Reforma Horària.

L'Ajuntament es va sumar a la celebració de la 4a Setmana dels Horaris que es dugué a terme del 12 al 18 de juny a tot Catalunya per tal de donar a conèixer la Iniciativa per la Reforma Horària. Es tracta d'una iniciativa ciutadana que promou un canvi d'hàbits mitjançant l'adaptació al marc horari europeu.

La reforma horària proposa compactar la jornada laboral per sortir abans de la feina, introduir horaris laborals més flexibles d'entrada i sortida, avançar les hores dels àpats, tant del dinar com del sopar, i sincronitzar els horaris de les empreses, institucions i actors socials i culturals.

L'objectiu és que es pugui gaudir de més llibertat en la gestió del temps, atès que s'assoliria un ritme de vida més ordenat, per tant, es milloraria la salut i la qualitat de vida. També es potenciaria la igualtat entre les persones i la capacitat de relacionar-se seria més positiva.

Per aquest motiu la iniciativa fa unes recomanacions en funció de col·lectius específics i des de la Regidoria de la Dona, donarem a conèixer les diferents recomanacions per als diferents col·lectius.

Les accions dutes a terme durant aquesta campanya s'han impulsat conjuntament amb l'associació Dones Emprenedores i Innovadores de Manresa (DEIM).

5.2.7. CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ I ACTUACIÓ CONTRA LES AGRESSIONS SEXISTES A LA FESTA MAJOR DE MANRESA

Amb el lema "**Manresa lliure d'agressions sexistes. No és No!**" s'inicia el treball conjunt amb diferents regidories de l'Ajuntament per sensibilitzar i abordar aquest tema durant la Festa Major de Manresa 2017 i per tal d'assentar les bases per a properes festes populars de la ciutat (Carnestoltes, Sant Joan, Cap d'Any, festa major d'hivern...).

El **Pla d'Igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Manresa** aprovat l'abril del 2017, en la línia estratègica "Acció contra la violència masclista", en l'objectiu "Disminuir l'impacte de la violència masclista i avançar en la seva eradicació",

concreta com a objectiu específic “Implicar el màxim de serveis presents en el territori i també la ciutadania per tal d’afavorir la identificació precoç de la violència i millorar la seva prevenció i atenció”. Especifica com a acció 2.3.4 “Dissenyar un protocol d’abordatge de les agressions, abusos sexuals i orientació sexual en espais d’oci i festes.” A part de realitzar aquest protocol, en l’espai de prevenció, cal elaborar campanyes contra aquesta tipologia d’agressions per a les festes més rellevants a la ciutat de Manresa.

Aquesta campanya és un pas previ a l’elaboració d’aquest protocol.

Objectius de la campanya

- Sensibilitzar la població de la problemàtica de les agressions sexistes en els espais d’oci.
- Prevenir els comportaments sexistes i les agressions sexuals.
- Fomentar la corresponsabilitat en prevenir i aturar possibles agressions.
- Visualitzar les agressions sexistes que es donen en espais d’oci nocturn.
- Treballar per trencar l’imaginari del cos de la dona com a objecte sexual.
- Articular l’actuació davant de les situacions d’agressió sexista.

Accions de la campanya i valoració

La valoració de la campanya “**Manresa lliure d’agressions sexistes. No és No!**” ha estat molt positiva, ja que s’ha treballat conjuntament amb diferents regidories de l’Ajuntament per sensibilitzar i abordar aquest tema durant la Festa Major de Manresa 2017, duent a terme tot un seguit d’accions amb l’objectiu de sensibilitzar la població de la problemàtica de les agressions sexistes en els espais d’oci, prevenir els comportaments sexistes i les agressions sexuals, fomentar la corresponsabilitat en prevenir i aturar possibles agressions, visualitzar les agressions sexistes que es donen en espais d’oci nocturn, treballar per trencar l’imaginari del cos de la dona com a objecte sexual i articular l’actuació davant de les situacions d’agressió sexista.

Les accions que s’han dut a terme han estat:

1. Difusió

Editar i penjar 7 pancartes de sensibilització de mida 1,5 m x 2 m aprox. en format vertical. En cada una hi havia una frase i la imatge d’un noi o una noia reflectint el que diu la frase. Les pancartes s’han penjat a les següents places:

- Plaça Sant Domènec
- Plaça Europa
- Plaça Gispert
- Plana de l’Om
- Plaça Major
- Crist Rei
- Zona c/ Nou / Born

Les frases de cada cartell eren:

- 1- No ho entens o què? NO és NO
- 2- Quants cops t'ho he de repetir? NO és NO
- 3- Beure massa no és excusa. Respecta'm. NO és NO
- 4- Si ho veus, actua. No siguis còmplice. No és NO
- 5- El sexisme no té lloc a les festes. No és NO
- 6- Si dic sí, triem el lloc, si dic no, bona nit! NO és NO
- 7- Prohibida la entrada a les actituds sexistes. NO és NO.

A les pancartes també hi posava “Manresa lliure d'agressions sexistes” i els telèfons del 112 i el 900 900 120, d'atenció a les dones en situació de violència.

Cartells informatius i preventius de les agressions sexistes

Es van distribuir 200 cartells a bars, lavabos públics, a les parades de transport públic, places on hi havia festa, carrers del Barri Antic...

Retransmetre falques entre actes i/o concerts

Es retransmeteren falques d'àudio al finalitzar els concerts per tal d'explicar què és una agressió sexista, i què cal fer en cas d'assetjament i/o agressió sexual.

Programa de la Festa Major

Al llibret de la programació de la Festa Major es destinà una pàgina a sensibilitzar sobre aquesta problemàtica i a donar informació dels serveis i recursos als quals es pot acudir en cas de necessitar-ho.

D'altra banda, l'esportista Núria Picas va fer un escrit adreçat al jovent, fent referència al “No és no”.

Frase als gotos reciclables

Als gotos de les barres dels establiments d'oci El Sielu, Manrusiònica i Tap Antic s'hi imprimí la frase “No és no”, com una altra via de sensibilitzar la població i prevenir el sexisme.

Campanya mediàtica

Conjuntament amb Comunicació es dissenyà una campanya mediàtica per poder difondre la campanya “Manresa lliure d'agressions sexistes”. Es dissenyà una imatge de la campanya i se'n feu ressò a les xarxes socials, premsa...

Regidories implicades

- 1) Festes
- 2) Joventut
- 3) Dona
- 4) Policia Local
- 5) Protecció civil
- 6) Sanitat
- 7) ASSIR
- 8) Mossos d'Esquadra

2. Àngels de Nit

Els Àngels de Nit, joves que formen part d'un projecte de sensibilització en hàbits de vida saludable, van sortir les nits del divendres i del dissabte per donar informació als joves sobre temes relacionats amb les drogues, sexualitat i per primer any van rebre formació per detectar comportaments sexistes i actuar per tal de prevenir-los. Als Àngels se'ls formà en totes aquestes temàtiques.

3. Formació al personal de les barres

Des del SIAD es dugué a terme una formació al personal que treballa a les barres dels establiments que dispensen begudes perquè poguessin detectar comportaments sexistes i actuar per tal de prevenir-los.

També se'ls donà informació dels servies i recursos per atendre a persones que han rebut agressions i/o altres tipus de violència. La formació de les barres fou de tres hores (2 hores d'alcohol i 1 hora d'agressions sexistes).

A la formació hi assistiren aproximadament unes 10 persones.

4. Taller d'autodefensa personal

En el marc del programa d'Estiu Jove, es dugué a terme un taller per a noies per aprendre a saber dir no amb la veu, l'actitud i la mirada, així com algunes tècniques físiques de defensa personal.

Hi assistiren unes 8 noies.

5. Carpa "Som Nit"

La Creu Roja va instal·lar al carrer una carpa on es donà informació, recursos i suport al tema de les agressions sexistes. Repartiren els fulletons i material que els vam proporcionar.

No van haver d'aplicar en cap ocasió el protocol d'emergències en cas d'agressió sexual

6. Protocol a seguir en cas d'una agressió sexual

No ens consta que s'hagués d'activar en cap ocasió el protocol.

Des de Mossos d'Esquadra i des de Policia local, ens han comunicat que no hi ha hagut cap incidència registrada en relació a agressions sexuals durant la festa major.

7. Atenció psicològica i social

El dia 29 d'agost, després de festa major, el SIAD i l'ASSIR es reservaren unes hores per atendre dones sense cita prèvia, ja fos per haver patit alguna agressió durant la festa major, com per fer alguna consulta en haver conegut els recursos.

Ni al SIAD ni a l'ASSIR hi hagué demanda d'aquestes hores per part de cap dona.

8. Protocol de prevenció i actuació d'agressions sexistes en espais d'oci nocturn

Al setembre, s'inicia l'elaboració del Protocol, subvencionat per la Diputació de Barcelona, a través d'una consultora. Es crea una comissió de treball anomenada grup motor, constituïda per personal de diverses àrees de

l'Ajuntament així com altres serveis i institucions com Salut, ASSIR, Mossos d'Esquadra... S'inicia la diagnosi, que continua al 2018.

5.2.8. PLANS D'IGUALTAT A LES EMPRESES

Des del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya subvencionen accions per fomentar les polítiques d'igualtat en el treball. Des de la Regidoria d'Ocupació i Dona es treballa conjuntament per desenvolupar la següent acció que es desglossa en dues actuacions.

La primera, i més important, consisteix en l'assessorament, suport i acompanyament a empreses del territori per tal que coneguin la necessitat i els beneficis de tenir plans d'igualtat i per tal que s'animin a fer-los. Es planteja donar suport i acompanyament a responsables de recursos humans de diverses empreses.

La segona actuació seria dur a terme una acció de formació/sensibilització per a empreses del territori, amb caràcter introductori sobre el que implica elaborar un pla d'igualtat. Serien 5 hores de formació en què es treballarien els quatre aspectes següents:

- Objectius del pla d'igualtat
- Apartats i àmbits que ha de contemplar
- Procés de negociació i aprovació del pla
- Possibles eines per a implementar les mesures previstes al pla (i bones pràctiques)

Objectius

- Disposar de diagnòstics, estratègies i mesures implementables a empreses concretes de Manresa i el pla de Bages que ajudin a aconseguir en aquell centre de treball igualtat de tracte i oportunitats entre dones i homes, i anar reduint discriminacions existents per raons de sexe fins a fer-les desaparèixer.
- Establir sistemes d'avaluació dels objectius del pla i de seguiment de les mesures concretes previstes per tal de constatar la persistència o superació de discriminacions per raó de gènere.
- Dur a terme assessorament i suport a empreses per tal d'implementar plans d'igualtat.

Públic destinatari i nombre de persones beneficiàries

El públic al qual s'adreça l'acció són les empreses del Bages no obligades legalment a fer plans d'igualtat, pel qual se n'exclouen aquelles empreses amb mes de 250 treballadors i aquelles que per conveni ja hagin hagut d'aprovar un pla.

Indirectament es preveu que afecti un mínim de 150 persones, ja que aquest és el mínim previst per a la suma de les plantilles d'aquestes empreses.

Avaluació del projecte

- Es dugué a terme la formació introductòria per a 10 persones de recursos humans de 5 empreses sobre com elaborar plans d'igualtat
- S'inicià l'elaboració de 4 plans d'igualtat per a 4 empreses.

5.2.9. ACCIONS DE COORDINACIÓ AMB L'ASSIR

Es duen a terme diverses reunions de coordinació amb el Servei d'Atenció Sexual i Reproductiva (ASSIR) de l'Institut Català de la Salut per tal de donar suport a les accions programades en la campanya del Dia Internacional de la Menopausa. També es coordinen tallers de sexualitat i altres accions que interessin a les dues institucions.

5.2.10. PLA D'IGUALTAT INTERN DE L'AJUNTAMENT DE MANRESA

Al setembre, s'inicia l'elaboració del Pla d'Igualtat Intern, subvencionat per la Diputació de Barcelona, a través d'una consultora. Es crea una comissió de treball constituïda per personal de Recursos Humans i de Dona i s'inicia la diagnosi.

Al 2018 es continua treballant en la diagnosi i el Pla.

5.3. ACCIONS DE PREVENCIÓ

5.3.1. ACCIONS ALS CENTRES DE PRIMÀRIA

5.3.1.1. TALLERS DE COEDUCACIÓ

El SIAD Montserrat Roig inicia el projecte dels tallers de coeducació l'any 2009, que ha mantingut fins al 2017.

Descripció

Realització d'un conjunt de **tallers de coeducació** per a les escoles d'educació infantil i primària de Manresa, impulsats pel Servei d'Informació i Atenció a les Dones Montserrat Roig (SIAD).

Objectiu principal

Potenciar el treball amb perspectiva de gènere als CEIP de Manresa.

Objectius específics

Introduir accions concretes per treballar a tots els nivells de primària:

- La prevenció i gestió dels comportaments i actituds discriminatòries per motius de sexe.
- La potenciació de la cooperació i del respecte mutu.
- La presentació de nous models d'identitat de la masculinitat i la feminitat.

Establir una relació de suport amb als centres de primària per incrementar el treball en coeducació.

Motivar les escoles de primària de Manresa a participar en les campanyes de sensibilització del 8 de Març i del 25 de Novembre.

Fomentar accions concretes de prevenció de relacions abusives amb el cicle superior de primària.

Tallers realitzats i alumnat participant

Aquest **2017** els tallers s'han fet mitjançant la contractació de una empresa especialitzada en accions per fomentar la igualtat. Des del SIAD, però, s'han elaborat els continguts i els materials dels tallers.

Tallers realitzats: **38**

S'ha cobert el total de demandes realitzades.

El total d'alumnat que ha participat en els tallers ha estat de **825, 416** nenes i **409** nens.

Escoles que han participat en el projecte el 2017:

- La Font: **3** tallers
- El Bages: **8** tallers
- La Salle Manresa: **2** tallers
- Valldaura: **5** tallers
- Muntanya del Drac: **4** tallers
- Oms i de Prat: **3** tallers
- Sant Ignasi: **9** tallers
- La Salle: **2** tallers
- Pare Algué: **2** tallers

Continguts

Treballem la formació dels rols i estereotips de gènere a través de la socialització. Realitzem aquesta activitat amb els més petits a través del joc (colors i joguines), fent-los reflexionar sobre el perquè de la tria diferencial de joguines entre els nens i les nenes.

Al primer cicle comencem a treballar els rols domèstics i la seva repartició. Es fa debat sobre qui fa més feines domèstiques i si aquesta repartició és justa. Els incitem a que col·laborin en les tasques de casa.

Al segon cicle treballem el tema de les professions i de com tots, nens i nenes, podem desenvolupar qualsevol feina. Es crea un debat sobre aquest tema.

Al tercer cicle treballen els estereotips de gènere, ja que en aquestes edats ja els tenen molt formats. Tenen una idea molt predeterminada de com és i com s'ha de comportar un noi o una noia. Sovint aquests estereotips són sexistes i tractem d'introduir-hi esperit crític mitjançant la publicitat, els contes etc.

Oferta de tallers

Educació infantil

- Hi ha joguines de nens i de nenes?
- Contes coeducatius: Santa Jordina

Primer cicle

- Hi ha joguines de nens i de nenes?
- Com repartim les tasques domèstiques? Vídeo "Una fel·liç catàstrofe"
- El príncep Ventafocs (audiovisual)
- De gran vull ser...

Segon cicle

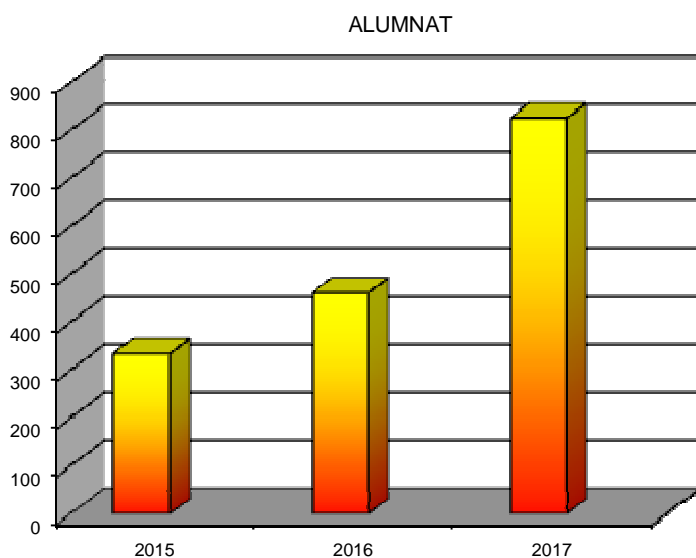
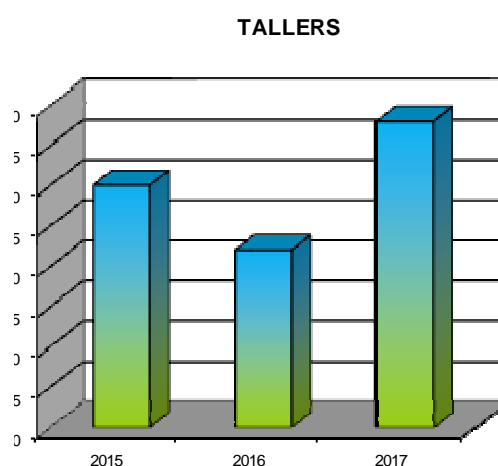
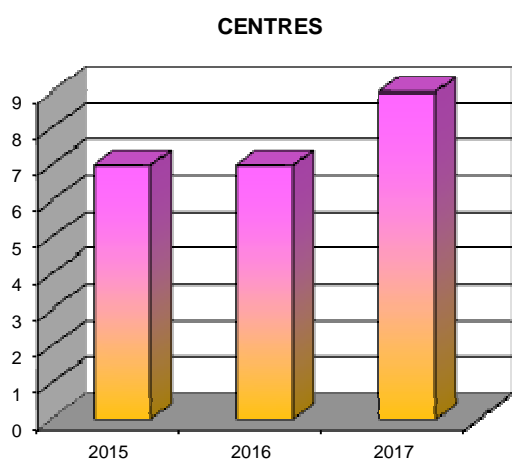
- El pati és de tots i totes
- Un somni impossible? El repartiment de les tasques domèstiques.
- Poden les noies treballar de bombers i els nois d'infermers?
- La història de l'Artur i la Clementina
- La família es reparteix les tasques: "En una illa deserta"

Tercer cicle

- Què ens ven la publicitat? El sexisme en els mitjans de comunicació
- Pel·lícula: "El Buda que va explotar per vergonya"
- La caputxeta valenta: A mi no se'm menja ningú!

DADES COMPARATIVES PER ANYS

ANY	TALLERS	ESCOLES	ALUMNAT
2015	30	7	334
2016	22	7	461
2017	38	9	825

Les estadístiques mostren un clar augment en el nombre de tallers en relació als realitzats en els anys anteriors, passant dels **30** del 2015 i els **22** del 2016, als **40** d'enguany. La recuperació econòmica ha permès mantenir la contractació de personal especialitzat per donar més qualitat al projecte i a l'hora cobrir el 100% de la demanda .

El nombre de centres que han participat ha pujat dels **7** dels dos darrers anys als **11** del 2017.

Relacionat amb l'augment dels tallers realitzats i de centres participants, observem també un augment molt significatiu de l'alumnat que ha realitzat els tallers, arribant quasi a doblar-se. Així dels **334** del 2015 i dels **461** del 2016 s'ha passat als **825** d'aquest any.

Metodologia

Per tal que tots els centres de primària de la ciutat puguin conèixer el projecte, a principis de curs se'ls fa arribar una carta informativa i el catàleg.

Cada centre pot demanar un taller per aula.

La durada dels tallers és d'una hora excepte "Buda va explotar per vergonya" que requereix una sessió de 1,5 h.

- El catàleg conté:
 - Breu contingut teòric sobre la coeducació
 - Oferta de tallers per cicles
 - Objectiu i metodologia de cada taller
 - Fitxa tècnica (requisits, durada, terminis...)

TALLERS DE COEDUCACIÓ

EDUCACIÓ
INFANTIL I PRIMÀRIA
CURS 2015-2016

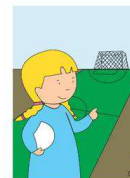
SIAD Montserrat Roig
Ajuntament de Manresa
Tel. 93.875.23.10

TALLERS CICLE MITJÀ

1. El pati és de tots i totes

- **Objectiu:** Treballar el pati, on sovint es donen diferències entre els jocs dels nens i les nenes i la utilització dels espais.
- **Metodologia:** Mitjançant una dinàmica, es fa una reflexió sobre els estereotips que separen els nens i les nenes a l'hora de jugar al pati.
- Es proposen, per grups, jocs i alternatives per participar tota la classe conjuntament.
- Si hi ha la possibilitat, es posen en pràctica algunes de les propostes.

2. Com repartim les tasques domèstiques?

- **Objectiu:** Reflexionar sobre el repartiment de les tasques domèstiques entre els membres d'una família.
- **Metodologia:** Mitjançant l'exemple de diferents formes d'organització familiar, es fa una dinàmica per analitzar qui fa cada tasca dins les seves llars i el temps que implica cadascuna.
- Es debat el resultat conjuntament.
- Visualització del conte "Un somni impossible".

Valoració dels tallers

Valoració del professorat

La valoració realitzada pel professorat mitjançant els comentaris *in situ* i l'enquesta escrita va variar en funció dels diferents tallers. Així, hi ha tallers que s'han valorat molt positivament, amb una puntuació mitjana de 9, però d'altres han baixat fins als 6 punts. Aquestes baixes puntuacions coincideixen amb els

que tenen menys dinàmiques vivencials, com “Hi ha joguines de nens i de nenes?” i “Repartiment de les tasques domèstiques”.

Les aportacions i comentaris del professorat es tindran en compte per tal de millorar la metodologia dels tallers.

Valoració del monitoratge

Bona rebuda per part del professorat. Molts han participat activament en les activitats.

Hi ha tallers que funcionen molt bé coincidint amb els que s’hi realitzen dinàmiques més participatives i que obtenen les millors puntuacions del professorat.

D’altres, però, requeririen més interacció i dinamisme en la seva metodologia.

En alguns tallers hi ha hagut dificultats de comunicació lingüística perquè hi ha molta població immigrant que no entén ni el català ni el castellà.

De vegades l’escola va barrejar cursos de P3, P4 i P5, cosa que feia difícil que tots seguissin l’activitat per la diferència d’edat.

En alguns tallers es parla de models de família tradicional que als nens/es no els resulten pròxims, ja que actualment hi ha molta diversitat familiar (nens que viuen amb avis, pares separats, nens/es que no tenen contacte amb algun progenitor...). També hi ha casos en què pare i mare treballen i les tasques de casa les fan els dos, però no per motius d’igualtat, sinó de temps.

Hem rebut *feedback* que en els tallers de 1r i 2n i 3r i 4t s’esperen un altre tipus de taller que parli més dels rols de gènere generals i no tan concrets.

Quan se’ls demana l’opinió als nens/es habitualment diuen “el que volem que diguin”, per exemple, que a casa tots participen en les tasques. No s’acaba de concretar la situació real que els nens/es tenen a casa.

Propostes de millora

- Continuar modificant i millorant les dinàmiques segons les valoracions del professorat i del monitoratge.
- Mantenir la contractació de l’empresa especialitzada per a la realització dels tallers amb l’objectiu de millorar la qualitat i continuïtat del projecte.
- Crear altres projectes coeducatius amb més implicació dels centres educatius, en què la durada i les accions tinguin més impacte en l’alumnat.
- Promoure jocs en petits grups, fer jocs de rol i més activitats vivencials i no tanta estona de comunicació oral

5.3.1.2. MALETES COEDUCATIVES ADREÇADES A INFANTS DE 3 A 12 ANYS. CURS 2016-17

Es tracta de **dues maletes itinerants amb materials pedagògics**, una adreçada a les escoles de primària i una altra adreçada a totes les entitats, serveis o grups interessats a treballar la coeducació entre el col·lectiu infantil.

La primera maleta es va crear a finals del 2015 conjuntament amb el Consell Comarcal del Bages. Cada SIAD va aportar una maleta per a les escoles de primària de Manresa i comarca que són gestionades pel Centre de Recursos Pedagògics. Per tant, les escoles de la ciutat i la comarca del Bages podem comptar amb totes dues maletes

indistintament.

A final del 2016 es van posar en funcionament dues maletes més adreçades a entitats i serveis. Cada SIAD va aportar i gestiona la seva pròpia.

Contingut

Les maletes contenen **contes i àlbums il·lustrats, una guia didàctica amb propostes d'activitats i material** (fitxes, disfresses, jocs de taula...) per tractar aquests temes amb grups d'infants, com també la **Guia per triar quins contes expliquem**, "El poder socialitzador dels contes".

Conté una selecció de **45 contes i àlbums il·lustrats** per treballar la coeducació, amb l'objectiu d'educar en la igualtat i superar els estereotips de gènere i el tracte no sexista.

Es treballa des del rebuig a la violència masclista, oferint diferents maneres de resoldre els conflictes quotidians, a través del diàleg i la comunicació, defensant la dignitat personal i el respecte a les diferents maneres d'ésser, per exemple la diversitat sexual, per prevenir la homofòbia; la diversitat familiar; noves masculinitats...

Els contes s'estructuren en **quatre àrees temàtiques** i s'han classificat per franges d'edat perquè es puguin utilitzar des dels 3 fins als 12 anys. Per a cada franja es proposen activitats diferents adaptades a l'edat dels alumnes: activitats senzilles i lúdiques per als més petits i debats per crear opinió i compartir idees per als més grans.

La Maleta Coeducativa vol aprofitar l'enorme potencial de la lectura per convertir-se en una eina de socialització per promoure la igualtat de gènere i el respecte, per això es presenten contes diferents dels habituals, sense estereotips i que potencien la

llibertat i les actituds no violentes.

Les quatre àrees que s'hi tracten són:

1. Trenquem estereotips. 17 títols
2. Resolució de conflictes. 13 títols
3. Diversitat sexual. 14 títols
4. Noves masculinitats. 12 títols

Funcionament

Aquest és un recurs que es pot demanar en préstec gratuïtament. La maleta per a les escoles es deixa per un període d'un mes. L'adreçada a les entitats, durant 15 dies, però amb possibilitat de pròrroga.

Valoració

Maleta adreçada a les escoles de primària

Durant el 2017 van fer demanda de la maleta **3 escoles** de Manresa, que van poder disposar-ne durant tot un mes.

Vista la dificultat perquè les escoles emplenin el full de valoració, ens és difícil saber a quants nens i nenes ha arribat el recurs.

Tot i així, les valoracions qualitatives que hem rebut mitjançant comentaris i opinions han estat molt positives.

Maleta adreçada a entitats i serveis

Per tal de difondre aquest recurs es va fer arribar la informació a les entitats següents:

- AMPA
- Biblioteques veïnals
- Biblioteca Ateneu Les Bases
- Universitat : Educació infantil
- Esplais
- SSIF

- Associacions de veïns
- Federació d'Associacions de Veïns
- Biblioteca del Casino
- Centres oberts
- Serveis Socials
- CAE
- Creu Roja
- Caritas
- Plans de Dinamització (Xup, Balconada i Font dels Capellans)
- Altres grups o associacions interessades

Entitats que han utilitzat la Maleta Coeducativa durant el 2017

ENTITAT	DIES	NENES	NENS	TOTAL
Esplai Vic-Remei	30	25	22	47
IES Guillem Catà (Mòdul animació sociocultural)	15	Alumnes 14	Alumnes 12	26
Universitat (Educació Infantil)	3	Alumnes 18	Alumnes 4	22
Federació AV (Biblioteques veïnals)	3 mesos	37	44	81
AV Font dels Capellans (Aula de reforç, ludoteca i casal infantil)	15	22	13	35
Casal Cívic Mion-Puigberenguer	15	11	20	31
Casal Cívic Pare Ignasi Puig	15	11	12	23
TOTAL	----	106 nenes 32 estudiants	111 nens 16 estudiants	217 infants 48 estudiants

El **total d'infants** que van participar en el projecte **2017** va ser de 106 nenes i 11 nens. Aquest any, però, també van utilitzar la maleta un total de **48 estudiants**, 22 d'Educació Infantil i 26 d'Animació Sociocultural.

La **valoració qualitativa**, igual que en el cas del professorat de primària, ha estat molt positiva, tant en relació amb l'interès dels temes tractats, l'adequació dels contes a les edats i a les dinàmiques proposades.

També valoren positivament els materials de la maleta l'alumnat i el professorat d'Educació Infantil, i del mòdul d' Animació Sociocultural, que van analitzar els contes i el material complementari com a recurs pedagògic coeducatiu en algunes matèries dels seus estudis.

La puntuació mitjana del monitoratge que ha fet servir la maleta ha estat de **8,9** sobre 10.

5.3.2. ACCIONS ALS CENTRES DE SECUNDÀRIA

5.3.2.1. TALLERS DE PREVENCIÓ DE RELACIONS ABUSIVES

Descripció

El Taller de prevenció de relacions abusives pretén ser un espai de prevenció i sensibilització de les violències contra les dones per a adolescents i joves, amb la finalitat de proporcionar eines i recursos a aquest col·lectiu perquè esdevinguin agents actius en la prevenció de les relacions abusives, tot promovent el respecte mutu entre els sexes i la resolució no violenta dels conflictes.

Finalment es donen adreces dels recursos de la zona relacionats amb aquesta temàtica.

Els tallers s'ofereixen als centres de secundària, majoritàriament a 4t d'ESO. Però enguany, a demanda del professorat per situacions detectades entre l'alumnat, s'han realitzat també al primer curs de diferents cicles formatius de grau mitjà.

Objectius

- Sensibilitzar els joves sobre la violència de gènere, dotant-los d'eines per combatre-la i identificar-ne les diferents manifestacions.
 - Definir i entendre el concepte de violència de gènere.
 - Fer visibles els estereotips que predisposen a una relació abusiva.
- Reflexionar sobre la construcció social dels rols i estereotips de gènere, l'amor romàntic i la relació amb la violència en les relacions sexuals i/o afectives:
 - Identificar quins són els indicadors/comportaments abusius dins d'una relació asimètrica i tòxica.
- Adquirir eines per reaccionar davant de qualsevol mena d'abús amb accions concretes adreçades a prevenir tant les conductes abusadores com detectar les conductes abusives.
 - Promoure estratègies i recursos per prevenir les conductes sexistes i discriminatòries dels pares i mares cap als seus fills.
 - Fomentar actituds de respecte i de no discriminació entre sexes, és a dir, afavorir relacions igualitàries.

Metodologia

Els tallers tenen una durada de dues hores i es componen de quatre parts:

1a) Reflexionar sobre algunes imatges, notícies, fets, vinyetes... de l'actualitat per generar un debat en què es reestructurin algunes idees que es poden tenir sobre el gènere, dins d'un debat realista, didàctic i funcional. També es genera, en un marc més teòric, la comprensió i conscienciació sobre la violència de gènere i les múltiples causes.

2a) Presentació dels indicadors d'una relació abusiva, alguns dels quals s'exemplifiquen amb dinàmiques a través d'un *role playing*, en què intentem fer dos o tres exemples on hi ha abús en diferents sentits, i després tornem a fer la mateixa escena, alliberada d'abús.

3a) Promoure estratègies per fomentar una adequada profilaxi si es dona una relació abusiva.

- Reestructurar algunes creences irracionals sobre el gènere.
- Habilitats socials: l'assertivitat contra l'agressivitat i la passivitat.
- Acceptació incondicional.
- Valors flexibles i constructius.

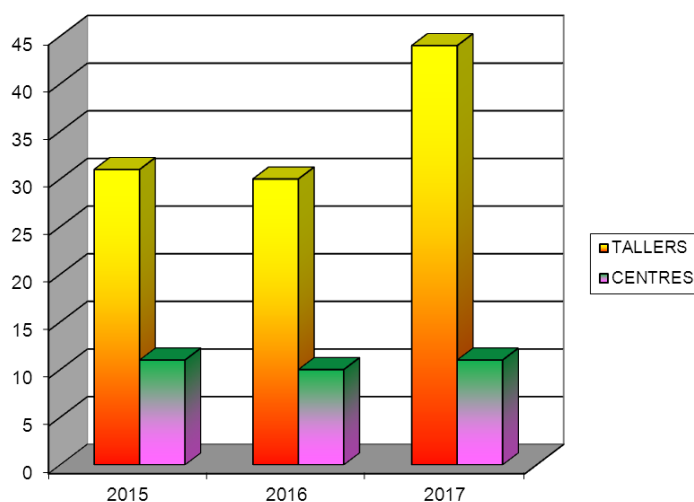
4a) Posar en comú les idees bàsiques extretes del taller i dels *role-playing* per promoure la reflexió sobre la conducta futura de prevenció. Per acabar, obrir el torn de paraula per a dubtes o aclariments i facilitar informació sobre els serveis que operen en aquesta realitat.

Nombre de tallers realitzats el curs 2016-2017

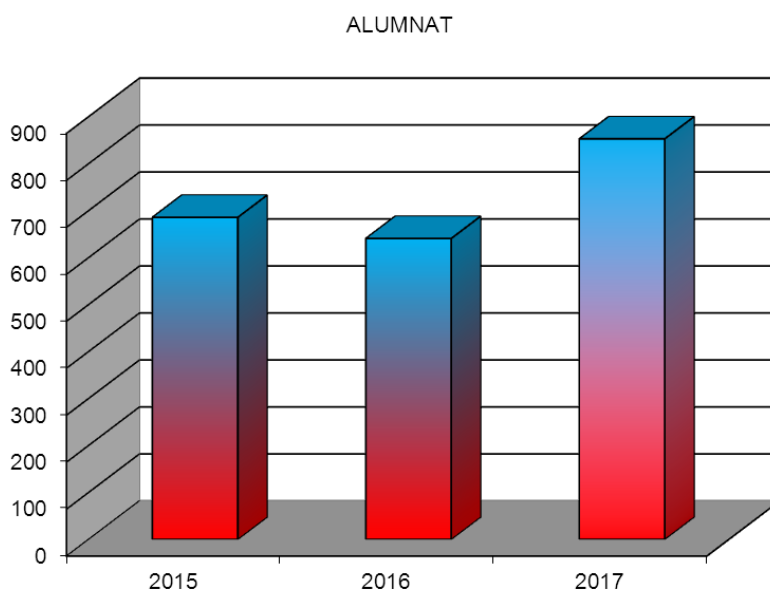
Centres que han participat	11
Tallers realitzats	44
Total d'alumnat que hi ha participat	853
Nois	386
Noies	467

Dades comparatives per anys

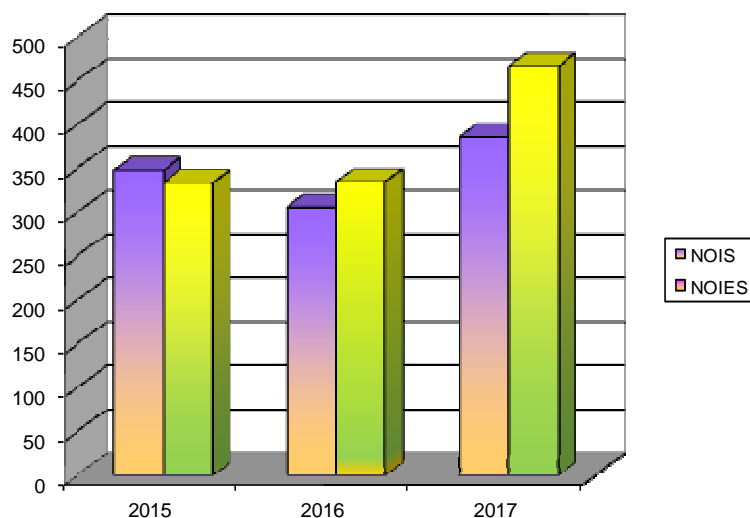
Nombre de tallers i centres que hi han participat

Total alumnat participant

Nombre d'alumnat per sexe

Les gràfiques visualitzen un clar augment en la quantitat de tallers realitzats així com de l'alumnat participant. Així, dels 32 tallers del 2015 i els 31 del 2016 s'ha passat als **44** oferts aquest 2017. Les situacions de possible maltractament detectat pel professorat entre les alumnes dels mòduls de grau mitjà de perruqueria i estètica d'un centre, així com les actituds masclistes del mòdul d'automoció d'un altre, van fer que s'incorporessin els mòduls de grau mitjà al projecte. Donant així resposta a la demanda d'aquests dos centres educatius per fer-hi activitats de sensibilització.

Aquest augment de tallers ha fet augmentar també el nombre total de l'alumnat participant, que ha passat dels 682 el 2015 i els 641 el 2016 als **853** d'aquest any.

La comparativa entre nois i noies participants, malgrat que es va mantenir molt similar durant el 2015 i el 2016, aquest 2017 ha augmentat de forma significativa. Aquest augment es pot explicar també per la incorporació de l'alumnat dels mòduls dedicats als temes relacionats amb l'estètica i cura als altres, bàsicament femení.

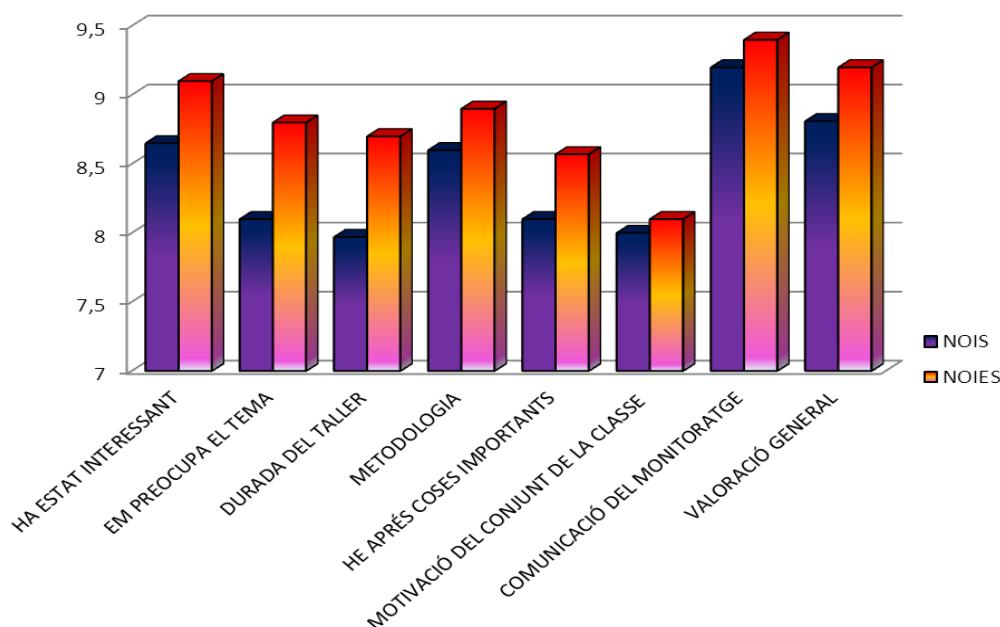
Valoració del projecte

Valoració del professorat

Els tallers són molt ben valorats pel professorat, amb una puntuació mitjana de 9,5 sobre 10.

Valoració de l'alumnat

Sobre el taller

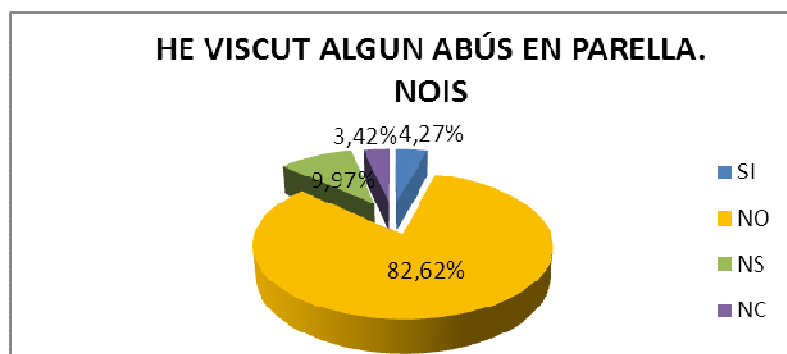
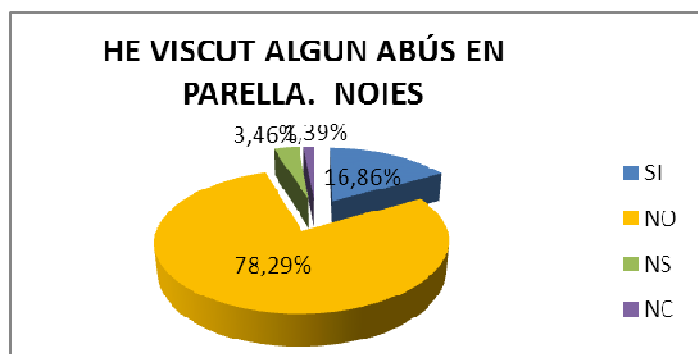
Observant la gràfica podem concloure que la valoració de l'alumnat és molt positiva, baixant només dels 8 punts l'input de la durada del taller, en el cas dels nois. Tot i així, podem observar un lleuger descens en totes les valoracions si les comparem amb les d'any passat. El fet que s'incorporés el mòdul de grau mitjà de Mecànica a petició del professorat per haver-s'hi detectat situacions de sexisme entre l'alumnat, poc motivat per tractar el tema i amb valoracions més baixes, ha fet baixar el total de les valoracions.

Els aspectes més ben valorats han estat l'interès pel tema, la comunicació del monitoratge i la valoració general del taller.

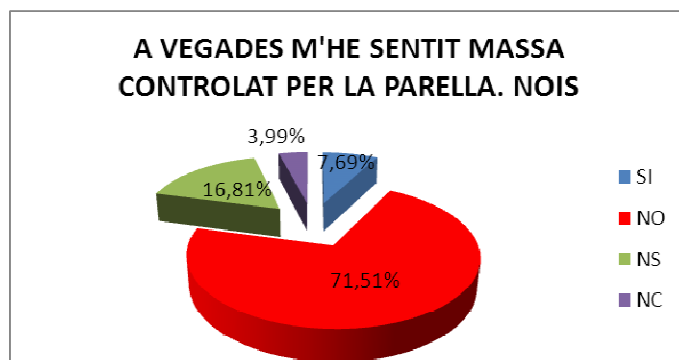
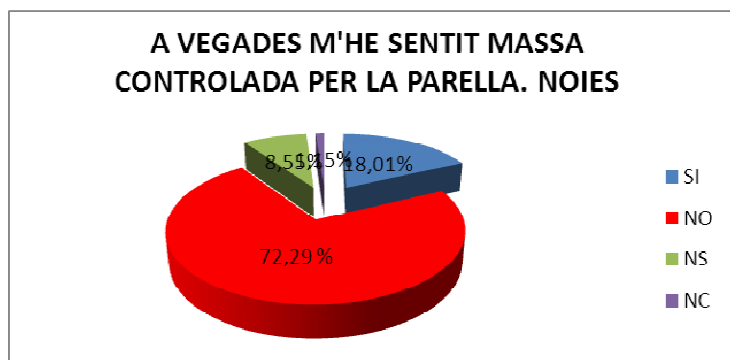
També podem observar que en totes les preguntes plantejades les noies responen amb una valoració més alta que els nois. Cal destacar especialment la diferència en la preocupació pel tema, la durada del taller i l'aprenentatge de coses importants, tots tres aspectes relacionats en la major incidència directa de la violència sobre les noies.

Sobre la percepció de les relacions abusives

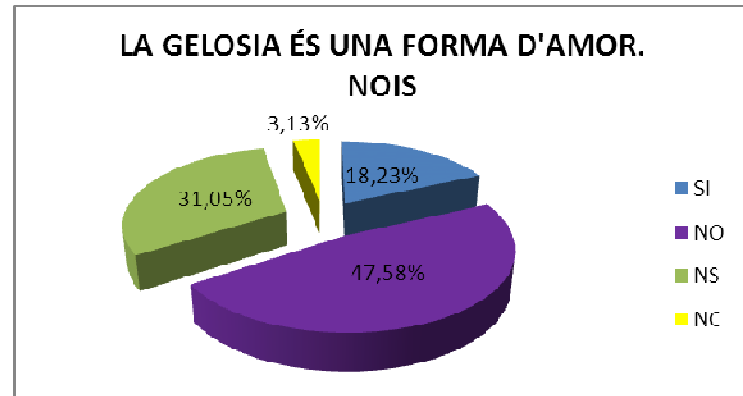
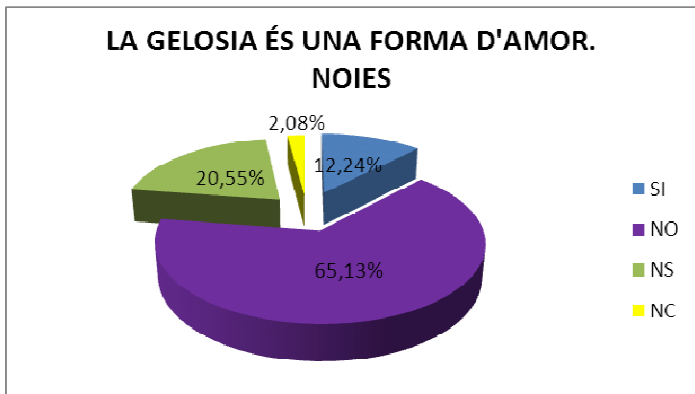
Gràfiques sobre les respostes qualitatives de nois i noies

Les gràfiques ens mostren com, malgrat que la majoria de l'alumnat manifesta que no ha viscut situacions d'abús amb la seva parella. El percentatge de noies que sí diuen haver-la patit, un 16,86 %, és molt més alt que els nois, només un 4,27%. D'altra banda, són els nois els que manifesten en major proporció no tenir clar el tema, un 9,97 %, enfront al 3,46% de les noies.

De nou les noies manifesten en major nombre haver-se sentit massa controlades per la seva parella, un 18,01% davant el 7,69% dels nois. I també en aquest input, de nou són els nois els que dubten i responen que no ho saben, un 16,81% enfront al 8,5% de les noies.

En relació a la gelosia, les noies tenen més clar que no és una forma d'amor, un 65,13%, mentre que els nois que ho expressen són el 47,8%. Cal destacar, però, que el 18,23% dels nois i el 12,24% de les noies continuen pensant que sí que ho és, una dada força preocupant. Sobretot si hi afegim que el 31,05% dels nois i el 20,55% de les noies semblen no tenir-ho clar.

Valoració dels objectius

És molt complex fer una valoració de la incidència que tenen els tallers en la prevenció contra les conductes abusives de parella, tot i que s'intenta dotar el jovent d'eines perquè sàpiguen detectar si estan immersos en una relació d'aquest tipus.

Més enllà de l'activitat puntual del taller, s'intenta treballar els aspectes preventius amb els nois i noies durant tot l'any escolar, amb diferents accions proposades als centres educatius.

La valoració dels tallers és positiva, tant per part de l'alumnat com del professorat, i això ens indica que aconseguim captar l'atenció en un tema que no destaca per ser divertit. Creiem que, per a l'alumnat, les conductes violentes en parella són més habituals del que ens puguin semblar i trobem que molts d'ells han viscut alguna experiència en primera persona o en el seu entorn.

També detectem un interès per conèixer formes de detectar els estadis inicials de la violència i com prevenir-la.

D'altra banda, de nou s'han tornat a detectar casos de violència masclista entre l'alumnat, fet que fa reforçar el treball coordinat entre les talleristes, el professorat, els educadors socials dels centres i les professionals del SIAD, per donar resposta i seguiment als casos detectats a les aules.

Valoració de l'equip de psicòlegs d'Àgora XXI (entitat contractada per portar a terme els tallers)

Creiem que enguany l'aspecte més important a destacar és la incorporació d'alguns cicles formatius de grau mitjà al projecte.

Aquest any el professorat era present majoritàriament durant els tallers i, en molts casos, de forma participativa.

Dels tallers, realitzats majoritàriament a 4t d'ESO, valorem que resulten notablement productius perquè els joves prenguin més consciència del que significa una relació abusiva i la que no ho és.

En general hi ha una bona participació de l'alumnat, que valora especialment la dinàmica de *role playing*, on poden comentar l'escena que s'interpreta i poden col·laborar detectant els indicadors que fan pensar que estem en una relació tòxica.

Dins les valoracions de l'alumnat s'han detectat bastants comentaris de noies on afirmaven *en passat* que havien estat amb una relació abusiva:

- Em controlava la roba
- Em prohibia sortir amb amigues
- "Em deia puta quan parlava amb un amic"
- Controlava el mòbil Gelosia
- Xantatge psicològic
- Empentes

Disposem de dades de resultats per centres educatius, on es constata una necessitat evident de treballar aquests temes perquè s'hi han detectat en alguns casos situacions preocupants.

En resum, aquest any tornàriem a reiterar el mateix que l'any passat. Continua sent un fenomen amb incidència en la població que hem fet el taller. Cal afegir que és també una cosa bastant general les *petites* discriminacions de gènere entre homes i dones que tenim en la nostra quotidianitat. En són exemples el tema de la llibertat sexual, les exigències sobre el cos, la gelosia com una actitud "bona". Per tant, també és interessant en aquests tallers poder reflexionar amb ells i elles aquests temes, encara que no hagin tingut cap relació tòxica.

Valoració general

Molts nois i noies de Manresa creuen que a dia d'avui encara existeix discriminació en funció del gènere (en el treball, en les tasques domèstiques, en la publicitat...).

Molts d'ells/es creuen que a dia d'avui hi ha gairebé la mateixa violència de gènere que fa uns anys. Manifesten que la manera d'exercir-la s'ha modificat un mica; abans era més física i avui més psicològica.

Sovint en els tallers alguns/es nois/es ens confessen, en acabar el taller, que creuen que viuen una relació abusiva o comparteixen amb nosaltres la seva vivència d'aquesta situació en el passat. També ens hem trobat algunes persones que coneixien o tenien algú en el seu entorn que havia patit una

relació abusiva. Aquest apartat ens fa pensar que entre els joves hi han relacions asimètriques i que el més probable és que això sigui una petita part reflex d'una part més gran submergida.

Creiem que molts alumnes no tenen massa clar quins són els indicadors i on posar els límits, sobretot en el tema de la gelosia i control. Amb idees molt clàssiques i distorsionades sobre la proporcionalitat directa de "a més gelosia més amor".

Continuem detectant estereotips de gènere: Si ells lliguen, són "els putos amos"; si ho fan elles són "unes putes". En l'amor s'ha de sentir gelosia perquè si no, és una mostra d'amor feble o no és una prova d'amor, etc. "Elles són rebuscades", "ells no es ratllen i, si ho fan, ràpidament amb la consola es curen", "que elles ensenyin és provocar".

Però també hem observat que bastants estan molt conscienciats amb el tema i tenen raonaments i creences força realistes, adaptatives i igualitàries. Tot i això, encara trobem algunes persones (nois, i també alguna noia) que tenen creences conservadores i distorsionades, que creuen que l'home és superior i que la dona és de la seva possessió, i que les tasques domèstiques són patrimoni de les dones, per posar-ne algun exemple.

Fent una anàlisi més a fons del que acabem de dir més amunt, constatem que, si bé hi ha alguns nois i noies que tenen una visió realment sana i realista que les diferències entre home i dona no són motiu de discriminació sinó de respecte i acceptació en la igualtat com a persones, cauen de manera força automàtica en conductes de les quals no s'adonen (sense arribar a l'abús, però sí a ser contradictòries envers el sexisme *inofensiu*). En el taller es parla d'aquestes conductes i s'intenta donar alternatives més racionals i funcionals. Repassant la valoració que han fet els alumnes, hem observat que la majoria d'ells/es creuen que aquest tipus de tallers de prevenció són molt interessants i que la informació que els hem donat els pot ajudar a no caure en una relació abusiva.

Els tallers tenen molt bona acceptació entre els adolescents, com es pot comprovar per l'alta participació dels assistents/es i l'escolta activa que se'ls hi detecta.

Propostes de millora

- Mantenir la implicació i presència del professorat en els tallers com a peça clau per oferir una bona profilaxi i ajudar a gestionar o a informar als educadors del centre si veuen conductes abusives en els seus alumnes.
- Realitzar un seguiment dels casos detectats que es van derivar als i/o educadors socials mitjançant la coordinació entre els SIAD i els professionals que hi intervinguin.

- Reforçar les dinàmiques participatives i vivencials, atès que són la metodologia més eficient i més ben valorada per l'alumnat dels tallers i el professorat.

5.3.3.2. PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA A TRAVÉS DE L'EXPERIÈNCIA PERSONAL D'AGRESSORS I VÍCTIMES

Introducció

El Servei d'Informació i Atenció a les Dones Montserrat Roig i el Centre Penitenciari Lledoners ofereixen un projecte adreçat als centres educatius de secundària per sensibilitzar la població adolescent sobre la violència masclista, mitjançant el relat de presos condemnats per aquest delictes i la proximitat amb les víctimes.

Àmbits d'actuació

El projecte preveu abordar el tema de la violència masclista amb un conjunt d'activitats que van des de la visita al centre penitenciari de professorat i alumnat, la visualització d'una pel·lícula i el posterior debat sobre el tema i la visita dels interns als centres educatius, que, juntament amb els professionals del centre penitenciari, exposaran quins han estat els antecedents, les causes i les conseqüències dels seus actes i quin procés de rehabilitació estan seguint perquè no els tornin a cometre.

Posteriorment, les víctimes exposaran les seves pròpies vivències, les conseqüències de viure una experiència així, tant per a elles com per als seus fills i filles, les seqüeles emocionals..., però també mostraran la possibilitat de recuperar-se i la seva capacitat de superació.

A qui s'adreça

El projecte s'adreça a l'alumnat de batxillerat.

Objectius per a l'alumnat

- Potenciar les relacions d'igualtat entre els dos sexes.
- Sensibilitzar i reconèixer les conseqüències d'una conducta masclista i les justificacions que se'n fan.
- Prevenir la problemàtica de la violència de gènere.
- Facilitar la detecció de situacions i actituds personals abusives tant als nois com a possibles agressors, com a les noies com a possibles víctimes.
- Saber com actuar davant aquestes actituds masclistes.

Fases i activitats del projecte

El projecte té cinc fases:

- **Primera fase:** el professorat implicat de cada centre fa una **visita a la presó** per conèixer de primera mà el seu funcionament i poder així treballar el tema a aula.
- **Segona fase:** és **l'alumnat**, mitjançant els i les representants de cada classe, qui visita el centre penitenciari amb l'objectiu de viure en primera persona l'experiència i traspasar-la a la resta de companys i companyes. L'objectiu d'aquestes dues accions és que els possibles debats sobre les preses, la vida dins el centre, les condemnes, etc., es treballin prèviament amb l'alumnat per tal que no distorsioni posteriorment en el tractament de la violència masclista.
- **Tercera fase:** el professorat ha de **treballar a les tutories** la violència de gènere. Proposem la visualització de la pel·lícula *No estàs sola, Sara* i un debat posterior amb l'alumnat. S'adjunta una fitxa amb propostes per dinamitzar el debat.
- **Quarta fase:** inclou **una reflexió dels interns** de la presó condemnats per aquest tipus de delictes, que es desplaçaran al centre educatiu. Durant dues hores explicaran com es van veure introduïts en l'espiral de violència masclista i per quines causes. Al final de l'exposició, l'alumnat podrà fer-los preguntes.
- **Cinquena i darrera fase:** consistirà en una sessió dirigida per les tècniques del SIAD, en què es **visualitzarà el documental *Lliures. Quan l'amor fa mal***, amb l'objectiu de treballar les conseqüències de la violència masclista en les dones, a partir de testimonis reals. També es comptarà amb la **presència d'una víctima**, que explicarà en primera persona les seves vivències i el seu propi procés de recuperació. L'alumnat podrà fer-li preguntes.

Planificació de les activitats

ACTIVITAT	DES.	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL
Visita presó professorat					
Visita presó alumnat					
Treball de tutoria					
Xerrada presos					
Vídeo i presència d'una víctima					

Valoració del projecte 2017

Centres que hi han participat

Durant aquest curs 2016-17 hi han participat, com cada any, només dos centres de secundària, ja que per les característiques del projecte i les dificultats dels interns per sortir del centre no es pot oferir a més centres. Aquest curs s'ha escollit l'Escola Joviat i l'IES Pius Font i Quer.

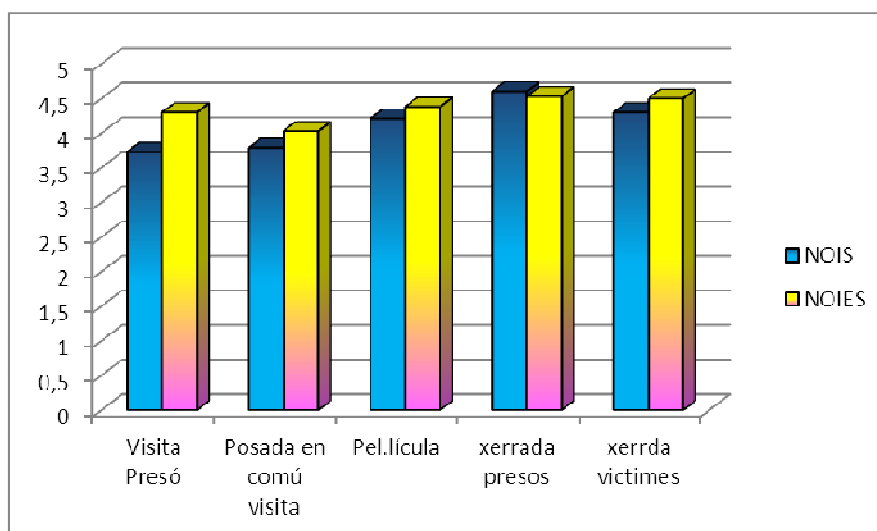
Alumnat participant

CENTRE	NOIS	NOIES	TOTAL
Joviat	34	21	55
Pius Font i Quer	66	43	110
Total	100	64	164

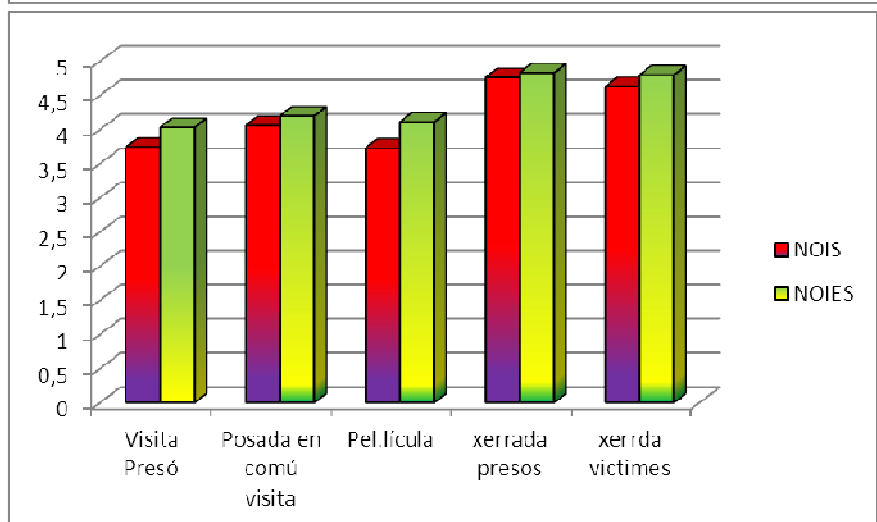
Valoració de l'alumnat

Valoració de les activitats

Joviat

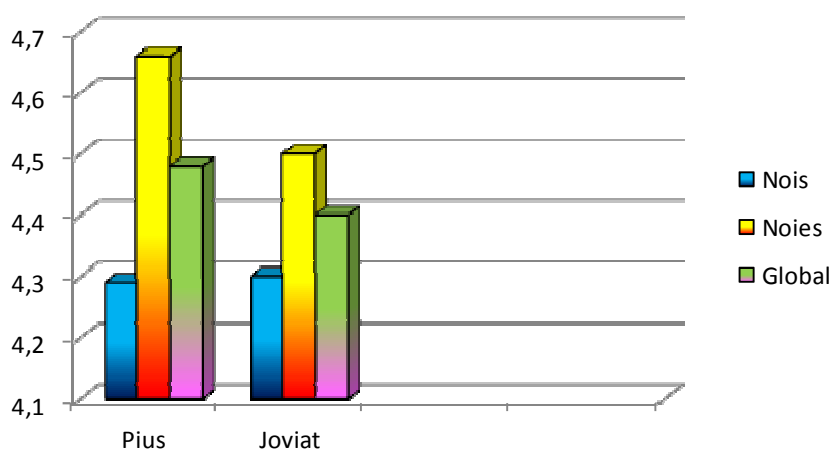

Pius

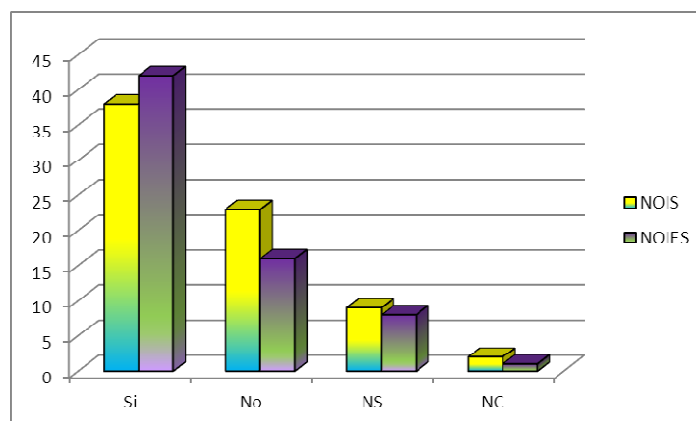
La valoració que fan tant les noies com els nois de cada una de les accions del projecte són molt positives, ja que la puntuació no baixa en cap moment del 3,5 sobre 5. L'activitat menys valorada, tot i que continua obtenint una valoració positiva, és la visita a la presó, segurament a causa del fet que només uns pocs representants de cada aula la va poder fer. La diferència entre els centres és molt poc significativa però s'evidencia en les gràfiques un clar augment en les valoracions per part de les noies per sobre de les dels nois en tots dos centres. Les activitats més ben valorades, arribant quasi al 5, han estat les visites presencials dels interns i de les víctimes.

Valoració global

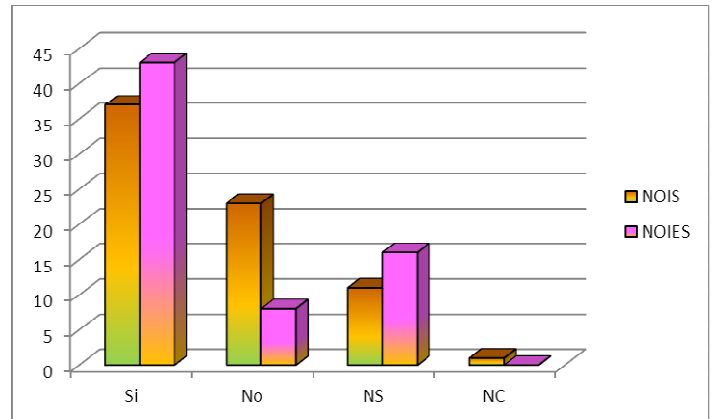
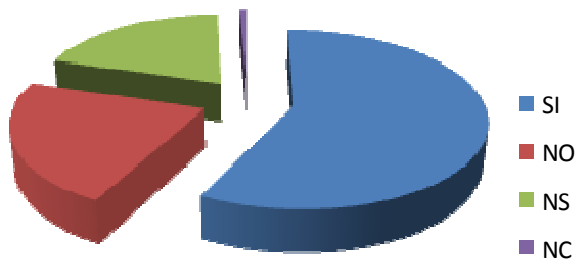
Les valoracions generals del projecte també són molt positives, amb una puntuació mitjana de 4,4 sobre 5. De nou es pot apreciar una puntuació més alta de les noies i en aquest cas també una puntuació més alta, tot i que petita, per part de l'alumnat del Pius.

Creus que ha canviat la teva percepció del tema de la violència masclista després de participar en el projecte?

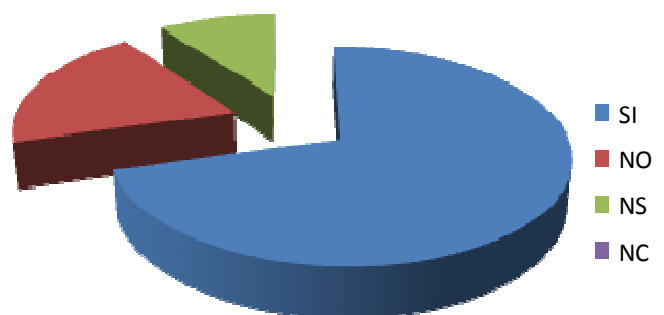
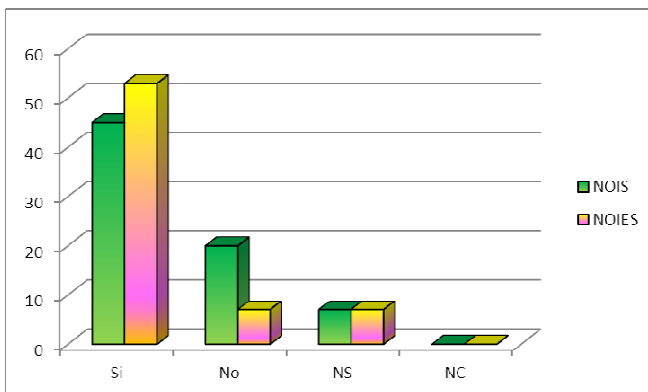
La majoria de l'alumnat valora que sí que ha canviat la seva perspectiva sobre la violència masclista, sobretot entre les noies. Tot i així, hi ha un nombre important de nois que manifesten que no.

Creus que qualsevol home podria arribar a ser agressor?

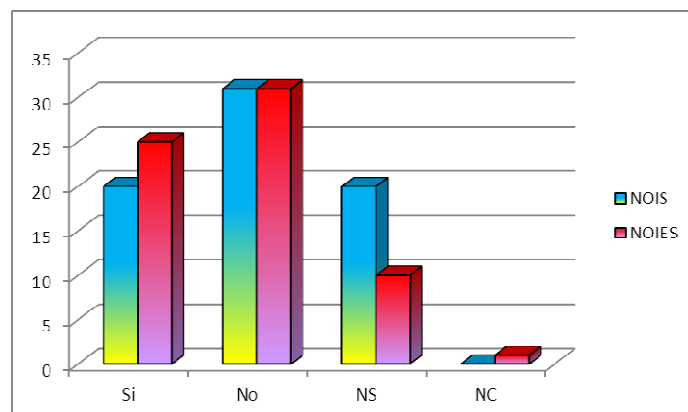
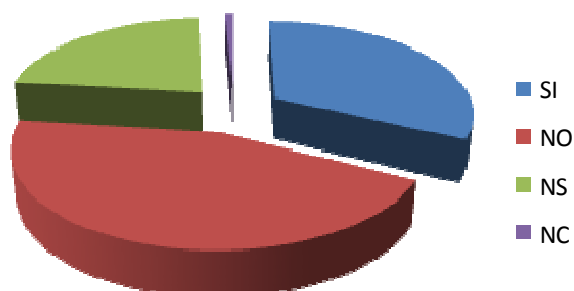
El gràfic ens indica que, malgrat que la majoria de l'alumnat creu que sí, que qualsevol home podria arribar a ser un agressor, es dona un percentatge important de nois que creuen que no i un altre de noies que no ho saben, per sobre, en aquest cas, inclús de les que opinen que no.

Creus que qualsevol dona podria arribar a ser una víctima?

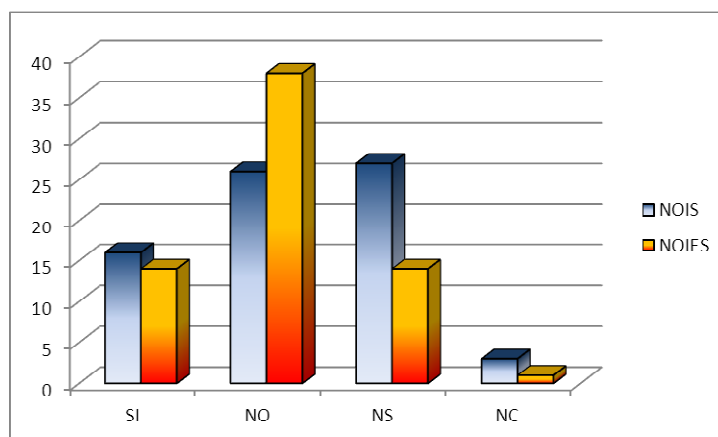
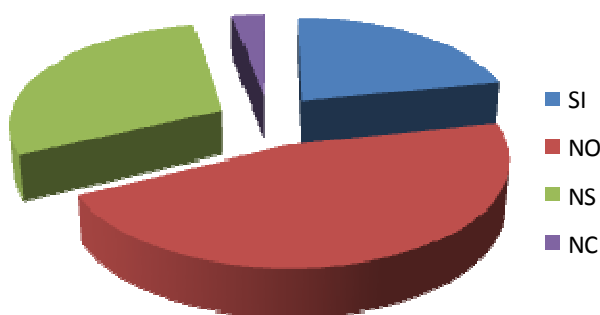
En cas que si creuen que qualsevol dona podria arribar a ser una víctima, el percentatge de nois i noies que creuen que sí és clarament majoritari. En aquest cas, però, el nombre de nois i noies que no ho saben és inferior en comparació amb la creença que qualsevol home pot ser agressor.

Els agressors s'ajustaven al tipus d'home que imaginaves?

La majoria de l'alumnat ha respòs que els agressors no s'ajustaven al tipus d'home que imaginaven sense una diferenciació entre nois i noies. Quant als que han contestat que sí, el percentatge més alt correspon a les noies, mentre que els que més han manifestat que no ho sabien han estat nois, sent inclús lleugerament superior als que diuen que sí.

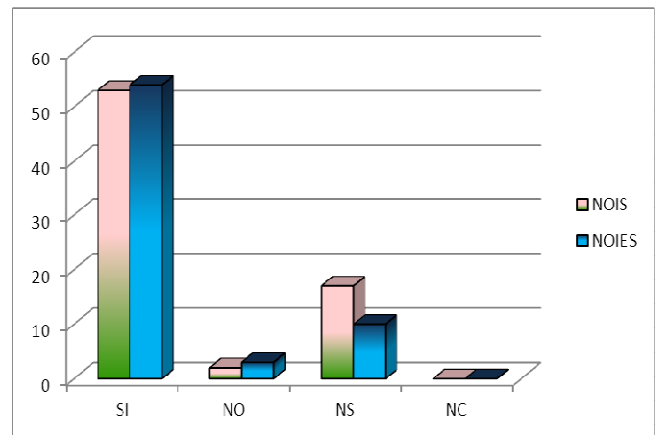
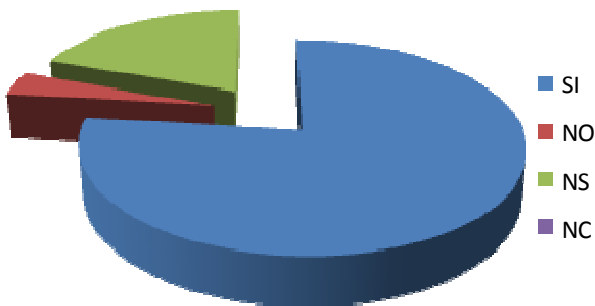
Les víctimes s'ajustaven al model de dona que esperaves?

Amb relació a si les víctimes s'ajustaven al model de dona que esperaven, malgrat que la resposta majoritària també és que no, la diferència entre les noies i els nois és molt significativa. Les respostes de no tant en nois com les noies és més baixa, però també augmenta l'alumnat que diu que no ho sap, en especial els nois, sent molt més alt el percentatge que els que diuen que sí.

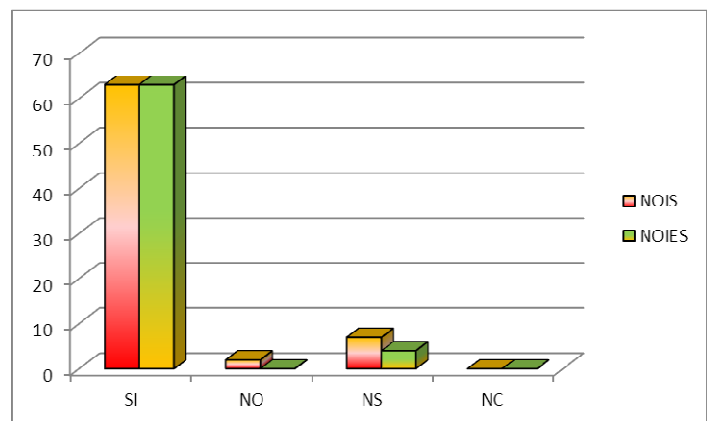
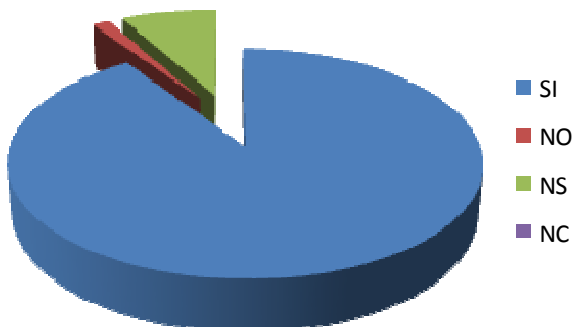
Sobre la percepció de la violència masclista

Creus que sabries com actuar?

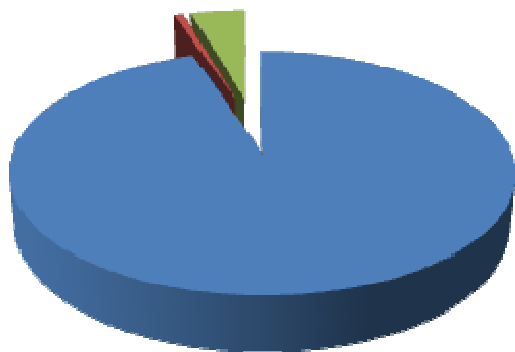
La gràfica mostra una majoria absoluta en el sí i molt similar entre nois i noies. S'ha de destacar, però, el percentatge de l'alumnat que respon que no ho sap, més alt, aquí sí, entre els nois.

Hi ha violència masclista entre els joves?

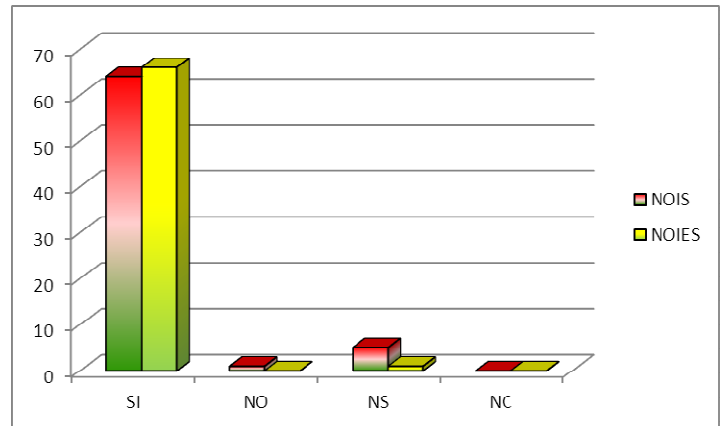

La majoria absoluta de l'alumnat creu que sí que hi ha violència entre els joves, sent molt poc significatiu el nombre de nois i noies que responen no ho saben.

Forçar la teva parella a tenir relacions sexuals és violència masclista?

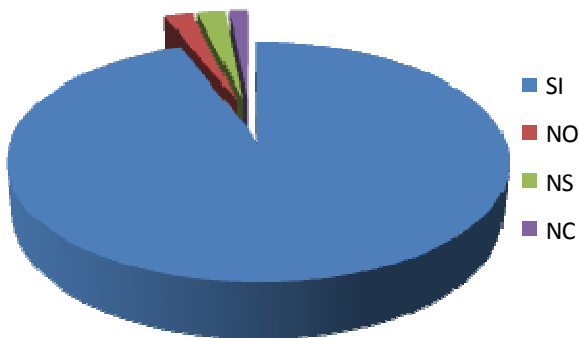

■ SI
■ NO
■ NS
■ NC

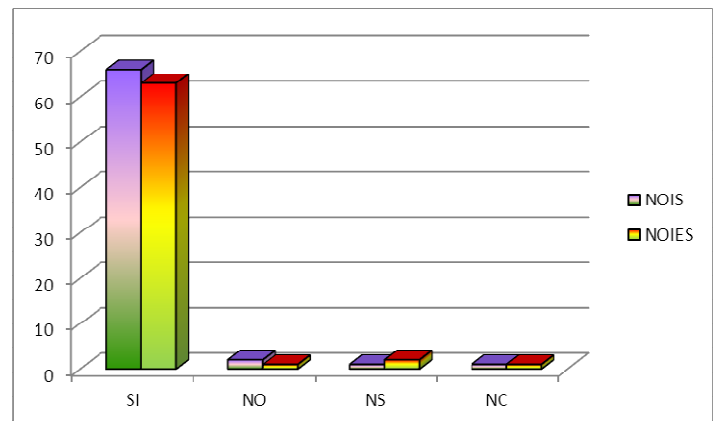

La majoria absoluta de l'alumnat, sense una diferència significativa entre nois i noies, té clar que forçar a mantenir relacions sexuals és violència. Però hem de destacar que els pocs *no* o *no ho sé* han estat per part de nois.

Controlar-li el mòbil, amb qui parla, amb qui surt, com vesteix... la teva parella, és una forma de violència?

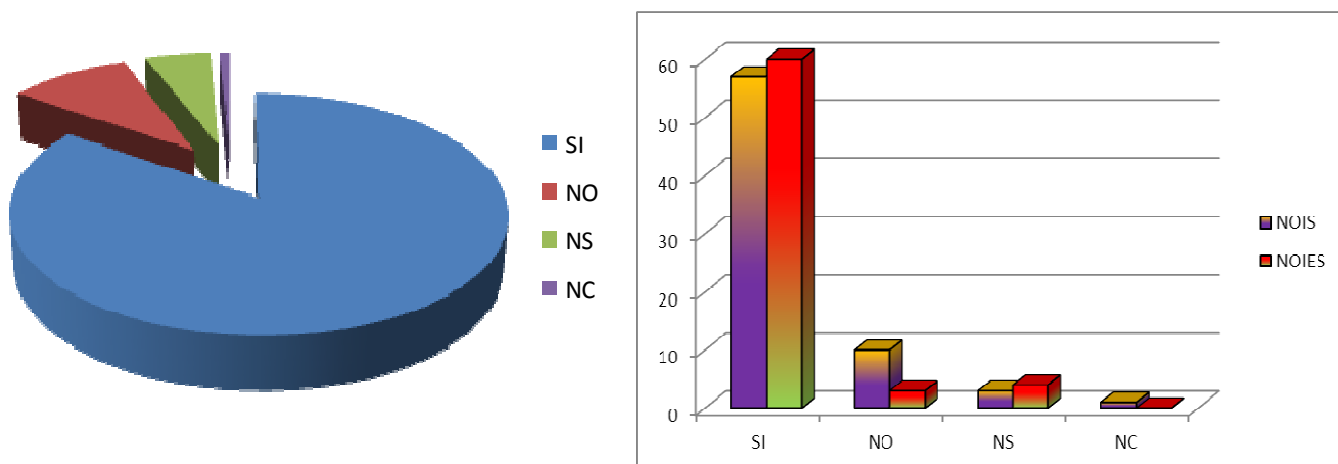

■ SI
■ NO
■ NS
■ NC

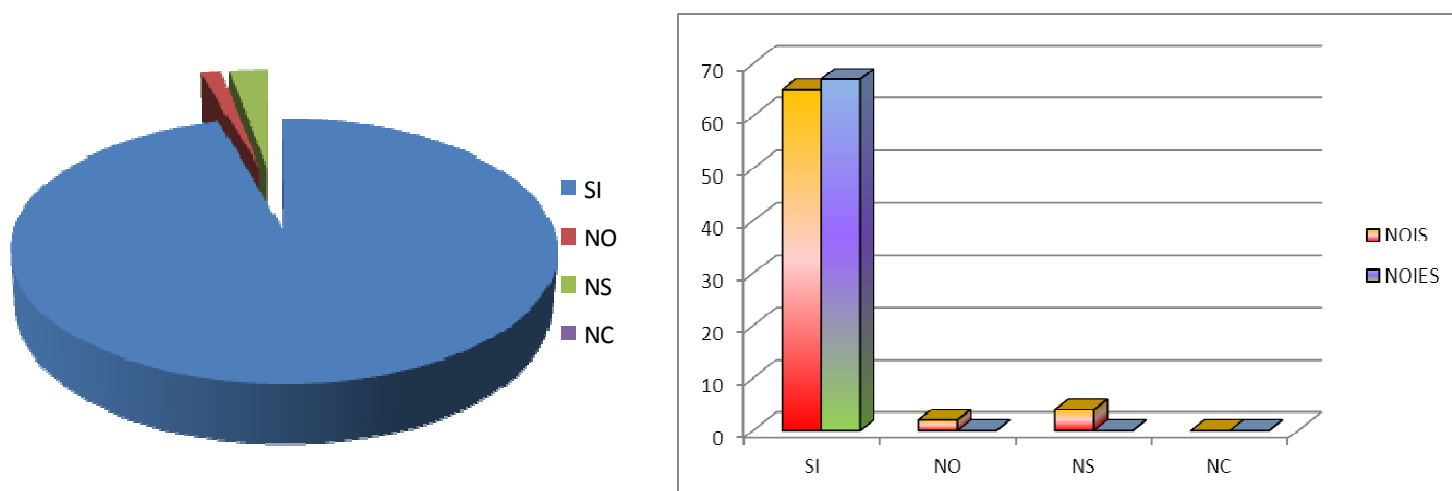
També el control sobre la parella és valorat majoritàriament per l'alumnat com una forma de violència. Tot i que amb una diferència molt poc significativa, en aquests cas són els nois els que més han opinat que sí.

La violència psicològica té el mateix impacte, o més, sobre la salut de les dones, que la física?

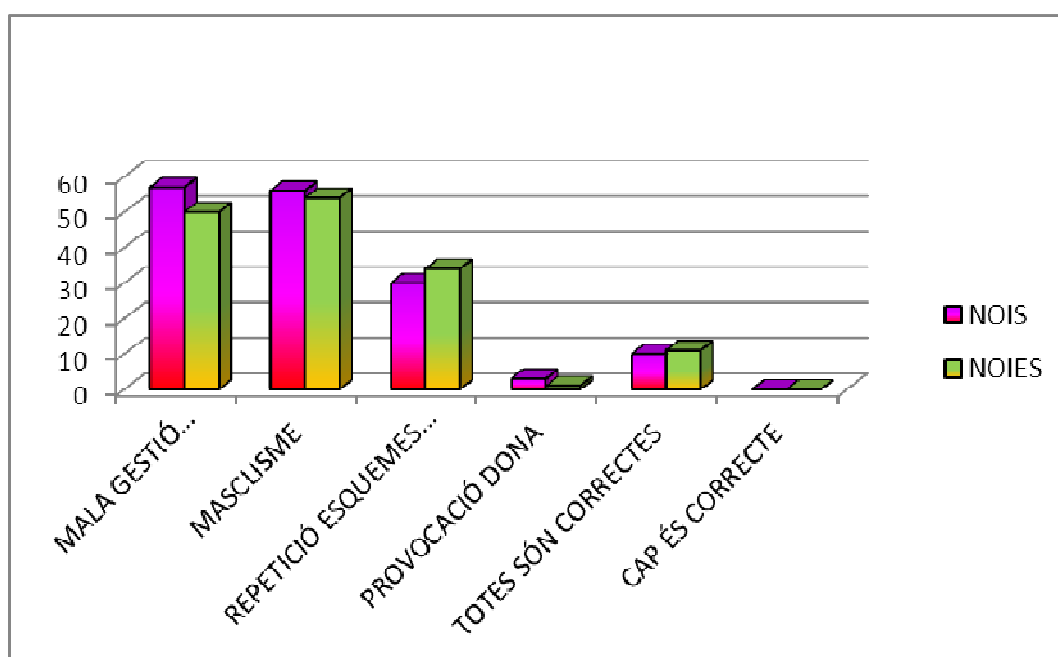
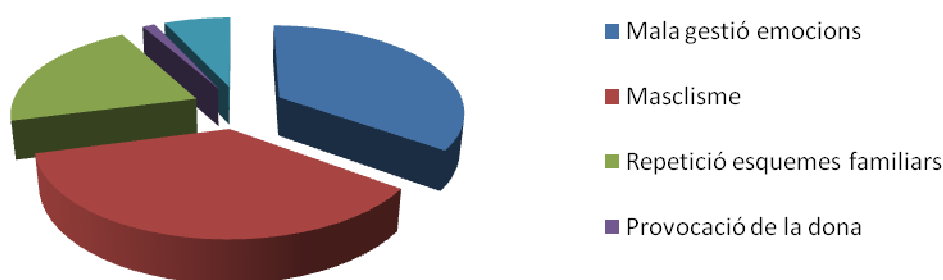
Davant aquesta pregunta, malgrat que majoritàriament segueixen creient que sí, hi ha un petit percentatge que ha respòs que no (més nois que noies) i un altre, menor encara, que diu que no ho sap.

Creus que les dones encara pateixen situacions de desigualtat a la nostra societat?

Tant nois com noies creuen majoritàriament que les dones encara pateixen situacions de desigualtat.

Quins creus que són els principals factors per arribar a conductes de violència masclista?

Els principals factors que l'alumnat creu que poden conduir a la violència masclista són la mala gestió de les emocions i el masclisme amb un percentatge molt similar i una diferència poc significativa entre nois i noies. A continuació apareix la repetició d'esquemes. Però sorprèn que també hi hagi un percentatge que, malgrat que sigui petit, respon que totes les respostes són correctes, cosa preocupant, ja que implica incloure també la provocació de la dona com un dels factors. Una opció que directament ha obtingut poquíssimes respostes.

Valoració global de l'alumnat

A través de les enquestes es pot detectar que la valoració de l'alumnat sobre el projecte és molt bona, amb una nota mitjana de 4,4 sobre 5. S'observa una lleugera puntuació més bona per part de les noies. Les activitats més ben valorades són aquelles en què han pogut viure en directe l'experiència tant de l'agressor com de les víctimes.

La participació en el projecte ha canviat la seva perspectiva de la problemàtica, així com la imatge estereotipada d'agressors i víctimes.

En relació amb la percepció de la violència masclista, expressen majoritàriament que sabrien com actuar, que existeix violència entre els joves. Detecten que forçar a mantenir relacions sexuals i controlar la parella són actes de violència. Creuen que la violència psicològica causa tant impacte com la física en les víctimes i que la dona encara pateix desigualtat a la nostra societat.

En relació amb els principals factors per arribar a la violència masclista, la majoria creuen que és la mala gestió de les emocions, el masclisme i la repetició dels esquemes familiars.

Valoració general

Durant el curs 2016-17 s'ha mantingut la visita dels representants de l'alumnat a la presó, incorporada el 2015. L'objectiu és potenciar el coneixement en directe de la vida dins el centre penitenciari i traspassar aquesta vivència a la resta d'alumnat per tal d'abordar prèviament el tema de les presons (possible debat sobre la seva utilitat, capacitat d'inserció, etc.). Això permet treballar prèviament els mites, curiositats, controvèrsies... relacionades amb els centres penitenciaris i poder treballar posteriorment el tema de la violència de gènere de forma més concreta i profunda sense desviaments.

El treball del professorat a l'aula mitjançant la pel·lícula i el debat posterior permet abordar el fenomen de la violència de gènere mitjançant la història d'una noia jove amb què l'alumnat pot identificar-se més. En el desenvolupament de la trama es representen les fases, característiques, conseqüències i sortides a la violència masclista.

L'activitat més impactant per a l'alumnat, però, continua sent la visita dels interns al mateix centre. Veure'ls en persona, poder escoltar el seu testimoni de forma propera i poder fer-los preguntes, crea una gran expectació i interès entre els joves participants.

Però amb la incorporació de la perspectiva de les víctimes el projecte adquireix l'abordatge més complet de la problemàtica. Poder oferir la visió en primera persona de les dones mitjançant un vídeo sobre experiències reals, però també amb la presència a l'aula d'una de les protagonistes, permet abordar la violència de gènere d'una manera molt més motivadora, vivencial i global.

Igual que amb el testimoni dels interns, escoltar de forma directa i propera les víctimes crea un gran interès.

Aspectes positius

- Aportar l'experiència d'agressors i víctimes dona una visió global i més completa de la problemàtica.
- Gran capacitat de sensibilització, conscienciació i identificació del projecte gràcies a les activitats vivencials de l'alumnat.

- La valoració conjunta del projecte amb el professorat, professionals de la presó i tècniques de la Dona, ha permès una perspectiva més amplia i ha fet possible noves propostes de millora.
- L'atenció que han rebut els interns i les víctimes per part dels dos centres educatius ha estat molt acurada, amb la salutació i acollida de l'equip directiu i esmorzar. Aquest fet demostra la importància que els centres donen al projecte.
- Aquesta àmplia valoració ha permès comprovar el grau de satisfacció i les opinions més qualitatives de l'alumnat:
 - El projecte aconsegueix desmitificar les imatges estereotipades de interns i víctimes que tenia prèviament l'alumnat. Així, de pensar que els presos serien homes d'aspecte perillós, actitud reptadora i poc disposats al penediment, van descobrir homes d'aspecte molt normal i actitud molt correcta que eren conscients de la seva responsabilitat en el delictes. De les víctimes, que imaginaven com dones tímides, insegures i apocades, els va sorprendre molt descobrir dones simpàtiques, obertes, fortes i amb una gran capacitat i desig de superació.
 - La desmitificació del perfil d'agressor i víctima permet prendre consciència als joves que qualsevol persona pot arribar a ser agressor o víctima. Una consciència que implica una gran tasca preventiva.
- Dividir l'alumnat en dues visites, una per a l'alumnat dels centres de comarca i una altra per a l'alumnat dels centres de Manresa, va facilitar que pogués haver-hi més participants.
- La incorporació d'una víctima més jove ha fet que l'alumnat es sentís més proper a la seva realitat i augmentés encara més la percepció que qualsevol dona pot arribar a ser víctima de la violència masculista.
- La possibilitat de poder gravar el projecte per la realització d'un documental permetrà disposar d'un recurs visual permanent per ampliar la tasca sensibilitzadora entre l'alumnat de secundària i altres col·lectius.
- Malgrat la dificultat que implicava l'entrada de càmeres i les gravacions als interns i les víctimes, hi ha hagut bona disponibilitat per part tant del centre penitenciari, l'associació Liliu, l'institut Pius Font i Quer i l'alumnat que va participar en les sessions.

Aspectes negatius

- Malgrat l'interès que suscita el projecte entre els centres de secundària, les dificultats dels presos per sortir del recinte penitenciari només permeten oferir-ho a dos centres per curs escolar.
- També les dificultats per accedir al centre penitenciari limiten el nombre de representants de l'alumnat per visitar-lo. Això implica haver de fer una difícil selecció entre tot l'alumnat interessat a fer la visita, que sol ser molt nombrós.
- Malgrat que les valoracions es podien fer via internet per agilitzar l'extracció de les dades, va ser molt poc l'alumnat que el va omplir. Per tant, no es poden extreure valoracions de l'alumnat realment representatives del conjunt dels participants.
- La gravació d'algunes sessions per al documental va suposar certa distorsió i distracció.

- Davant la manca de respostes de la valoració digital del curs passat, es va decidir modificar el full i fer-lo respondre a mà sense saber que en realitat era un full comú per a tots els centres participants. Això ha dificultat una valoració global i homogènia del projecte.

Aspectes a millorar

- Vista la dificultat que expressen alguns centres quan han de fer el debat sobre la pel·lícula, ja que no coneixen prou bé la problemàtica de la violència de gènere, es creu interessant i necessari que les professionals del SIAD col·laborin en la realització d'aquesta activitat.
- Les visites al centre penitenciari són molt llargues i seria necessari poder fer una parada per esmorzar
- S'ha de remarcar entre el professorat la importància que l'alumnat respongui el full de valoració via internet per tal de poder extreure l'opinió dels i les joves sobre l'experiència viscuda durant totes les fases del projecte i extreure conclusions.
- Revisar i acordar un sol full de valoració per a l'alumnat.

6. CRONOGRAMA DELS PROJECTES 2017

ACTIVITAT / PROJECTE	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des
Atenció individualitzada												
Grup terapèutic												
Suport GAM víctimes violència												
Maleta coeducativa												
Protocol												
Fons documental												
Suport a associacions												
Activitats d'igualtat a centres educatius												
Coordinació alumnat de pràctiques												
Campanya 8 de març												
Campanya 28 de maig												
Campanya 25 novembre												
Tallers coeducació												
Taller prevenció relacions abusives												
Projecte Lledoners												
Entrevistes informatives												
Xerrades temàtica de gènere												
Dinàmiques familiars												

7. RECURSOS ECONÒMICS DE LA REGIDORIA DE LA DONA

INGRESSOS

- Recursos externs:	
o Diputació de Barcelona Igualtat de gènere i LGTBI	15.409,00 € (despeses diverses)
o Diputació de Barcelona – Atenció psicològica a dones Víctimes de VM i als fills i filles	13.000,00 € (capítol 1 personal)
o Institut Català de les Dones – SIADs	34.500,00 € (capítol 1 personal)
o Institut Català de les Dones – Polítiques d'igualtat	1.500,00 € (despeses diverses)
o Departament de Treball, Afers Socials i Família – Plans i mesures d'igualtat en el treball	8.959,67 € (despeses diverses)
o Departament de Treball, Afers Socials i Família – Plans i mesures d'igualtat per a persones LGTBI	3.724,00 € (despeses diverses)
TOTAL DE RECURSOS EXTERNES	77.092,67 €

DESPESES EXECUTADES (*)

- Despeses diverses:	
o Campanya 8 de març	2.153,58 €
o Campanya 28 maig	238,60 €
o Campanya 25 de novembre	6.530,31 €
o Tallers de coeducació primària	6.307,07 €
o Tallers prev. relacions abusives	7.650,00 €
o Projecte Dona Activa	643,36 €
o SIAD	797,13 €
o Alberg de dones VM	1.950,00 €
o Suport a entitats	88,06 €
o Prevenció agressions sexistes Festa Major	1.662,75 €
o Accions LGTBI	2.350,40 €
o TOTAL	30.371,26 €
- Subvencions nominatives:	2.400,00 €

(*) En aquest apartat no estan incloses les retribucions del personal del servei.

8. VALORACIÓ GENERAL 2017

La valoració general del servei segueix la pauta que s'utilitza en cada un dels projectes, per la qual les professionals del SIAD valoren de forma consensuada el següent:

Punts forts

- Consolidació de la Regidora de la Dona a nivell organitzatiu.
- El SIAD continua sent un punt de referència per a l'atenció a les dones, especialment aquelles que han patit o pateixen situacions de violència masclista.
- És un referent per als professionals implicats en l'atenció de la violència masclista.
- També és el vertebrador de l'òrgan de participació de les polítiques de la Dona de l'Ajuntament, mantenint el 8 de març i el 25 de novembre com a eixos de sensibilització i promoció dels temes de gènere.
- És l'impulsor i coordinador del Protocol de violència masclista contra la dona de Manresa i la comarca del Bages; així com de les comissions de treball derivades
- La tasca preventiva realitzada als centres d'educació tant de primària com de secundària, que inclou diverses accions i recursos .
- Implementació de les primeres accions del Pla d'igualtat
- Derivació de la gestió i registre de l'Alberg municipal com a recurs per acollir temporalment dones víctimes de violència
- Creació del servei de suport psicològic per a les dones víctimes de violència masclista que romanen a l'Alberg.

Punts febles

- Les característiques del SIAD fan que el treball en equip sigui complicat, ja que són tres professionals (dues jornades de 37,5 hores i una de 13 hores setmanals) amb tasques molt diferents: Atenció directa a les dones i coordinació amb el circuit de professionals, que desenvolupen la psicòloga i l'advocada, i l'àrea de sensibilització, promoció i prevenció, que assumeix la tècnica de gestió.
- La jornada parcial de l'advocada dificulta que es dediqui als altres projectes i al treball en equip per millorar el SIAD. Té una jornada insuficient.
- La psicòloga està portant un volum de casos de seguiment excessivament elevat.
- Manca de recursos econòmics per contractar talleristes i la impossibilitat legal de comptar amb voluntariat ha significat la reducció a la mínima expressió del projecte Dona Activa, malgrat que hi ha la demanda.
- No programació de cursos, en especial d'abordatge de la violència masclista, per als professionals de la xarxa.
- L'actual situació de crisi econòmica i la disminució dels recursos fa que es detectin situacions molt precàries que agreugen l'estat anímic de les

usuàries. Això els impedeix fer un treball de recuperació personal i repercuteix negativament en les professionals.

- Manca de projecte de coordinació estable i continuat amb Serveis Socials per atendre les situacions d'urgència.
- La manca de servei de traducció ha comportat una gran dificultat per atendre les dones que no parlen la nostra llengua.
- La ubicació del servei és valorada negativament per les usuàries, tant pel fet de compartir espai amb altres serveis, per la manca d'intimitat que això implica, com per l'accés poc concorregut, sobretot a la tarda, cosa que els crea sensació d'inseguretat. També l'accés està poc senyalitzat, al tram on hi ha l'entrada no consta enlloc el nom del carrer, i a les usuàries que venen per primer cop els costa trobar-lo.
- Compartir espai amb altres serveis fa més complicat l'ús i la disponibilitat de les sales polivalents, ja que hi ha moltes més activitats. També ha disminuït la garantia de confidencialitat a les dones ateses pel fet de compartir el mateix espai amb diferents serveis.
- Climatització deficient i irregular entre els espais, que comporta passar del fred a la calor i que dificulta el treball a les sales de reunions
- Malestar expressat per les usuàries per tants canvis de psicòloga del servei.
- El volum de projectes que es realitzen des de l'Àrea de prevenció i sensibilització dificulta la seva gestió, moltes vegades simultània, per part d'una sola professional.

Propostes de millora

- Mantenir el Servei de la Dona com a punt de referència per a les dones de la ciutat, atenent i coordinant la demanda d'activitats que es venia desenvolupant (fer tallers, xerrades, grups...) en el mateix local com en altres espais de la ciutat.
- Dotació més elevada del pressupost de Dona per poder recuperar els cursos de formació a professionals en situacions de violència masclista subvencionats per l'Ajuntament, execució de tallers per a dones, campanyes, xerrades, coeducació...
- Prioritzar les accions preventives adreçades als col·lectius més joves de la ciutat.
- Diversificar els actes de sensibilització de gènere al llarg de tot l'any, i no concentrar-se en els dies 8 de Març i el 25 de Novembre.
- Valorar la necessitat real d'un servei de contenció a les dones allotjades d'urgència a l'alberg de la Policia Local.
- Millorar la coordinació amb tots els equips de Serveis Socials.
- Gaudir d'una supervisió d'equip.
- Augmentar la jornada de l'advocada, amb la possibilitat que dediqui més hores a la coordinació dels circuits de violència masclista, al treball en equip i a d'altres projectes.
- Disposar d'un local propi que garanteixi un treball més qualitatiu.
- Plantejar el protocol de derivació de les dones ateses en situació d'urgència al servei d'Acollida quan aquest es traslladi a un nou local.

- Ampliar la plantilla del servei d'atenció individual a les dones per tal de poder mantenir el nivell de qualitat, realitzar plans de treball individual interdisciplinari i evitar la sobrecàrrega de treball de la psicòloga.
- Des del servei proposem ampliar la plantilla amb una treballadora social i una psicòloga infantil.
- El Pla d'Igualtat generarà noves iniciatives que han de permetre assolir els objectius establerts, però el volum de projectes que ja es realitzen fa difícil assumir noves accions sense reforçar l'equip tècnic. Per tant, si no és possible l'ampliació de personal, caldria una prioritització clara dels projectes per realitzar.